

Vyhodnocení naplňování jednotlivých opatření Národního lesnického programu pro období do roku 2013 (NLP II)

Zpracovaná analýza zadaná Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů
v Brandýse n. Labem

Duben 2016

Ing. František Morávek

O b s a h

Úvod	2
Zadání	3
A. Rozbor jednotlivých bodů klíčových akcí podle druhu opatření definovaných v Závěrech	
KA 1	4
KA 2	13
KA 3	16
KA 4	18
KA 5	22
KA 6	24
KA 7	31
KA 8	39
KA 9	40
KA 10	48
KA 11	52
KA 12	55
KA 13	59
KA 14	63
KA 15	65
KA 16	69
KA 17	74
B) Sumarizace výsledků podílů řešení či neřešení jednotlivých opatření NLP II	
C) Definování opatření jednotlivých klíčových akcí, ve kterých je žádoucí vzhledem k jejich důležitosti, vztažené k dosaženému vývoji stavu lesa a lesního hospodářství a výsledkům NIL II, pokračovat i nadále, aby bylo dosaženo předpokládaného žádoucího výsledku	
1) Vyhodnocení dle klíčových akcí	75
2) Vyhodnocení opatření dle nejdůležitější časové priority řešení	78
D) Definování opatření, která budou-li řešena, je možno řešit jen novelou zákonů.....	
1. zákona o lesích (případně jeho podzákonných norem)	79
2. zákonů ostatních	89
E) Předpokládané možné využití prostředků z budoucí finanční renty státu z lesů.....	92
F) Závěr	93
G) Technická zpráva.....	94

Vyhodnocení naplňování jednotlivých opatření Národního lesnického programu pro období do roku 2013 (NLP II)

Zadání:

Vyhodnotit naplňování jednotlivých opatření Národního lesnického programu pro období do roku 2013 (dále jen NLP II) schváleného usnesením vlády č. 1221/2008. Dále posoudit, zda je třeba v opatřeních definovaných v NLP II pokračovat i nadále, zejména v kontextu vývoje stavu lesa a lesního hospodářství v ČR a výsledků Národní inventarizace lesů II prováděné v letech 2011-2015. Tam, kde jsou opatření v NLP příliš obecná, lze k hodnocení využít i materiál „Závěry a doporučení Koordinační rady k realizaci Národního lesnického programu II“ (dále jen Závěry).

Obsah řešení:

- A. Rozbor jednotlivých bodů klíčových akcí podle druhu opatření definovaných v Závěrech s vyjádřením: opatření splněna, opatření průběžně plněna, opatření splněna částečně, opatření nesplněná. U opatření splněných či průběžně plněných s případným odkazem na dohledání řešeného opatření či výsledků.**
- B. Sumarizace výsledků podílů řešení či neřešení jednotlivých opatření NLP II**
- C. Definování opatření jednotlivých klíčových akcí, ve kterých je žádoucí vzhledem k jejich důležitosti, vztažené k dosaženému vývoji stavu lesa a lesního hospodářství a výsledkům NIL II, pokračovat i nadále, aby bylo dosaženo předpokládaného žádoucího výsledku.**
- D. Definování těch opatření, která budou-li řešena, je možno řešit jen novelou zákonů:
 - a) Zákona o lesích.
 - b) Zákonů ostatních**
- E. Předpokládané možnosti využití prostředků z budoucí finanční renty státu z lesů pro lesní hospodářství (Opatření NLP II)**
- F. Závěr**
- G. Technická zpráva k zadanému úkolu**

A. Rozbor jednotlivých bodů klíčových akcí podle druhu opatření definovaných v Závěrech s vyjádřením splněno, řešeno, doposud neřešeno. U opatření řešených s případným odkazem na dohledání řešeného opatření či výsledků.

KA1 - Zvýšit ekonomickou životaschopnost a konkurenceschopnost trvale udržitelného obhospodařování lesů

1.1. Legislativně stanovit minimální požadavky na hospodaření v lesích z hlediska trvalé udržitelnosti a konkurenceschopnosti českého LH, a to diferencovaně podle druhu vlastnictví a velikosti majetku a kompenzovat vlivy společenských a ekologických požadavků nad tento rámec

Legislativní opatření:

1. Doplnit zákon č.289/1995 o lesích výčtem minimálních požadavků, které musí být splněny v lesích bez rozdílu vlastnictví:
 - hospodařit tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému poškozování lesa,
 - hospodařit způsobem nepoškozujícím lesy jiných vlastníků,
 - obnovovat porosty stanovištně vhodnými dřevinami,
 - dodržovat zákonná omezení úmyslných mýtních těžeb (maximální výše, velikost seče, snížení zakmenění),

Opatření výčtu minima zatím nesplněno. Řešení až s novelou zákona. Nicméně není nezbytnou prioritou upravovat zákon, vyplývá-li to již z jiných jeho ustanovení. Jednalo se jen o vymezení toho, u čeho by nebyl nárok na kompenzace v souvislosti s platbou na 1 ha („držení lesa“). Řešit v zákoně jen v této vazbě až bude platba zavedena.

2. V lesích ve státním vlastnictví ponechat dosud platnou zákonnou dikci v celé šíři.
 - v lesích obecních hospodařících podle LHP zrušit závazné ustanovení - minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku,
 - v obecních a soukromých lesích, pro které jsou zpracovány LHO, zrušit povinnost výsadby melioračních a zpevňujících dřevin (MZD), maximální výše těžby se stane závaznou pouze pro vlastníky, kteří LHO převzali,

Opatření zatím nesplněno. Řešení až s novelou zákona o lesích.

Finanční opatření:

1. V lesích ve státním vlastnictví se nepředpokládá úhrada zvýšených nákladů za plnění mimoprodukčních funkcí lesů, vypočtenou kompenzací za plnění společenských požadavků na les bude možno odečíst od renty odváděné státu. Lze však požadovat

náhradu za ekonomickou újmu, která je důsledkem omezení hospodaření, a to od orgánu, který toto omezení přikázal.

Opatření zatím nesplněno. Řešení až s novelou zákona, která bude řešit rentu.

2. V lesích obecních a soukromých, hospodařících podle LHP, přiznat právo na plnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu a zajištění kultur s minimálním podílem MZD.

Opatření zatím nesplněno. Řešení s novelou vyhlášky č. 80/1996 Sb. upravit § 2, odst. 1 vložím nové předposlední věty: „V lesích obecních a soukromých se přiznává právo na plnou úhradu zvýšených nákladů na skutečnou výsadbu a zajištění kultur s minimálním podílem MZD.“

3. Předpokládá se též plná kompenzace vlivu společenských a ekologických požadavků na les. Úhrada újmy, která je způsobena omezením hospodaření bude požadována od orgánu, který toto omezení přikázal.

Opatření zatím splněno. Bohužel v současnosti se navrhuje legislativní úpravy, které by měly úhradu újmy ve státních lesích zrušit.

4. V lesích malých výměř, pro které jsou zpracovány LHO, se kromě výše uvedené kompenzace a úhrady újmy navrhuje úhrada zvýšených nákladů za výsadbu podílu MZD, doporučeného v LHO.

Opatření zatím nesplněno. Řešení s novelou vyhlášky č. 80/1996 Sb. Upravit § 2, odst. 1 vložím nové předposlední věty: „ V lesích malých výměř, pro které jsou zpracovány LHO, se přiznává právo úhrady zvýšených nákladů za výsadbu podílu MZD, doporučeného v LHO.“

1.2 Přehodnotit legislativní náročnost na drobné lesní majetky s cílem zmírnit některá zákonná ustanovení.

Je řešeno v dílčím úkolu 1.1 (stanovením minimálních požadavků)

Opatření zatím nesplněno. Řešení až s novelou zákona, která bude řešit platbu na 1 ha. Nebude-li tato platba zavedena, je nezbytné provést úpravu zákona o lesích v tom smyslu, že povinnost vlastníků ze zákona bude jen v minimu definovaném v bodě 1.1.

1.3. Navrhnout systém odpovídajících náhrad za škody a újmy na lesním majetku, úpravou zákona odstranit problémy spojené se získáváním újmy za omezení hospodaření z důvodu ochrany přírody.“

Legislativní opatření:

1. Lesní zákon doplnit o výčet omezení, která nevytváří nárok na úhradu zvýšených nákladů a případné ekonomické újmy (viz 1.1)

Opatření výčtu minima uvedeno v bodě 1.1. Legislativně zatím nesplněno. Řešení až s novelou zákona o lesích.

2. Legislativně upravit zákonný nárok vlastníků lesa na náhradu zvýšených nákladů a újmy za omezení, které jsou v současné době částečně dotovány nebo kompenzace zcela chybí (např. výsadba MZD, vyhotovení LHP, meliorace a hrazení bystřin aj.)

Opatření zatím nesplněno. Řešení až s novelou zákona o lesích.

3. Legislativně vyřešit nárok vlastníků lesa na kompenzace za ekosystémové služby přímou platbou na plochu lesa obhospodařovaného způsobem, který splňuje veřejností požadované mimoprodukční funkce lesa.

Opatření nesplněno. Řešení až s novelou zákona o lesích. Za ekosystémové služby bylo považováno i plnění všech příkazů a ustanovení zákona, které jdou nad minimální požadavky pro všechny vlastníky (1.1). V KA 1 byl navržen tento výčet:

Souhrn opatření, u nichž nárok vlastníka lesa na jakoukoliv náhradu zcela chybí, **kde cílem** je kompenzace níže uvedených povinností **formou souhrnné přímé platby** na plochu lesa obhospodařovaného způsobem, aby plnil veřejností požadované mimoprodukční funkce lesa, náleží tato ustanovení zákona:

§ 11 odst. 2 „vlastník lesa je povinen usilovat při hospodaření v lese o to, aby funkce lesa byly zachovány (plněny rovnoměrně a trvale) a aby byl zachován (chráněn) genofond lesních dřevin“,

§ 19 odst. 1 „každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody“,

§ 29 odst. 1 „k umělé obnově lesa se používá semen nebo sazenic lesních dřevin ze stejné nebo odpovídající PLO a z odpovídající nadmořské výšky. V případě SM, BO a MD lze k umělé obnově použít pouze reprodukční materiál pocházející ze zdrojů selektovaného, kvalifikovaného nebo testovaného reprodukčního materiálu ...“,

§ 29 odst. 3 „vlastník lesa je povinen vést evidenci o původu selektovaného, kvalifikovaného a testovaného reprodukčního materiálu použitého při obnově lesa a zalesňování a uchovávat ji po dobu 20 let od obnovy lesa nebo zalesnění“,

§ 31 odst. 1 „vlastník lesa je povinen lesní porosty vychovávat včas a soustavně tak, aby se zlepšoval jejich stav, zvyšovala jejich odolnost a zlepšovalo plnění funkcí lesa.“,

§ 31 odst. 6 „holina na lesních pozemcích musí být zalesněna do dvou let a lesní porosty na ní zajištěny do sedmi let od jejího vzniku“,

§ 32 odst. 1 „vlastník lesa je povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména

- a) zjišťovat a evidovat výskyt a rozsah škodlivých činitelů a jimi působených poškození důležitých pro pozdější průkaznost provedených opatření; při zvýšeném výskytu neprodleně informovat místně příslušný orgán státní správy lesů a provést nezbytná opatření,
- b) preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů,
- c) provádět preventivní opatření proti vzniku lesních požárů podle zvláštních předpisů“,

§ 32 odst. 2 „při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) je vlastník lesa povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků. Orgán státní správy lesů může vlastníku lesa nařídít tato opatření

- a) zastavení jiných těžeb než těžeb nahodilých a zpracování těžeb nahodilých ve stanoveném rozsahu a termínu,
- b) provedení ochranného zásahu směřujícího k zastavení šíření nebo k hubení škodlivých organismů,
- c) zničení napadených semen a sazenic,
- d) průkazné označování a evidenci vytěženého dřeva,

e) omezení nakládání se dřevem, semeny nebo sazenicemi lesních dřevin.“,

§ 32 odst. 5 „vlastník lesa je povinen zvyšovat odolnost lesa a jeho stabilitu, zejména vhodnou druhovou skladbou dřevin a jejich rozmístěním v porostu, výchovou v mladých porostech, zakládáním zpevňovacích pásů na okraji i uvnitř lesních porostů, používáním vhodných způsobů a postupů obnovy a řazením sečí“,

§ 32 odst. 7 „je zakázáno oplocovat les z důvodů vlastnických nebo za účelem omezení obecného užívání lesa (§ 19 odst. 1); to se netýká lesních školek, oplocení zřízeného k ochraně lesních porostů před zvěří a oplocení obor 6) nebo farmových chovů zvěře“,

§ 32 odst. 8 „vlastník lesa je povinen v lese používat výhradně biologicky odbouratelné oleje k mazání řetězů motorových pil a biologicky odbouratelné hydraulické kapaliny“,

§ 33 odst. 3 „těžbu v lese, ve kterém vlastník lesa hospodaří bez schváleného plánu nebo bez protokolu o převzetí převzaté osnovy, lze provést jen se souhlasem odborného lesního hospodáře“,

§ 33 odst. 4 „provádět těžbu mytní úmyslnou v lesních porostech mladších než 80 let je zakázáno ...“,

§ 36 odst. 2 „vlastníci lesů ochranných (§ 7) jsou povinni hospodařit v nich tak, aby byly zajištěny především jejich ochranné funkce“,

§ 37 odst. 1 „hospodaření v lesích je vlastník lesa povinen zajišťovat v součinnosti s odborným lesním hospodářem“,

§ 40 odst. 1 „Vlastník lesa je povinen vést lesní hospodářskou evidenci o plnění závazných ustanovení plánu a evidenci o provedené obnově lesa v jednotlivých porostech“

Z prováděcích vyhlášek:

§ 2 odst. 1 vyhl. č. 101/1996 „vlastníci lesa, kteří hospodaří podle lesního hospodářského plánu) § 24 odst. 2 lesního zákona), každoročně provádějí sumarizaci škod a výskytu kalamitních škůdců za lesní majetek nebo za lesní hospodářský celek“,

§ 5 odst. 1 vyhl. č. 101/1996 „k omezení škod působených zvěří provádí vlastník lesa následující preventivní opatření:

„sleduje a eviduje škody způsobené zvěří na lesních porostech“.

4. Zákon č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny doplnit o nárok vlastníka na kompenzaci administrativních nákladů za zařazení jeho pozemků do ZCHÚ a území soustavy Natura 2.000 formou přímé platby.

Opatření nesplněno. Operační program ŽP 2014-2020 stanoví v bodě 2.4.3.2.3. Plánované využití finančních prostředků: „Využití finančních nástrojů se v rámci prioritní osy 4 nepředpokládá“.

5. Upravit a doplnit vyhlášky č.55/1999 Sb. a 335/2006 Sb. tak, aby kompenzovaly skutečnou výši újmy a nikoliv jen její část (např. újma způsobená vynucenou záměnou dřevin, sníženým zakmeněním, prodloužením či zkrácením obmýtlí aj.).

Opatření nesplněno. Obě vyhlášky dosud nebyly novelizovány.

6. Úpravou zákona o vodách zajistit nárok vlastníka lesa na část příjmů z prodeje pitné příp. i užitkové vody, vyrobené na pozemcích určených k plnění funkcí lesa (např. dle právní úpravy v Rakousku).

Opatření nesplněno. Zatím není zadána ani expertíza posuzující právní úpravu v Rakousku a možnost obdobného uplatnění v ČR.

7. Doplněním energetických zákonů umožnit vlastníkům lesa získat náhradu újmy za omezení ve využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa v ochranných pásmech stávajících produktovodů a liniových staveb.

Opatření zatím nesplněno. Projekt zadáný již Koordinační radou NLP I a zpracován v roce 2004: *Návrh na řešení otázky škod, které vznikají lesům a jejich vlastníkům realizací a provozem elektrovodů a jiných liniových staveb.* Návrh zpracován zodpovědně a splnil zadání Koordinační rady NLP I. Ke splnění programového opatření však stále **zbývá prosazení tohoto návrhu opatření a úřednické zapracování tohoto návrhu do legislativy.**

Finanční opatření:

Zajistit finanční prostředky na úhradu navržených legislativních úprav – jedním ze zdrojů by mohla být vlastnická renta z lesů ve vlastnictví státu, dále státní fond životního prostředí a část poplatku za odběr povrchových a podzemních vod.

Opatření nesplněno.

Návrh zajištění financí k bodu 1.3:

Z vlastnické renty státu – body 2,3,5

Ze SFŽP – bod 4

Poplatky za odběr povrchových a podzemních vod – bod 6

Provozovatelé produktovodů a liniových staveb – bod 7

Organizační opatření, osvěta, výzkum, poradenství:

Zahájit soustavnou informační kampaň o širokém a nezastupitelném významu lesa pro společnost a o oprávněnosti požadavku na přímé platby za ekosystémové i sociální služby, které les a tudíž i jeho vlastník společnosti poskytuje.

Opatření nesplněno.

1.4 Upravit stávající systém veřejných podpor do lesního hospodářství s cílem zvýšit konkurenceschopnost českého LH, podpořit sociální a ekologické požadavky a současně zajistit vzájemnou podporu politik a předejít dotacím s protichůdným účinkem. Současně posílit koordinaci veřejných podpor za spolupůsobení ústředních orgánů státní správy a krajů a vytvořit efektivní informační systém o možnostech podpor pro vlastníky lesů.

Legislativní opatření:

1. Vytvoření jednotného informačního systému podpor do LH a ochrany životního prostředí.

Opatření zatím nesplněno.

2. Prosadit do textu do novely zákona o dani z nemovitostí v § 2, písm. b) vypuštění slov „na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení“ a tím vyloučit všechny lesní pozemky z předmětu daně z nemovitostí.

Opatření nesplněno.

Finanční opatření:

Změnit způsob financování nákladů souvisejících s vypracováním žádosti o podpory.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Vytvoření metodiky plateb za ekosystémové služby (PES) v lesním hospodářství a získat politickou i morální podporu nutnou pro prosazení tohoto záměru.

Opatření nesplněno.

2. Zpracovat návrh metodiky na snížení daňového odvodu za prodej dříví jako ocenění „držení lesa“ jako zdroje pro poskytování celospolečenských funkcí společnosti.

Opatření nesplněno.

3. Zpracovat metodický návrh na vydefinování venkovského obyvatelstva, popř. venkovské krajiny.

Opatření nesplněno.

4. Zadat analýzu efektivnosti zaměstnávat nezaměstnané.

Opatření nesplněno. V souvislosti s nezaměstnaností se pouze v PRV 2014-2020 doporučuje v investicích do LH zvýhodnit ty projekty, jejichž realizací vzniknou nová pracovní místa.

5. Navrhnout snížení věku odchodu do důchodu pracovníků, kteří odpracovali určitý počet let v těžbě dříví.

Opatření nesplněno.

1.5 Finančně podpořit oblast investic s cílem zvýšit ekonomickou hodnotu lesů a zavádění ekologicky šetrné lesní mechanizace (s využitím opatření I. 1.2 Investice do lesů Programu rozvoje venkova)

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Přehodnotit poskytování finančních prostředků na pořízení techniky ve prospěch podpory rozvoje infrastruktury v lesích.
2. Vydání pokynu SZIF, který by žadatele jednoznačně upozornil na riziko narušení hospodářské soutěže.
3. Nastavení kontrolních mechanismů SZIF v případě dodržování odst. 4, písm. k) Obecných pravidel poskytování dotace
4. S ohledem na sociální pilíř připravit zvláštní titul podpory pro malé podnikatele a podpořit např. pořízení koní pro práci v lese.
5. V dotačních pravidlech posílit vazbu (bodové hodnocení projektů) mezi velikostí vlastního majetku a využitím investice.

6. V dotačních pravidlech bodově zvýhodnit žadatele, který doloží plnění zásad hospodaření dle tzv. „Dobré praxe“. Definice zásad dobré praxe vyplne ze syntézy řešení jednotlivých KA NLP II. (Zajištění vzájemné podpory politik dle opatření 1.4)

Opatření zatím nesplněno.

Objevuje se tu nedefinovaný pojem „Dobré praxe“ (vložen dodatečně až po definitivním odsouhlasení opatření v KA 1 vedoucím klíčové akce!). Je proto problematické ho vkládat do dotačních pravidel. Dosud se v KA 1 hovořilo v souvislosti s přímou platbou o lese obhospodařovaném způsobem, který „splňuje veřejností požadované mimoprodukční funkce lesa“. Je obtížně představitelné, že by uvedený pojem v sobě mohl zahrnovat všechna řešení jednotlivých KA NLP II! Takovýto pojem je proto nutno definovat v předstihu před legislativním zapracováním požadavku na přímou platbu na 1 ha. Obdobná definice by potom mohla být využita i pro dotační pravidla.

1.6. Připravit a zavést jednotný ekonomický informační systém LH, který zajistí přehled o ekonomické náročnosti dílčích činností v LH tak, aby jeho výstupy sloužily jednak vlastníkům lesa, jednak byly podkladem pro tvorbu analýz a koncepcí v LH (mj. v oblasti finančních podpor).

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zavedení jednotného informačního systému je vzhledem k různému způsobu vedení účetnictví jednotlivými subjekty nereálné. Je třeba jej nahradit principem sběru dat specializovanou organizací (ÚHÚL) u jednotlivých subjektů.
2. Změnit obsah sběru dat pomocí výkazů Les (MZe) 1-01 - Roční výkaz o hospodaření v lesích a Les (MZe) 2-01 - Roční výkaz o nákladech a výnosech v lesním hospodářství.
3. Vytvořit systém směrných (jednotkových) cen v lesnictví.
4. Vytvořit množinu věrohodných a kvalifikovaných respondentů a zavést systém jejich motivace.
5. Před vytvořením systému sběru dat bude zadána analýza zahraničních statistik a způsobů jejich zjišťování s cílem zjednodušení statistických výkazů.

Opatření zatím nesplněna.

1.7 Snížit stavy spárkaté zvěře a tím i náklady na ochranu a obnovu lesa i podstatné škody na kvalitě těžených sortimentů.

Legislativní opatření:

1. Urychleně připravit novelu vyhlášky č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích tak, aby výsledkem výpočtu byla skutečná výše škod a zároveň byla stanovena hranice, do které se poškození stromů toleruje.

Opatření zatím nesplněno. Je nutno vyčkat na nový zákon o myslivosti zda nepřinese nějaký žádoucí odkaz na úpravu vyhlášky.

2. Změnit vyhlášku 553/2004 Sb. tak, aby výše odlovu byla stanovována podle míry negativního ovlivňování lesního ekosystému s využitím vypracované metodiky ÚHÚL.

Opatření zatím nesplněno. Je nutno vyčkat na nový zákon o myslivosti zda nepřinese nějaký žádoucí odkaz na úpravu vyhlášky.

1.8 Zpracovat pravidla účelné arondace lesních majetků.

Legislativní opatření:

1. Dořešit restituční nároky včetně rozhodnutí o navrácení majetku církvi. Ukončit problematiku církevních majetků.

Opatření průběžně plněno.

2. Zjednodušit některé omezující podmínky převodu lesních pozemků ve vlastnictví státu na jiné osoby (novela zákona č. 95/1999 Sb. o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby), případně stanovení jiných kritérií pro směny a prodeje v rámci arondací lesních majetků.

Opatření zatím nesplněno. Zákon nezměněn a Lesy ČR vydaly nový pokyn řešící nákupy a směny pozemků. Na prodeji lesů v majetku státu není zájem, a proto se s ním neuvažuje.

3. Ve zdůvodněných případech umožnit převod lesních cest a pozemků zastavěných stavbami souvisejícími s obhospodařováním lesa na subjekty v tomto lese hospodařící, pokud nejsou státem využívány. Takovýto převod lesních cest na obce umožnit bezúplatně.

Opatření průběžně plněno.

4. Návrh na případnou změnu § 17 zákona č. 95/1999 Sb. (má význam jen v případě, že MZe tuto změnu promítne do stávajících uvedených předpisů závazných pro LČR).

Opatření nesplněno. Není zájem na změně.

5. Novela § 4 odst. 2 lesního zákona tak, aby do stanovené výměry arondace a prodeje lesních pozemků byly v kompetenci právnické osoby, které je svěřeno nakládání s těmito lesy a dále novelu zákona č. 77/1997 Sb. o státním podniku.

Opatření nesplněno. Není zájem na změně. S prodejem lesních pozemků Lesy ČR neuvažují.

6. Novela zákona o pozemkových úpravách v rozsahu povinnosti vytýčení hranic lesních pozemků v terénu při pozemkové úpravě a jejich zapracování do map katastru nemovitostí.

Opatření částečně plněno. Novela zákona není. V některých katastrech hranice zčásti vytyčeny. Aktuálně se však nepokračuje.

7. Osvobodit směny lesních pozemků od daně z převodu nemovitostí (Novela zákona o dani z nemovitostí).

Opatření nesplněno.

8. V rámci jednoduchých pozemkových úprav optimalizovat vlastnické vztahy roztržštěných lesních majetků (§ 4 zákona č. 139/2002 Sb.).

Opatření zatím nesplněno. Pozemkové úpravy ve většině obcí dosud neprovedeny.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Přehodnotit ministerstvem zemědělství kritéria pro arondace lesních pozemků u podniku LČR, sjednotit podmínky pro nákup a prodej (jednotné kritérium – cena v místě a čase obvyklá).

Opatření zatím nesplněno. Pokyn pro arondace je v kompetenci podniku Lesy ČR a ten vydal nový pokyn řešící nákupy a směny pozemků. Na prodeji lesů v majetku státu není zájem, a proto se s ním neuvažuje.

2. Stanovit povinnost právnické osobě, které je svěřeno nakládání s lesy ve vlastnictví státu, předem vytipovat pozemky pro arondace a prodej a tyto seznamy zveřejnit.

Opatření zatím nesplněno. Na prodeji lesů v majetku státu není zájem, a proto se s ním neuvažuje.

3. Iniciativně řešit případy, kde jedním ze spoluvlastníků je stát.

Opatření průběžně plněna.

1.9 V zájmu trvalé a bezpečné produkce umožnit úpravou legislativy, především doby obmýtí, rychlejší přeměnu smrkových monokultur na nevhodných stanovištích na smíšené porosty.

Opatření zatím nesplněno. Řešení s novým zákonem o lesích.

1.10 Zlepšit podmínky pro výměnu pozemků v chráněných územích za jiné pozemky mimo chráněná území ve vlastnictví státu.

Legislativní opatření:

1. V případech, kdy ochranné podmínky chráněného území výrazněji omezují hospodaření vlastníka, formulovat tento stav jako újmu, která dává nárok na výměnu nebo finanční kompenzaci. Doplnit do zákona (např. zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby).

Opatření zatím nesplněno. Problematické opatření. Řešeno uplatněním finanční kompenzace dle bodu 1. 1. Fin. Opatření 3.

2. V národních parcích stanovit úpravou §22 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny povinnost převést právo hospodařit s pozemky v majetku státu na správu národního parku (v případě lesů již tomu tak je, ale zákon nepočítal s možností směn).

Opatření nesplněno.

3. V chráněných územích mimo národní parky převést právo hospodaření na směněných pozemcích na právnickou osobu, jíž je svěřeno hospodaření s lesy v majetku státu.

4. Zbavit převod pozemků v těchto vymezených případech daně z převodu nemovitosti úpravou daňových předpisů.

Opatření nesplněno.

KA2 - Podpořit výzkum a technologický rozvoj s cílem zvýšit konkurenceschopnost lesnického sektoru

2.1. Zpracovat analýzu ekonomické efektivity různých modelů hospodaření v různých přírodních podmínkách a závěry promítnout do platné legislativy a dotační politiky státu.

Legislativní opatření:

V zákoně o lesích a příslušných vyhláškách zakotvit nástroje hospodářské úpravy lesa k výběrnému způsobu hospodaření a přechodu k němu.

Opatření nesplněno. Provést s novelou zákona o lesích.

Finanční opatření:

1. Analyzovat dotační systém a na základě analýzy zvážit zavedení dotačních titulů na využití pro přestavbu porostů, včetně návrhů základních principů.
2. Navrhnout způsob náhrad újmy při nařízeném hospodářském způsobu z důvodů celospolečenského zájmu.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zintenzivnit výuku alternativních hospodářských způsobů a modelů hospodaření.

Opatření splněno částečně. Výuka všech hospodářských způsobů probíhá.

2. Založit síť demonstračních objektů v rámci ČR, kde mohou být jednotlivé hospodářské způsoby a modely prezentovány a zajistit jejich pravidelný monitoring.

Opatření splněno částečně. Založeny první demonstrační objekty.

3. Vhodnou formou posílit pokračování výzkumu ekonomické a ekologicko-ekonomické efektivity variantních modelů obhospodařování lesních porostů.
4. Zadat zpracování analýzy různých způsobů hospodaření od přírodě blízkých až po intenzivní hospodaření a porovnat jejich dopady; analýzu zaměřit na zhodnocení hospodářských způsobů a tvarů lesa; tuto problematiku zařadit do priorit výzkumu MZe v rámci své grantové agentury.

Opatření zatím nesplněno.

2.2. Za účelem ověření založit reprezentativní síť demonstračních objektů přírodě bližších forem hospodaření zejména v lesích ve vlastnictví státu-

Legislativní opatření:

1. Definovat pojem „demonstrační objekt“.

2. Legislativně zakotvit možnost zřizování a financování a dlouhodobého sledování demonstračních objektů nejen v lesích ve vlastnictví státu, ale i u dalších vlastníků za finanční podpory státu – zřízení příslušného dotačního titulu s konkrétními podmínkami.
3. Doporučit možnost zařazení demonstračních objektů do kategorie lesů zvláštního určení podle platné legislativy.

Opatření zatím nesplněno. Řešení s novým zákonem o lesích.

Finanční opatření:

1. Vytvořit dotační systém na podporu zakládání a údržbu demonstračních objektů.
2. Zajistit financování sledování ploch v rámci programu ICP Forests a následujících programů pro potřeby EU, které jsou rovněž „demonstračními objekty“.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Pokračovat v zakládání demonstračních objektů se vzorovým způsobem hospodaření v různých přírodních lesních oblastech, resp. hospodářských souborech, a s různým hospodářskými způsoby a modely obhospodařování.
2. Pokračovat ve vytváření propagačních materiálů pro jednotlivé demonstrační objekty a nabídnout je k dispozici veřejnosti.
3. Zvýšit informovanost veřejnosti o demonstračních objektech.
4. Zřídit kompletní veřejně přístupnou databázi demonstračních objektů s vybranými údaji, charakterizujícími příslušný demonstrační objekt.
5. Ustanovit ÚHÚL jako správce dat o demonstračních objektech s povinností poskytování podkladů pro vědu a výzkum.

Opatření zatím nesplněno.

2.3. Založit technologickou platformu pro LH a navazující průmyslová odvětví s cílem podpořit inovace a technologický rozvoj v lesnickém sektoru, jejím prostřednictvím podpořit účast domácích lesnických subjektů v evropské lesnické a dřevařské technologické platformě, v 7. RP výzkum EU a v dalších mezinárodních projektech.

Legislativní opatření:

1. Vypracovat pravidla spolufinancování projektů z veřejných a soukromých zdrojů včetně otázek daňových a motivačních pro účast subjektů v předmětných projektech.
2. Zajistit ochranu duševního vlastnictví na základě autorského práva při spolufinancování projektů.

Finanční opatření:

1. Zabezpečit zdroje spolufinancování České národní technické platformy pro lesní hospodářství (ČNTPLH).

2. Stanovit pravidla spolufinancování projektů podpořených v rámci aktivit ČNTPLH.

Opatření splněno částečně. Platforma založena v r. 2007. Úspěšně čerpá dotace jako národní obdoba Evropské technologické platformy. Funguje při FLD Mendlovy univerzity.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Funkčně a institucionálně propojit ČNTPLH a navazující průmyslová odvětví s existujícími strukturami podpory a rozvoje vědy a výzkumu, včetně expertního zapojení do rozhodovacích procesů v rámci distribuce prostředků z veřejných rozpočtů.

Opatření zatím nesplněno.

2.4 Vytvořit ekonomické, popřípadě legislativní podmínky pro intenzivnější spolupráci mezi výzkumem, podniky a třetími stranami při zavádění inovací a vývoji nových produktů, postupů, technologií a efektivních trhů

Legislativní opatření:

Iniciovat zlepšení možnosti daňových úlev při podpoře vědy, výzkumu a inovací do legislativy.

Finanční opatření:

1. Diferencovat podporu výzkumu dle zákona o podpoře vědy a výzkumu s ohledem na základní a aplikovaný výzkum, a dále též podle jednotlivých oborů.
2. Sjednotit systém financování výzkumu v rámci ČR (AC (additional cost) versus FC (full cost) náklady.

Opatření zatím nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Lépe informovat odbornou i laickou veřejnost o výstupech z výzkumu a jeho přínosech pro vlastníky lesa a společnost, a to jak v dřevoproductční funkci, tak i v ostatních funkcích.

Opatření zatím nesplněno.

2. Obecně zvýšit informovanost mládeže o funkcích lesa a jeho významu pro udržitelný rozvoj společnosti.

Opatření průběžně plněno. Více institucí informuje o lese v rámci projektů Lesní pedagogiky (např. LČR, PEFC). Tradičním a dobře fungujícím nástrojem environmentálního vzdělávání je celorepublikový školní vzdělávací projekt „Les ve škole, škola v lese“, podporovaný LČR a realizovaný sdružením Tereza již od roku 1999.

3. Zvýšení aktivity vlastníků a správců lesa a organizacemi les obhospodařujícími při zadávání výzkumných projektů s aktivním dopadem na ekonomiku, efektivitu a ekologizaci technologických postupů.

Opatření splněno částečně. Státní podnik Lesy České republiky založil Grantovou službu, v jejímž rámci vypisuje návrhy na řešení projektů.

4. Zahájit diskusi o zřízení fondu na podporu vědy, výzkumu a inovací v LH.

Opatření zatím nesplněno.

2.5. Pokračovat v rozvoji metodik hodnocení a oceňování netržních funkcí lesů vzhledem k různým pohledům na způsob ocenění a vyhodnocení praktické použitelnosti

Legislativní opatření:

1. Změna vyhlášky o oceňování tržních funkcí lesů jako podklad pro oceňování netržních funkcí lesa.
2. Vytvoření vyhlášky o oceňování netržních funkcí lesa, kde budou tyto funkce jednoznačně chápány jako funkce lesa, které jsou součástí poptávky společnosti a jejích potřeb.
3. Spolupracovat v řešení jednotných zásad oceňování netržních funkcí lesa v rámci EU.

Opatření zatím nesplněno. Problematika je složitá v tom, že existují 2 stěžejní, avšak naprosto odlišné metodiky. Jedná se o metodiky Prof. Vyskota a Prof. Šišáka. Bylo by třeba vzít v úvahu oceňování v rámci EU. Vytvoření vyhlášky naráží právě na naprostou vzájemnou nepřijatelnost metodik pro jednotlivé jejich zastánce. Jeví se problematické prosazovat metodiku, která nehledí na čas a prostor. To znamená její stejné uplatňování jak v oblasti silně zalidněné, tak oblasti s minimem zalidnění (např. Sibiř), tedy i minimem požadavků na všechny funkce.

Finanční opatření:

1. Vytvoření systému náhrady újmy při poškození práv vlastníků lesa v souladu s listinou základních práv a svobod.
2. Vytvoření systému dotací pro mandatorní, resp. obligatorní výdaje, spojené s požadavky na plnění neprodukčních funkcí lesa.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zajistit lepší informovanost veřejnosti o funkcích lesa, produkčních i neprodukčních.
2. Zajistit lepší informovanost veřejnosti o možnostech využití dřeva jako ekologické, obnovitelné suroviny, alternující využití jiných, neobnovitelných zdrojů, tzn. zrovnoprávnění produkčních a neprodukčních funkcí (neprodukční funkce jsou v poslední době silně preferovány).
3. Nutnost dohody mezi resorty zemědělství a životního prostředí.

Opatření zatím nesplněno. Shoda na uplatnění některé z metodik není.

KA3 - Zlepšit zhodnocování a marketing lesních nedřevních užitků a služeb

3.1. Vytvořit podmínky a předpoklady (informační, legislativní, motivační) k rozšíření příjmů vlastníků lesů, např. tržním uplatněním určitých rekreačních a environmentálních služeb a zboží včetně vybudování účinného marketingu.

Legislativní opatření:

1. K vyjasnění podstaty problematiky lesnických nedřevních komodit a služeb (LNKS) zadat zpracování právních analýz z hlediska předmětu, obsahu a ochrany vlastnických práv:
 - identifikovat současné právní překážky komerčního uplatnění NLKS, resp. identifikovat nevyužité právní možnosti ze strany vlastníků lesa,
 - zpracovat návrh konkrétních formulací nových právních ustanovení v lesním zákoně a v zákoně myslivosti i v souvisejících předpisech pro odstranění zjištěných právních překážek,
2. Za účelem vytvoření takových rámcových podmínek, které by umožnily vlastníkům lesa (lesním podnikům) NLKS zhodnocovat tržním způsobem.

Opatření nesplněno.

Finanční opatření:

Analyzovat možnosti použití stávajících finančních mechanismů při produkci lesnických nedřevních komodit a služeb (LNKS) a zpracovat návrh aplikovatelných platebních režimů tak, že mimo jiné budou produkty rozděleny na:

- přímo tržně uplatnitelné u jejich příjemců,
- a ostatní, které budou uplatněny vůči státu zavedením diferencované přímé platby na 1ha vlastnictví lesa,

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zahrnout zlepšení zhodnocování a marketingu LNKS do priorit v rámci výzkumných programů.
2. Rozšířit práci s veřejností o vysvětlování a zdůvodňování existence plateb vlastníkům lesa za komerční poskytování veřejně prospěšných lesnických služeb.
3. Připravit a zahájit celoživotní vzdělávání vlastníků a správců lesa, odborné lesnické veřejnosti, studentů a dalších subjektů zainteresovaných na aktivní produkci a v marketingu LNKS od úrovně teoretických poznatků až k prakticky prováděnému marketingu.
4. Zahrnout sledování komerčního zhodnocování LNKS do odvětvového ekonomického monitoringu lesních podniků podle jednotných metodických postupů včetně provedení případných úprav v systému účetnictví.

Opatření nesplněna.

3.2 Navrhnout a projednat způsob zajištění úhrad služeb pro ty vlastníky lesů, kteří hospodaří způsobem prospívajícím kvalitě vody (odměňovat vlastníky lesa za jejich výkony pro udržení kvality podzemních vod), a to ze zdrojů mimo rámec státního rozpočtu.

Legislativní opatření:

1. K vyjasnění podstaty problematiky ochrany, poskytování a využívání zdrojů pitné vody zadat zpracování právních analýz z hlediska předmětu, obsahu a ochrany vlastnických práv s cílem:
 - identifikovat současné právní překážky komerčního zhodnocení hospodářských aktivit vlastníků lesa při péči o udržení kvality pitné vody, resp. identifikovat nevyužité právní možnosti ze strany vlastníků lesa, a
 - zpracovat návrh konkrétních formulací nových právních ustanovení ve vodním zákoně a v souvisejících předpisech pro odstranění zjištěných právních překážek,
2. Vytvořit takové rámcové podmínky, které by umožnily vlastníků lesa (lesním podnikům) zhodnocovat tržním způsobem výkony přispívající k udržení či zlepšení kvality pitné vody pro zásobování obyvatelstva.

Opatření nesplněna.

Finanční opatření:

Analyzovat možnosti použití stávajících finančních mechanismů při poskytování vodohospodářských služeb ze strany vlastníků lesa a navrhnout aplikovatelné platební režimy

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Rozšířit práci s veřejností o vysvětlování a zdůvodňování nových iniciativ odvětví v souvislosti s komerčním poskytováním lesnických vodohospodářských služeb.
2. Pro zajištění dalšího vývoje tohoto druhu lesnického produktu postupně vytvářet v rámci jednotlivých povodí lokální síť poskytovatelů a uživatelů pitné vody.

Opatření nesplněna.

KA4 - Propagovat a podporovat využívání lesní biomasy pro výrobu energie

4.1. Zpracovat analýzu možností a v souladu s jejími výsledky podporovat využití lesní biomasy a biomasy rychlerostoucích dřevin pro energetické účely.

Legislativní opatření:

1. Analyzovat a definovat sporné zákonné návaznosti a na úrovni příslušných resortů metodicky ujednotit postup při aplikaci příslušných zákonů.

Opatření nesplněno.

2. V rámci technické novely zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, zařadit sběr na zemi ležícího suchého klestu mezi činnosti v lese obecně zakázané, k nimž je nutný souhlas vlastníka.

Opatření nesplněno. Řešit v rámci novely zákona o lesích.

3. Zapojení výroby tepla z biomasy do novely zákona č. 180/2005 Sb. o podpoře výroby energií z obnovitelných zdrojů energie (OZE).

Opatření splněno. Novela zákona v roce 2012 – č.165/2012 Sb.

Finanční opatření:

1. Analyzovat dotační systém a na základě analýzy zvážit zavedení dotačních titulů na využití lesní biomasy, včetně návrhů základních principů.
2. Navrhnout a zdůvodnit zavedení spotřební daně na fosilní paliva.

Opatření splněna částečně. Spotřební daň na fosilní paliva nezavedena.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Ve spolupráci obou resortů zpracovat přesnější kalkulaci průměrného ročního disponibilního objemu lesní biomasy pro energetické účely při využití výstupů studie ÚHÚL 2008 a zohlednění výstupů opatření 4.2 (studie ÚHÚL 2009).
2. Sjednocení přepočtů technických jednotek – zpracovat tabulku přepočítacích koeficientů a uveřejnit je v rámci doporučených pravidel využití lesních těžebních zbytků (LTZ).
3. Zpracovat souhrnnou informaci o situaci v okolních státech – zejména stávající legislativní omezení vlastníka s využíváním biomasy, statistické údaje o využívání lesní biomasy a pravidla využívání lesní biomasy (zejména Německo, Rakousko, Polsko, Itálie), včetně stanoviska EK a Rady EU k této problematice. **

Opatření zatím nesplněna.

4.2. Posoudit dopady využívání lesní biomasy pro výrobu energie na životní prostředí včetně dopadů na půdu, vodu, biologickou rozmanitost a koloběh živin.

Legislativní opatření:

1. Zajistit projednání odborných studií k využití lesní biomasy všemi dotčenými stranami a odbornými pracovišti pro případná legislativní omezení sběru LTZ u lesů ve vlastnictví státu, včetně návaznosti na usnesení vlády č. 1497/2009. **
2. Navrhnout vyřazení čistého popela z biomasy z kategorie odpadu v rámci zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. V návaznosti vyřešit použití popela z biomasy jako hnojiva a ověřit možnosti a přínosy technologického využití (návrat do lesa, využití jako substrát při výrobě hnojiv).

Opatření zatím nesplněna.

Finanční opatření:

1. Dotační systém na podporu využití lesní biomasy v rámci národního dotačního systému (meziřesortní řešení mezi MŽP, MZE, MPO, ERÚ). Rozlišovat finanční podpory podle možností energetického využití LTZ (MPO, ERÚ).
2. Navrhnout způsob podpory vlastníkovi lesa za ponechání LTZ na nepříznivých stanovištích (podle bodu 1 v organizačních opatřeních).

Opatření zatím nesplněna. Podpora novelou zákona č.165/2012 Sb.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Ve spolupráci příslušných resortů publikovat principy, kritéria a doporučení pro výběr lokalit s přípustným odběrem LTZ s přihlédnutím k výsledkům aktuálních studií (např. ÚHÚL 2008, 2009). Před návrhem aplikace podrobit tato doporučení odborné diskuzi o ekologických, technologických i ekonomických souvislostech a dopadech za účasti všech zájmových skupin, zejména vlastníků lesa (viz studie MZE 2008, MŽP 2009).
2. Ve vztahu k možnostem využití popela ze spalování biomasy jako hnojiva provést rešerši zahraničních zkušeností a posouzení finančních dopadů a environmentálních efektů v podmínkách ČR. **
3. Posoudit ekonomickou a energetickou bilanci využívání LTZ, včetně dopadů na bilanci uhlíku.
4. Zvýšit informovanost vlastníků pozemků a OLH o možnostech a dopadech využívání LTZ a o aktuální dotčené legislativě (národní i evropské).
5. Motivovat vlastníky k efektivnějšímu využití LTZ a omezení pálení LTZ. Zpřístupnit informace o studiích o dopadech pálení na stanoviště a ekonomiku (viz studie o dopadu na pálení (doc. Zahradník apod.).

Opatření zatím nesplněna.

4.3. Posoudit dopady využívání lesní biomasy pro energetické účely na dostupnost vstupní suroviny pro dřevozpracující a papírenský průmysl.

Legislativní opatření:

V součinnosti s MPO doporučit propracování systému kontroly, aby bylo zamezeno záměně jednotlivých kategorií biomasy podle vyhlášky 482/2005 Sb. - zamezit neoprávněnému vyplácení podpor ze strany ERÚ/MPO.

Finanční opatření:

1. S ohledem na sociální dopady ponechat sníženou sazbu DPH pro palivo a LTZ. **
2. Zrušení podpory pro spolu spalování uhlí a dřeva při výrobě elektrické energie (vzhledem k nižší účinnosti při spolu spalování).
3. Diferencovat podpory dle účinnosti využití energie biomasy u zařízení pro spalování biomasy v rámci novel stávajících právních předpisů v kompetenci MPO.

Opatření zatím nesplněna.

4.4. V návaznosti na energetickou koncepci státu zpracovat systém podpory a propagace produkce biomasy dřevin a jejího využití, včetně podpory zakládání porostů rychlerostoucích dřevin pro energetické využití na nelesní půdě.

Legislativní opatření:

Sladit definice porostů rychlerostoucích dřevin s nově vznikající související legislativou EU (především se jedná o Zákon 252/1997 Sb., Nařízení Komise (ES) 1974/2006 a Nařízení Komise (ES) 1120/2009).

Finanční opatření:

1. Doporučuje se zařazení zakládání dalších dřevinných typů porostů rychlerostoucích dřevin na nelesních půdách pro energetické účely do systému finančních podpor bez změny druhu pozemku. O finanční podporu bude žádat vlastník pozemku nebo nájemce.
2. Zajistit dlouhodobou podporu zakládání porostů rychlerostoucích dřevin pro energetické využití na nelesních půdách.

Opatření zatím nesplněna.**Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:**

1. Vytvořit rámcové zásady hospodaření v těchto porostech pro energetické účely na nelesních půdách a navrhnout doporučené varianty druhového složení v závislosti na stanovišti. Navrhnout vhodná stanoviště pro výsadbu těchto porostů a zadat všestranně odborné posouzení dopadů založení takových porostů na krajinu.
2. Informovat o možnostech krajinářsky a ekologicky hodnotnějších variantách pěstování dřevin na nelesních půdách podporovaných systémem finančních podpor OPŽP a MŽP (využití prvků trvalé zeleně v krajině, VKP, ÚSES - např. biokoridory s využitím rychlerostoucích dřevin)
3. Posoudit ekonomickou a energetickou bilanci a bilanci uhlíku u těchto porostů. Zvýšit informovanost vlastníků pozemků.
4. Ověřit reálné možnosti systémů „agro-forestry“ a lignikultur v podmínkách ČR.
5. Podrobně zmapovat věcné a právní souvislosti zakládání výše uvedených porostů, včetně vazeb na legislativu EU a závazky ČR, zejména ve vazbě na potravinovou bezpečnost.
6. Dle výsledků ověření otevřít možnost čerpání dotačního titulu agro-forestry.
7. Kromě klonů vrb a topolů umožnit použití dalších dřevin při zakládání porostů energetických dřevin na nelesní půdě.

Opatření zatím nesplněna**4.5. Využití možností podpor v dané oblasti, např. opatření programu rozvoje venkova zaměřená na technické vybavení provozoven.****Legislativní opatření:**

1. Podpora co nejrychlejší novelizace zákona č.180/2005 Sb. tak, aby podpora výroby tepla z OZE byla na srovnatelné úrovni jako výroba elektrické energie (řešit výrobními dotacemi - dotace na jednotku tepla).
2. Usilovat o sjednocení systému podpor využití OZE v rámci EU.

Opatření zatím nesplněna.**Finanční opatření:**

1. Podporovat budování lokálních provozů na výrobu energie ve stávajících investičních programech MPO a MŽP. Upravit tyto programy pro podporu lokálních zdrojů s vysokou účinností.

Opatření zatím nesplněno. Investiční program MŽP 2014-2020 (prioritní osa 5) je zaměřen na snižování tepelných ztrát a dále na výměnu kotlů na tuhá paliva. Ne na výrobu energie.

2. Dotčené dotační tituly PRV na podporu technického vybavení provozoven ponechat otevřené i po roce 2013 (jedná se o stávající investiční podpory z PRV zaměřené na technické vybavení: opatření I. 1.1 Modernizace zemědělských podniků, I. 1.2 Investice do lesů, III. 1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy, III. 1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje.)

Opatření splněno. Dotační tituly PRV otevřené i po roce 2013. Je však s podivem, že např. při podpoře investic na podporu energie z obnovitelných zdrojů je omezován podíl biomasy.

(Viz Podopatření 6.4.3 - Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů podporuje investice do zařízení na výrobu tvarovaných biopaliv či do nové výstavby bioplynových stanic. Výkon bioplynové stanice nesmí přesáhnout 500 kW a roční vstup surovin do bioplynové stanice musí být min. z 30 % celkové hmotnosti (t) tvořen kejdou prasat. Dále bude v případě bioplynových stanic požadováno účelné využití minimálně 10 % disponibilního tepla z celkového předpokládané roční výroby stanovené energetickým auditem a **maximálně 20 % roční energetické hodnoty cíleně pěstované biomasy** jako vsázkového materiálu.)

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství: -

KA5 - Podpořit spolupráci vlastníků lesů

5.1. Podpořit (legislativně, finančně a informačně) sdružování vlastníků drobných lesů ke společnému hospodaření a společnému prodeji výrobků a služeb. **

Legislativní opatření:

1. Vytvořit zcela novou formu pro sdružování vlastníků lesa, která by odstranila současné hlavní překážky sdružování (obecní a soukromé lesní majetky, plátcí a neplátcí DPH, apod.) upravenou samostatným zákonem nebo jiným právním předpisem.
2. Vypracovat vzorové stanovy sdružení

Opatření nesplněno. Možná je představa navrhovatelů této podpory větší než touha samotných drobných vlastníků ke společnému hospodaření.

Finanční opatření:

1. Vytvořit novou koncepci dotačního titulu na podporu sdružení vlastníků lesů za účelem společného hospodaření a zlepšení stavu lesa. Vytvořit jednotná pravidla pro celou republiku. V titulu by měla být zohledněna velikost sdruženého majetku, velikost majetků jednotlivých členů a počet subjektů ve sdružení a minimální doba fungování sdružení.
2. Funkci OLH u „Sdružení“ řešit jeho pověřením státní správou lesů a tím nadále zajistit jeho úhradu.

3. Hledat zdroje na financování několika vzorových sdružení vlastníků lesů pro společné hospodaření v lesích podle nově nastavených podmínek a ověřit model sdružování na několika vzorových sdruženích.

Opatření splněno částečně. Dotační titul vytvořen ke sdružování vlastníků jen u kraje Vysočina a to jen na náklady na vedení a řízení lesních majetků.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Připravit podmínky podporující sdružování vlastníků malých výměr na všech úrovních státní správy lesů s metodickým vedením MZe a tomuto problému se aktivně věnovat.

Opatření nesplněno.

5.2. Zefektivnit systém státního a soukromého poradenství pro vlastníky lesů

Finanční opatření:

1. Zajistit finanční prostředky na vznik webové stránky, která by řešila systematizaci subjektů zabývajících se poradenstvím (grant, funkční úkol, jiná forma).
2. Prostřednictvím KIS finančně zajistit poradenství v oblasti lesnictví.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Rozšířit poradenskou činnost zemědělských krajských informačních středisek o oblast věnující se problematice lesnictví. Navázat lesnické odborníky na stávající systém KIS, tak aby byli schopni zprostředkovávat kontakt žadatelů při řešení konkrétních problémů (např. s OLH, SSL, LOS nebo ÚHÚL či jinými specialisty).

Opatření nesplněno. O lesnictví ani slovo. Navíc některé webové stránky KIS (např. Liberecký kraj -2005) se vůbec neaktualizují.

2. Zvýšit propagaci, osvětu a povědomí o službách pro vlastníky lesů organizovaných MZe (LOS aj.) mezi vlastníky lesů a OLH včetně zavádění nových poznatků lesnického výzkumu do praxe ((např. prostřednictvím internetu, formou letáku distribuovaného přes SSL, školení vlastníků lesů, školení OLH na krajské úrovni atd.)).

Opatření splněno částečně. ÚHÚL vydává příručky Rádce vlastníka lesa do 50 ha, kde jsou vlastníci seznamováni s jednotlivými okruhy problémů LH. Státní správa občas vydává letáky k aktuální nebezpečné situaci – např. ke kůrovcům. Školení vlastníků lesa a OLH probíhalo spíše živelně. Něco přes Komoru odborných lesních hospodářů. Probíhá také program Strategie pro vzdělávání a komunikaci v lesnictví, jehož rozvojem je pověřen ÚHÚL.

3. Provést systematizaci subjektů zabývajících se poradenstvím a prezentovat ji na webové stránce, která bude informovat kdo a jaké poradenství a za jakých podmínek poskytuje. K tomuto účelu by bylo možné využít portál „Celostátní síť pro venkov“, který reprezentuje portál <http://eagri.cz/> v rámci koncepce poradenského systému.

Opatření nesplněno. Na portálu <http://eagri.cz/> je sice mnoho informací o lese a LH, ale ne o subjektech, zabývajících se poradenstvím v LH.

4. V rámci metodického řízení obrátit se na orgány státní správy s požadavkem na provedení celorepublikového průzkumu o potřebě a náplni poradenské činnosti.

Opatření zatím nesplněno.

5.3. Zjednodušit podmínky procesu arondace (scelování) a směn lesních majetků.

Legislativní opatření:

1. Novela § 4 odst. 2 lesního zákona a novelu zákona č. 77/1997 Sb. o státním podniku tak, aby do stanovené výměry arondace lesních pozemků byly v kompetenci právnické osoby, které je svěřeno nakládání s těmito lesy
2. Novela zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách v rozsahu povinnosti zařazení lesních pozemků do obvodu KPÚ (vyšetření, stabilizace a zaměření hranic lesních pozemků) a jejich zapracování do map katastru nemovitostí.
3. Dosáhnout, aby cena lesních pozemků zjištěná dle zvláštního právního předpisu odpovídala tržním cenám (novelizovat v tomto smyslu zákon o oceňování majetku a zejména prováděcí vyhlášku MF ČR).

Opatření nesplněna.

K bodu 1: Dle nového arondačního programu Lesů ČR není nezbytné měnit kompetence právnické osoby, protože pouze s prodejem státních pozemků není uvažováno.

Řeší také KA 1.8.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Dořešit restituční nároky včetně rozhodnutí o navrácení majetku církvi.

Opatření splněno.

KA6 - Snížit dopady očekávané globální klimatické změny a extrémních meteorologických jevů

6.1. Pěstovat prostorově a druhově rozrůzněné porosty s co největším využitím přírodních procesů, pestré dřevinné skladby, přirozené obnovy a variability pěstebních postupů.

Legislativní opatření:

1. Zachovat legislativní zakotvení a systém podpory výsadby MZD. V odůvodněných případech výběr dřevin rozšířit o dřeviny přípravné, pionýrské, okrajové a případně i introdukované.
2. Vytvořit rovnocenné podmínky pro vývoj, rozvoj a uplatnění alternativních metod hospodářské úpravy lesů, vhodných pro bohatě strukturované lesy (podrovní hospodářství až po výběrný les, odkaz na KA 9).
3. Dopracování legislativních rámců pro výběry v lese pasečného typu a výběrné způsoby hospodaření
4. Prodloužit zákonné lhůty k zalesnění a zajištění obnovy porostů tak, aby umožňovaly lépe využívat přirozenou obnovu lesa - viz opatření 6.6 a 9.2.

Opatření zatím nesplněna. Jejich splnění je vázáno na novelu zákona o lesích, případně úpravu k němu navazujících vyhlášek.

5. Omezit nepříznivý vliv zvěře na přirozenou obnovu lesa dosažením a dlouhodobým udržením únosných stavů zvěře, aby postupně vznikla přirozená obnova širokého spektra dřevin a vyvíjela se v závislosti na stavu porostního prostředí, aniž by bylo nutno použít prostředky celoplošné ochrany lesa (řeší KA 11).

Opatření zatím nesplněno. Jeho splnění je vázáno na novelu zákona o myslivosti. Novela se připravuje, ale známý návrh zatím splnění uvedeného bodu nezaručuje.

Finanční opatření:

1. Úprava dotačních pravidel ve smyslu jejich centralizace a diferenciacie zlepšující podmínky pro zachování MZD do stádia výchovy, podpora přirozené obnovy a šetrných způsobů hospodaření.
2. Rozšířit dotace o podporu na zajištění mladého porostu ve vazbě na MZD; (prostředek k realizaci: dotační pravidla a prováděcí předpisy k lesnímu zákonu).
3. Dořešit návaznost dotací na výchovu porostů se zřetelem na podíl zachovaných MZD (prostředek k realizaci: dotační pravidla, diferenciacie stávajících dotačních prostředků).

Opatření zatím nesplněna. Nutná úprava dotačních pravidel po doplnění zákona o lesích o legislativní opatření navržená v bodě 6.1.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Pružnější uplatňování základních hospodářských doporučení (doporučeného minimálního podílu MZD) podle přílohy č. 3 k vyhlášce č. 83/1996 Sb. v návaznosti na § 10 (zejména odst. 2) vyhlášky č. 84/1996 Sb.
2. Při tvorbě porostních směsí využívat v souladu se stanovištními poměry širší spektrum dřevin. V podmínkách, kde to stanovištní podmínky a funkční zaměření porostů dovolují, vytvářet pestřejší porostní směsi. V cílových druhových skladbách lesních porostů na lokalitách ohrožených klimatickými stresy (sucho, vítr, atd.) více uplatnit dřeviny s širokou ekologickou amplitudou a stabilizačním efektem.
3. Tam kde to cílové dřeviny umožňují, ve zvýšeném rozsahu uplatňovat maloplošné podrovní hospodářství s dlouhou obnovní dobou, výběry v lese pasečného typu (systém klášterních lesů ve Schläglu), případně výběrné hospodářství.
4. Uplatňovat odbornou osvětu a systém vzdělávání, zaměřený na podporu jemných a alternativních způsobů hospodaření, plně k tomu využít demonstrační objekty vzorového hospodářství (lesnické parky) a nadále podporovat jejich vznik, podporovat mezinárodní výměnu zkušeností o způsobech obhospodařování lesů.
5. Podpořit komplexní výzkum ekonomiky různých způsobů obhospodařování lesů se zřetelem na adaptační opatření související s klimatickou změnou (prostředek k realizaci: věda a výzkum).

Opatření splněna částečně. Jedná se o dlouhodobá opatření.

6. 2. Zabránit degradaci půd a maximalizovat množství uhlíku vázaného v půdě.

Legislativní opatření:

Úprava dotačních pravidel ve smyslu jejich centralizace a diferenciací zlepšující podmínky pro zachování MZD do stádia výchovy, podpora přirozené obnovy a šetrných způsobů hospodaření.

Opatření zatím nesplněna. Viz bod 6.1.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Ochrana mokřadů a podpora opatření na zlepšení retenční funkce lesů.
2. Upřesnění metodik inventarizace uhlíku v lesních půdách tak, aby odhad bilance uhlíku v půdě mohl být proveden nejen v nadložních horizontech ale i v povrchových vrstvách minerální vrstvy půdy a byla zajištěna srovnatelnost výsledků přes velkou škálu stanovištních podmínek. Expertní skupina navrhuje sledování zásoby uhlíku do hloubky 30 cm. *

Opatření zatím nesplněno. Návrh metodiky v kompetenci MŽP.

6.3. Podporovat druhy a ekotypy lesních dřevin lépe snášejících klimatickou změnu.

Legislativní opatření:

1. Za určitých specifických podmínek (zejména na kalamitních plochách a při zalesňování zemědělských půd) akceptovat využití přípravných a pionýrských dřevin při obnově s cílem připravit podmínky pro úspěšnou obnovu cílové dřevinné skladby.
2. Změna vyhlášky č.83/96 Sb. - zařazení modřínu opadavého a douglasky tisolisté mezi meliorační a zpevňující dřeviny ve 2-4. LVS u DG a ve 2-6. LVS u MD.
3. Odstranit omezení pro využívání přípravných dřevin při obnově lesa na kalamitních plochách a při zalesňování zemědělských půd.

Opatření zatím nesplněno. Navazuje na změnu zákona o lesích a jeho vyhlášky.

Finanční opatření:

Finančně podporovat stabilizaci zejména ohrožených populací zakládáním semenných porostů, případně reprodukci vegetativní cestou.

Opatření splněna částečně. Z dotační podpory krajů podporuje pouze Zlínský kraj.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zmírnit dosavadní způsob regulace introdukovaných dřevin v hospodářských lesích za účelem zmírnění negativních dopadů klimatické změny na lesy.

Opatření nesplněno. Řešit úpravou vyhlášky č. 139/2004Sb. k obnově lesa.

2. Průběžně aktualizovat a zajistit uznání porostů nebo rodičovských stromů ohrožených populací jako zdrojů reprodukčního materiálu.

Opatření průběžně plněna.

6. 4. Optimalizovat uhlíkový cyklus v půdních horizontech, zásobách dřeva stojících porostů a výrobcích ze dřeva

Legislativní opatření:

Odstranit legislativní překážky pro využívání dřeva jako stavebního materiálu.

Opatření nesplněno. Problém není přímo v legislativě, ale spíše v přístupu k využívání dřeva.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Široká osvěta za účelem zvýšeného uplatnění dřeva ve výrobcích dlouhodobé spotřeby, osvěta o uplatnění lesa a lesnictví z hlediska zmírnění postupu klimatických změn (uhlíkový cyklus, substituční efekt dřeva, voda v lese). Školení a kurzy podporující tuto implementaci.

Opatření zatím nesplněno. Jedná se zejména o nutnost úprav vzdělávacích osnov ke studiu stavebnictví či architektury se zvýrazněním uplatnění dřeva na úkor betonu a dále širokou osvětou.

6. 5. Uplatňovat opatření udržující vysokou a stabilní produkci dřevní hmoty

Finanční opatření:

Udržet podporu pro výchovné zásahy v mladých lesních porostech.

Opatření průběžně plněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Podpořit širší používání produkčně významných MZD (např. modřínu a douglasky) jako stabilizačních dřevin s vysokým produkčním potenciálem do porostních směsí na stanovištích ohrožených klimatickými stresy na úkor labilních produkčních dřevin.

Opatření splněna částečně. V otázce modřínu je třeba změnit zejména názor ochránců přírody a jejich blokaci při schvalování LHP. Z lesnického hlediska dřeviny podporovány i propagací (např. douglaska jako strom roku u LČR apod.)

2. Zadat studie k problematice optimální produkce v kontextu s ostatními funkcemi lesa.

Opatření nesplněno.

6. 6. Prodloužit zákonné lhůty k zalesnění a zajištění porostů ve vazbě na přirozenou obnovu lesa

Legislativní opatření:

Prodloužit zákonnou lhůtu zalesnění holiny a lhůtu k zajištění kultury (nárostu) v souladu s opatřením 9. 3, tj: legislativně prodloužit zákonné lhůty na 3+ 7 let (výjimky možné v rámci LHP) a upravit § 31 odst. 6 zákona č. 289/1995 Sb. takto: „Holina na lesních pozemcích musí být zalesněna do tří let a lesní porosty na ní zajištěny do deseti let od jejího vzniku; v odůvodněných případech může orgán státní správy lesů při schvalování plánu nebo při zpracování osnovy nebo na žádost vlastníka lesa stanovit lhůtu jinou, a to rozhodnutím ve správním řízení.“

Opatření zatím nesplněno. Jedná se o úpravu novelou zákona o lesích.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Na kalamitních holinách kombinovat dřeviny dlouhověké a krátkověké (klimaxové – přípravné) nejlépe v malých skupinách řádově jednotek až desítek arů.
2. Dřeviny klimaxové, zejména JD a BK, obnovovat na kalamitních holinách, resp. trvale osluněných holinách, až pod ochranu přípravných porostů.
3. V obtížných podmínkách pro přirozenou obnovu používat místo umělé obnovy přednostně podpůrná opatření, např. přípravu půdy, nebo oplocení.

Opatření průběžně plněna.

6. 7. V rámci lesnické typologie posoudit možné změny lesních vegetačních stupňů

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Průběžně analyzovat současný typologický systém a zejména zvážit rozvolnění a aktualizaci vylišení lesních vegetačních stupňů. Vzhledem k probíhajícím změnám by lesnická typologie neměla být využívána jako determinant ale spíše jako vodítko.
2. Pomocí výzkumu řešit vazbu změny klimatu na typologické jednotky a vylišit rizikové lokality.
3. Provádět rozbor přírodních podmínek, podle potřeby doplňovat a upřesňovat typologické mapování a vyhodnocení antropicky podmíněných změn prostředí.

Opatření splněna částečně.

6. 8. Zaměřit dotační pravidla k podpoře adaptačních opatření snižujících dopad klimatické změny

Legislativní opatření:

Řešit problematiku nadměrného poškozování lesních porostů zvěří (řeší KA11).

Opatření zatím nesplněno. Řešení až s novelou zákona o lesích a o myslivosti.

Finanční opatření:

Nebude-li po roce 2013 možné čerpat finanční prostředky z evropských zdrojů na podporu optimalizace vodního režimu v lesních částech povodí (revitalizace nevhodných odvodnění), zavést obdobnou dotaci z národních zdrojů.

Vybraná adaptační opatření zahrnout do zásad dobré praxe a zvážit jejich finanční podporu.

Z evropských zdrojů zavést následující příspěvky, včetně rozhodnutí pod kterým programem a opatřením zpracovat návrh systému pravidel a kontroly těchto opatření:

péče o založené porosty – oplocování kultur (plošný příspěvek, nebo svázat s rizikovými oblastmi (z hlediska druhové skladby a nestabilitnosti porostů v budoucnu)),

podpora prostorově strukturovaného lesa obecně, včetně jeho výchovy,

Z PRV:

platby pro Rámcovou směrnici o vodách (opatření II. 1.2.2. Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES) zacílit i na hydrologicky citlivá lesní povodí (horské CHOPAV, lužní lesy aj.) a na porosty doprovázející lesní vodní toky a mokřady, rovněž v těchto platbách specifikovat území prioritně vhodná k zalesnění. (tzn. - motivační platby na rok a hektar pro vlastníky zemědělských půd a hospodařící subjekty v oblastech postižených erozí a v CHOPAV

pro podzemní vody – za změnu kategorie využití území z orné půdy na les či lesostep) - zadavatel MZe, řešitel MZe a Monitorovací výbor k opatřením PRV, obohatit lesnicko-environmentální platby (opatření II. 2.3. Lesnicko-environmentální platby) o platby podporující adaptaci lesů a lesních povodí na změnu klimatu (v návaznosti na zpracovaný komplex adaptačních opatření a zásady dobré praxe),

Opatření splněna částečně. Lze využít částečně OP ŽP 2014-20 program 2.1.4.2

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Na základě formulovaného komplexu adaptačních opatření zpracovat zásady dobré praxe pro vlastníky lesů a OLH (jaká adaptační opatření jsou v jakých podmínkách vhodná, realizace adaptačních opatření), a to podle rizikových oblastí/podle stanovišť.
2. Zpracovat brožuru informující o možnostech čerpání finančních příspěvků a dotací na adaptační opatření (zahrnout systém národních dotací, opatření Programu rozvoje venkova, Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) i nového programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), poukázat na vývojové provázanosti – příspěvky na zalesnění přirozenou obnovou, dotace na výchovu porostů apod., navrhnout konkrétní opatření, s kterými se lze ucházet o dotaci) – cílová skupina vlastníci lesa a OLH.
3. Vytipovat rizikové oblasti v ČR (a to z pohledu biotických škůdců, abiotických vlivů – vítr, sníh, vodního režimu, nevhodné druhové skladby pro předpokládanou změnu podmínek apod.), kde by realizace adaptačních opatření měla mít prioritu. Výsledky promítnout do děl plánování OPRL (adaptační vrstva).
4. Podpora opatření na zlepšení kvality podzemních a povrchových vod a protipovodňových funkcí lesů.
5. Zjednodušení procesu získávání dotací z OPŽP osy 6 (snížení administrativního zatížení žadatele o dotaci, vhodnější nastavení kritérií (transparentnost apod.).

Opatření zatím nesplněna.

6. 9. Podporovat ekologicky vhodné zalesňování zemědělských půd.

Legislativní opatření:

1. Zjednodušit převod ZPF do PUPFL.
2. V podzákonných normách definovat vhodnou cílovou druhovou skladbu pro zalesnění půd převáděných ze ZPF (druhová skladba odpovídající změněným stanovištním podmínkám a očekávaným změnám růstového prostředí, a využití přípravných a introdukovaných dřevin).

Opatření zatím nesplněna.

Finanční opatření:

1. Podpora zalesnění stanovištně vhodnými dřevinami (zachování podpory). Podpora péče o nově založené porosty.

Opatření průběžně plněno. Stanovištně vhodné dřeviny (zejména MZD) podmínkou dotace.

2. V PRV upravit titul „Platby pro rámcovou směrnici o vodách“ tak, aby podporovaly zemědělce, kteří zalesní ornou půdu v záplavových územích, územích CHOPAV, a zranitelných územích (vazba na KA 6.8).

Opatření zatím nesplněno. Zatím nejsou rozlišena záplavová území či území CHOPAV.

3. Navrhnout metody finanční podpory zalesňování s využitím přípravných dřevin. Je třeba najít způsob, jak majitele vhodných pozemků motivovat k tomuto přípravnému zalesnění a až následnému umělému doplnění porostů sítí a výsadbou cílových dřevin. To by mohla umožnit právě výše zmíněná platba z PRV (aktivovat v Programu rozvoje venkova opatření Agroforestry).

Opatření zatím nesplněno. Finanční podpora nerozlišuje využití přípravných dřevin.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Na lesnických a zemědělských vysokých školách a vybraných učilištích je vhodné zavést do osnov tematiku ekologicky vhodného zalesňování zemědělských půd a industriálních lad a na názorných příkladech a exkurzích vysvětlit a demonstrovat, jak zalesňování vhodně provádět.
2. Popularizace konkrétních příkladů různého využití a významu nově zakládaných lesů. Např. význam půdoochranný, protipovodňový, ochrana podzemní a povrchové vody před znečištěním, porosty s energetickým využitím, biodiverzita apod.
3. Rada se shodla, že bez dostatečné produkce biomasy z ploch rychle rostoucích dřevin (RRD) není možné do budoucna zajistit pokrytí poptávky po této biomase (viz KA 6.11).
4. Optimalizace využití neobhospodařovaných, málo produktivních a erozí ohrožených zemědělských půd (aplikovaný výzkum) – delimitace/vymezení/identifikace ploch vhodných k zalesnění.
5. Zpracování oblastních koncepcí využití málo produktivních zemědělských půd s určením vhodných ploch k zalesnění, doporučené druhové skladby a pravidel hospodaření (aplikovaný výzkum).
6. Zpracování oblastních koncepcí zalesňování půd ohrožených vodní erozí, půd v chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV) a ve zranitelných oblastech s určením vhodných ploch k zalesnění, doporučené druhové skladby a pravidel hospodaření (aplikovaný výzkum).
4. Shora uvedená doporučení KA 6.9 řešit v rámci příslušných pracovních skupin PRV.
5. Umožnit zavádění systémů Agroforestry.

Opatření splněna částečně.

6. 10. Snížit obmýtí u dřevin nejvíce ohrožených klimatickou změnou.

Legislativní opatření:

Změna se nenavrhuje (Příloha č. 3 vyhlášky č. 83/1996 Sb. dává dostatečnou legislativní volnost a v tomto ohledu není nutná její novelizace).

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Je nutno zajistit osvětu pro odborné lesní hospodáře a odpovídající orgány statní správy lesního hospodářství s cílem využití možností uplatnění sníženého obmýetí a vhodné obnovní doby v rámci současné legislativy. Konkrétně:

- v plném rozsahu využívat možnosti přizpůsobit obmýetí stavu lesa, jak je dává příloha č. 3 vyhlášky č. 83/1996 Sb.,
- ve zdůvodněných případech jít nad rámec výše uvedených doporučení. Mechanismem je uplatnění výjimky podle § 33, odstavec 4 zákona č. 289/1995 Sb. o lesích pro příslušný hospodářský soubor při schvalování lesních hospodářských plánů nebo na žádost vlastníka lesa.

Opatření průběžně plněno.

6. 11. Podpořit pěstování porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě.

Finanční opatření:

Otevřít dotační titul PRV – podpora RRD na ZPF.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Osvětově podporovat využití části ZPF pro pěstování stanovištně vhodných RRD v rozsahu neohrožujícím potravinovou bezpečnost.
2. Podpora pěstování rychle rostoucích dřevin na zemědělské a ostatní nelesní půdě.
3. Aktivní účast lesnického rezortu při uplatnění opatření při pěstování porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské a ostatní nelesní půdě.
4. Aplikovaný výzkum o vlivu pěstování RRD na úrodnost půd.
5. Výzkum potenciálu domácích druhů dřevin pěstovaných v porostech s krátkým obmýetím k produkci biomasy pro energetické využití.

Opatření zatím nesplněna. Speciální podpora jen RRD neexistuje (dotace pouze v rámci ostatních dřevin).

6. 12. Umožnit obhospodařování lesů ve tvaru lesa nízkého a středního

Legislativní opatření:

1. Upravit omezující ustanovení zákona o lesích tak, aby nízký a střední les nebyl v rozporu s platnou legislativou (hranice obnovy, velikost a šířka seče).
2. Vytvořit do vyhlášky č. 83/1996 Sb. cílové hospodářské soubory lesa nízkého a středního se základními hospodářskými doporučeními.

Opatření nesplněno. Řešit s novelou zákona o lesích.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Provést osvětu mezi majiteli lesa o významu a funkci nízkých a středních lesů.

2. Dopracovat podrobné směrnice hospodaření ve vztahu k nízkému a střednímu lesu a možnostem hospodaření v nízkých a středních lesích. V případě, že současné nástroje nejsou v plné míře vyhovující navrhnout jejich úpravu. (V současné době je řešeno v rámci projektu NAZV „Nízký a střední les - plnohodnotná alternativa hospodaření malých a středních vlastníků lesa“).

KA7 – Zachování a zlepšení biologické rozmanitosti v lesích

7.1: Zhodnotit a v odůvodněných případech revidovat cílovou druhovou skladbu jako průnik mezi ekonomickým, ekologickým a sociálním pilířem lesa.

Legislativa:

Ponechat stávající stav zákona a doplnit stávající seznam MZD o dosud chybějící dřeviny přirozené dřevinné skladby. V tomto duchu upravit přílohy k Vyhlášce č. 83/1996 Sb.

Opatření zatím nesplněno. Řešení v návaznosti na novelu zákona o lesích a navazujících vyhlášek.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Zároveň se Rada dohodla, že návrh týkající se Cílové dřevinné skladby je vhodným východiskem pro další diskusi nad přípravou nové vyhlášky 83 (OPRL) v případě nového lesního zákona.

Opatření zatím nesplněno.

7.2: V lesích s převažujícím významem pro ochranu přírody hospodařit s cílem přiblížit se přirozené dřevinné skladbě.

Legislativní opatření:

Do § 8 odst. 2a) zákona 289/1995 Sb., o lesích, doplnit kategorii ZCHÚ národní přírodní památka. (možná nadbytečné, ale odstraňuje nejednoznačný výklad zákona)

Do § 8 odst. 12) vyhlášky MZe č.84/1996 o lesním hospodářském plánování doplnit kategorii ZCHÚ národní přírodní památka a přírodní památka v případě, že je u nich les předmětem ochrany.

V prováděcí vyhlášce k zákonu o lesích (nyní 83/1996 Sb.) revidovat seznam využitelných MZD a zapracovat do něj přípravné dřeviny a dřeviny přirozené dřevinné skladby (PDS).

Umožnit použití přípravných dřevin při obnově porostů.

Změnu kategorie lesa do lesů zvláštního určení umožnit i z podnětu orgánů státní správy ochrany přírody

V souladu s výše uvedenými požadavky upravit předpisy pro úhradu újm.

Opatření nesplněna. Řešení s novým zákonem o lesích a navazujícími vyhláškami.

Finanční opatření:

Vhodnou dotační politikou podporovat dosažení žádoucího stavu.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Zavést systém školení pro zpracovatele plánů péče (PP) za účelem zlepšení kvality zpracovaných PP.

Zpracované a platné PP péče trvale zveřejňovat na webu v „Ústřední seznamu ochrany přírody.

Sjednocení praxe orgánu ochrany přírody při vydávání závazných stanovisek ke schvalovaným LHP, vydání metodického pokynu MŽP a jeho proškolení.

Opatření zatím nesplněno.

7.3: Podporovat rozmanitost hospodářských postupů jako jeden z předpokladů zachování biodiverzity lesů.

Legislativní opatření:

1. Umožnit zpracování LHP pomocí alternativních metod, např. provozní inventarizace.
2. Vytvořit do vyhlášky č. 83/1996 cílové hospodářské soubory lesa nízkého a středního se základními hospodářskými doporučeními.
3. Vytvořit do vyhlášky č. 83/1996 cílové hospodářské soubory lesa výběrného.

Opatření zatím nesplněno.

Finanční opatření:

Zavést dotační titul na hospodaření v lesích k podpoře biodiverzity na základě přesně specifikovaného požadavku ochrany přírody.

Opatření zatím nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

7.4: Pokračovat v rozšiřování podílu lesů ponechaných samovolnému vývoji s cílem postupně vytvořit reprezentativní soustavu, která bude systematicky monitorována. Tato soustava bude vytvářena především v rámci sítě národních parků a přírodních rezervací.

Legislativní opatření:

1. Přesněji a důrazněji definovat problematiku vstupu do lesů na vlastní nebezpečí. Vzájemně provázat předpisy o ochraně přírody a krajiny, o lesích (kategorizace lesů aj.), zákon o pozemních komunikacích a další související předpisy.

Opatření zatím nesplněno.

2. Přijmout dosud chybějící zákony o jednotlivých národních parcích (Krkonošský, Podyjí, Šumava), které budou koncepčně navazovat na zákon č. 114/1992 Sb. a jednoznačně řešit otázku ponechání lesů samovolnému vývoji.

Opatření zatím nesplněno. Naopak je snaha MŽP předložit zákon jeden a nikoliv o jednotlivých parcích. Probíhá diskuze na toto téma.

3. V tomto duchu novelizovat stávající zákon č. 161/1999 Sb., kterým se vyhlašuje Národní park České Švýcarsko, a mění se zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Opatření zatím nesplněno. Navazuje na splnění předchozího bodu.

Finanční opatření:

LČR, s.p., resp. i jiné organizace nakládající s lesem ve státním vlastnictví budou vykazovat újmu z ponechání lesů samovolnému vývoji.

Opatření zatím v platnosti. Ovšem v návrhu je novela, která by měla zamezit státním organizacím uplatňování újmy.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Řeší KA 15.

7.5. Podporovat stanovištně přirozené druhy, které jsou hlavními nositeli biologické rozmanitosti v lesích.

Rada jednala o všech stanovištně přirozených biologických druzích v lesních ekosystémech.

Finanční opatření:

1. Dotace na hospodaření (včetně ponechání samovolnému vývoji) a speciální typy zásahů podporující populace stanovištně přirozených druhů.
2. Dotace na sběr osiva geneticky původních populací autochtonních druhů včetně keřů.
3. Dotace na genové základny domácích druhů dřevin. Za účelem ochrany genofondu domácích druhů dřevin podporovat zřizování jejich genových základen.
4. Zavést dotace na vymezování geneticky původních populací autochtonních druhů keřů určených pro sběr osiva a následnou výsadbu na lesních i nelesních pozemcích.

Opatření zatím nesplněno. Z dotací směřovaných do LH přes kraje má podporu genetických zdrojů a semenných sadů pouze Zlínský kraj.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Systém školení lesních hospodářů a pracovníků ochrany přírody (státní i dobrovolné) – cíleně na území, kde se vyskytují druhy a typy biotopů vyžadující specifický management.
2. Doporučení pro vědu a výzkum: vycházet se stávajících výzkumných projektů zaměřených na biologickou rozmanitost lesních ekosystémů, důsledně dbát na aplikovatelnost jejich výstupů, projekty vnitroresortně koordinovat.
3. Propojit poznatky z různých monitorovacích projektů – viz závěry a doporučení KA 8. Z hlediska opatření 7.5 je patrně nejvýznamnější monitoring biotopů a druhů soustavy Natura 2000, jehož výsledky je třeba soustavně vyhodnocovat a bezprostředně uplatňovat v lesnické a ochranné praxi.
4. Na lokalitách, kde se vyskytují poslední populace vymírajících druhů, zabezpečit management umožňující dlouhodobé udržení těchto populací. **
5. Bylo by vhodné vytvořit metodiku péče o skladebné prvky ÚSES.
6. Orientovat výzkum na inventarizaci (verifikaci) místních populací domácích druhů včetně keřů určených k další výsadbě (v lese i mimo les).

Opatření splněna částečně.

7.6. Pro případné použití geograficky nepůvodních druhů dřevin respektovat limity s ohledem na současné znalosti o jejich ekologickém chování a princip předběžné opatrnosti.

Finanční opatření:

1. Dotace plošné při splnění zásad správné lesnické praxe:
2. Dotace na likvidaci geograficky nepůvodních dřevin (GND) v ZCHÚ, ochranných pásmech ZCHÚ, biocentrech ÚSES, případně EVL, včetně následného zalesnění dřevinami PDS až do fáze zajištění kultury (ze zdrojů MŽP).
3. Při požadavku snížení stávajícího podílu GND jít cestou náhrady újmy.

Opatření splněna částečně. Plošné dotace při splnění „zásad správné lesnické praxe nezajištěny“. Zásady nedefinovány. Přímé dotace na likvidaci GND nezajištěny, pouze program ŽP 2014-202 má v titulu 2.4.3.2.1 – prostředky na omezení šíření invazních druhů.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Vzdělávací materiály ÚHÚL („zásady správné lesnické praxe“).
2. Zahrnout problematiku používání GND do celoživotního vzdělávání a doškolování poradců pro LH.
3. Podporovat certifikaci lesů, jako jeden z nástrojů vhodného zacházení s GND.
4. Podněty pro výzkum:
 - přirozené areály domácích druhů dřevin v rámci ČR – souvislost s přenosem osiva, možnosti pěstování konkrétních druhů v určitých regionech (kleč, smrk, olše zelená, atp.),
 - původnost některých lokálních populací dřevin – možnost sběru osiva,
 - provenienční a ověřovací pokusy s perspektivními GND, včetně vlastností dřeva,
 - inventarizace invazních GND v ČR (regionech),
 - metody likvidace invazních GND,
 - inventarizace GND, možnosti likvidace,

Opatření splněna částečně.

7.7. Zachovat v krajině mozaiku porostů s vysokou biologickou hodnotou jako jsou např. přestárlé porosty, liniové porosty, mokřady, prameniště, rašeliniště a aplikovat v nich odpovídající management.

Finanční opatření:

Realizace tohoto opatření (je-li z vůle vlastníka) nevyžaduje nové finanční nástroje. Pokud bude situace vyžadovat změnu (omezení či vyloučení) lesnického hospodaření požadovaného orgány OP, může být uplatněn nárok na náhradu újmy.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Postačuje obecná osvěta a poradenství.

2. Zpracovat metodiku na definování a vyčleňování společenstev na lesní půdě, na maloplošných biotopech nepříznivých pro růst zapojeného lesa (např. mokřady, rašeliniště atd.) do jiných pozemků ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.

Opatření nesplněno. Nejeví se však nezbytným. Jejich ponechávání v lesních pozemcích je samo o sobě neohrožuje na jejich existenci. Patří do „lesních pozemků“ více než do „jiných pozemků“, neboť stále plní funkce lesa a aplikování odpovídajícího managementu není nijak omezeno.

7.8. U státních lesů směřovat k přírodě bližší dřevinné skladbě při zachování konkurenceschopnosti. Obnovovat a pěstovat lesní porosty ve vlastnictví státu tak, aby v nich byl trvale zachován zvýšený podíl MZD a dřevin přirozené druhové skladby. Podobného cíle se u nestátních vlastníků pokusit dosáhnout vhodnou dotační politikou, osvětou a vzděláváním.

Legislativní opatření:

1. Novela zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, uloží povinnost udržet vnesený podíl MZD do zajištění porostu, a dále hodnotit po věkových třídách (decenniích).
2. Nezbytným prvním krokem je urychlená novelizace vyhlášky č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby výše odlovu byla stanovována především podle míry negativního ovlivňování lesního ekosystému dle metodiky vypracované UHÚL (řeší KA11).
3. Dále je nezbytná urychlená malá novela zákona o myslivosti, která zajistí fungování nového způsobu mysliveckého plánování v praxi (podle návrhu KA11). Držitel honitby musí získat pravomoc zajistit alespoň dočasnou redukci stavů spárkaté zvěře.

Opatření nesplněna. Řešení s novelou zákona o lesích a zákona o myslivosti.

Finanční opatření:

1. Dotační podporu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin (MZD) při obnově porostů zachovat a vázat na udržení vneseného podílu MZD.
2. Přednostně před použitím dotací na zalesnění by mělo dojít k odstranění překážek, které brání přirozené obnově dřevin cílové druhové skladby.
3. Zalesnění SM je přípustné dotovat jen na stanovištích jeho přirozeného výskytu a do výše zastoupení v potenciální přirozené druhové skladbě. Obdobně postupovat i v případě borovice lesní.
4. Zavést dotaci min. na úrovni (ve výši podpory, obdobně) MZD i pro dřeviny „vtroušené vzácné stanoviště vhodné“.
5. Podporu lesního hospodaření investičního charakteru (v souladu s KA1.4. - vzájemná podpora politik) přiznat vlastníkům, kteří hospodaří podle kritérií vyžadovaných u lesů v majetku státu.

6. Zavést nový dotační titul na podporu přírodě blízkého lesního hospodaření (nepoužívání holosečí, respektování potenciální přirozené vegetace s mírným zvýšením podílu hospodářsky atraktivní dřeviny, ponechávání podílu mrtvého dřeva). Pozn.: U takto hospodařících subjektů dojde způsobem hospodaření k postupnému zániku dotačních podpor na prořezávky a probírky do 40 let, též ke snížení požadavků na podporu umělé obnovy, nejedná se tedy o absolutní navýšení požadavků na další finanční zdroje, ale jejich restrukturalizaci ve prospěch oficiálně preferovaného způsobu hospodaření.

Opatření nesplněna. Některé z bodů jsou jen obtížně uchopitelné k realizaci. Např. co to jsou kritéria vyžadovaná u lesů v majetku státu? Nebo které překážky brání přirozené obnově dřevin cílové druhové skladby?

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Přiblížení k přírodě bližší druhové skladbě považovat za jedno z prioritních témat NLP II, v intencích závěrů KA15 vypracovat a definovat cílové skupiny příjemců informací a navrhnout komunikační strategii (opatření KA15.2), podpořit její realizaci.

Opatření zatím nesplněno.

7.9. Podpořit zvýšení podílu tlejícího dřeva, těžebních zbytků a stromů proších přirozeným vývojem stárnutí v lese pro zachování biologické rozmanitosti a stanovit mechanismy, jak toho dosáhnout

Legislativní opatření:

Řešit legislativní problémy bezpečnostních rizik při ponechávání tlejícího dřeva a starých stromů v lesních porostech, aby bylo podpořeno zvýšení podílu tlejícího dřeva.

Opatření zatím nesplněno. Řešit v novém zákoně o lesích.

Finanční opatření:

Formou dotačních titulů pro nestátní vlastníky lesů nebo náhrad újmy podporovat aktivní kroky v lesnickém hospodaření směřující k zvýšení množství tlejícího dřeva a starých stromů v lesních porostech.

Opatření zatím nesplněno. Problematické uplatnění dotací vzhledem k budoucnosti trvání opatření. Kdo bude časovost a množství kontrolovat?

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Spustit osvětový program, jehož cílem bude význam a management tlejícího dřeva pro ochranu biodiverzity. Tento program by měl být směřován na různé cílové skupiny.

Opatření zatím nesplněno.

7.10. Diferencovat množství a kvalitu ponechané dřevní hmoty v porostech s přihlédnutím k požadavku na zvýšení dodávek této biomasy pro další využití a s ohledem na stanovištní podmínky.

Legislativní opatření:

Upravit a změnit legislativu tak, aby byly splněny následující principy:

Z odnámání LTZ budou vyloučeny všechny lesy se zvýšeným významem pro ochranu přírody s výjimkou situace, že odnámání biomasy je v souladu s cíli ochrany přírody na daném území.

- lesy na území národních parků, národních přírodních rezervací,
- 1. zón CHKO,
- přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky, u nichž je předmětem ochrany les,
- lesy edaficky extrémních stanovišť – ochranné lesy kategorie 21a v případech kdy jsou druhovým složením již blízké PDS. V ostatních případech je nelze taxativně považovat za lesy s převažujícím významem pro OP,
- v odůvodněných případech ostatní lesy s výskytem populací ohrožených druhů organismů,
- lesy kategorie 32f,

Opatření zatím nesplněno. Legislativně možné zamezit odebrání biomasy po odborné diskuzi o výše uvedených kritériích jen u státních lesů. LČR již navíc mají v tomto směru interní směrnici.

Finanční opatření:

1. Nastavit dotační pravidla pro využití LTZ tak, aby nedošlo k problémům podobně jako v případě solární energie. Nedotovat ekonomicky a energeticky neefektivní využívání LTZ.
2. Nutná je spolupráce MŽP a MZe s ostatními ministerstvy, sjednocení výše dotací v rámci EU.

Opatření zatím nesplněno. Dotační pravidla jsou nastavena na investiční náklady při využívání biomasy. Není řešeno ekonomicky a energeticky neefektivní využívání LTZ.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Spustit osvětový program, který objasní možnosti využívání LZT ale také jejich důležitost pro funkci lesních ekosystémů. Výraznou roli by v této osvětové části mohl sehrát ÚHÚL.
2. Vypracovat provozní nástroje, které upraví využívání LTZ. Monitorovat využívání LTZ a jeho dopad na stav lesního ekosystému.
3. V rámci plánů péče o ZCHÚ zařadit posouzení odnámání LTZ pro energetické účely, případně odnámání biomasy z důvodů ochrany biologické diversity.

Opatření zatím nesplněno. Prioritní jsou legislativní opatření. Navíc v bodě 1 je směřování na ÚHÚL nepatřičné. Tato odborná instituce není primárně určena ke tvorbě osvětových programů.

7.11. Omezit či zcela vyloučit výsadbu geograficky nepůvodních dřevin v kategorii lesů zvláštního určení, pokud jde o lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti. (S výjimkou genových základů uznaných pro geograficky nepůvodní dřeviny).

Legislativní opatření:

1. Do zákona doplnit, že podnět k zařazení lesa do kategorie lesů zvláštního určení může dát i orgán ochrany přírody (§ 8 odst. 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů).
2. Konkretizovat kritéria pro zařazování do kategorie lesů zvláštního určení potřebné pro zachování biologické různorodosti.
3. Doplnit NPP (par. 8, odstavec 1) písmeno a) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů)

Opatření zatím nesplněno. Řešení s tvorbou nového zákona o lesích.

Finanční opatření:

1. Řešení újmy při požadavcích na snížení či zvýšení podílu existujících GND. Legitimním nárokem vlastníků lesa bude při požadavku snížení zastoupení GND likvidací jejich porostů náhrada újmy.
2. Dotace při požadavcích na snížení podílu GND. Motivačním nástrojem pro snižování podílu GND by měly být dotace, zejména pak na likvidaci samovolně se šířících populací GND invazního charakteru, včetně následného zalesnění dřevinami PDS a péči o ně do stadia zajištění kultury.

Opatření zatím nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. V oblastech se zvýšeným zájmem OP provádět inventarizace výskytu GND, zejména těch s invazním charakterem.
2. Aplikovaný výzkum metod likvidace invazních GND.

Opatření zatím nesplněno.

7.12 Navrhnout a implementovat opatření proti šíření invazních druhů rostlin v lesích a v případě zvláště chráněných území i dalších zavlečených druhů.

Finanční opatření:

Zavést dotace na likvidaci invazních druhů včetně následného zalesnění dřevinami PDS a další péče až do fáze zajištění kultury, respektive obdobných opatření na podporu osídlení vhodnými autochtonními druhy na nelesních pozemcích.

Opatření splněno. Program ŽP na léta 2014-2020 2.4.3.1

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zavést systém celostátní osvěty a poradenství v rámci resortu zemědělství k problematice invazních a dalších zavlečených druhů v zemědělství a lesním hospodářství, včetně seznamu aktuálně a potenciálně invazních druhů, jejich nebezpečnosti, preventivních opatřeních proti jejich nežádoucímu šíření, metodách jejich eliminace, ...

2. Zajistit koordinaci problematiky invazních a dalších zavlečených druhů na úrovni státu prostřednictvím krajských úřadů a správ NP a CHKO (celoplošně, nikoliv pouze izolovaně na lesních pozemcích).
3. Zajistit celoplošné zmapování výskytu vybraných invazních druhů v ČR (v lesích i mimo les) a jejich následnou likvidaci.
4. Pokud jsou známy účinné způsoby eliminace invazních či dalších zavlečených druhů, přednostně eliminovat jejich výskyt v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech, za tím účelem přednostně využívat prostředků ze zdrojů MŽP či dotačních titulů EU.

Opatření splněno částečně.

KA8 - Rozvíjet monitoring lesů

8.1. Zajistit periodické opakování Národní inventarizace lesů (NIL), revidovat její metodiku a zpřístupnit data NIL podle evropské směrnice o sdílení dat – INSPIRE.

Legislativní opatření:

Rada doporučuje aby po provedení druhé NIL II bylo upuštěno od periodického způsobu jejího provádění a byla zavedena kontinuální NIL.

Opatření splněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Data NIL budou zpřístupněna podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE).

Opatření splněno.

8.2. Systematicky monitorovat soustavu lesů ponechaných samovolnému vývoji a výsledky využít v praxi.

Finanční opatření:

Rada považuje realizační opatření 8.2 za splněné a doporučuje MŽP i nadále financovat monitoring bezzásahových území.

Opatření splněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství: -

8.3. Pokračovat a rozšířit monitoring vlivu imisí na lesní ekosystémy (např. ICP Forests, ICP Integrated monitoring, Long-term Ecological research (LTER), LIFE+ atd.).

Finanční opatření:

1. Rada doporučuje MZe dlouhodobě zabezpečit financování monitoringu ICP Forests v duchu návrhu v příloze č. 3.
2. Rada doporučuje MZe a MŽP financovat monitorační programy s ohledem na pořadí priorit uvedených v tab. 1.

Tab. 1 Pořadí priorit financování monitoračních programů

poskytovatel finančních prostředků	typ monitoringu	mezinárodní závazek	priority financování
Ministerstvo zemědělství	NIL	ano	1
	ICP Forests	ano	1
	škody zvěří	ne	2
Ministerstvo životního prostředí	Natura 2000	ano	1
	Bezzásahová území	ne	2
	Czech Terra	ne	2
	LTER	ne	2

vysvětlivky: financování je 1 – vysoce důležité; 2 – důležité;

3. MZe a MŽP by měla financovat monitorační programy z provozních prostředků a nezahrnovat je do finanční podpory výzkumu a vývoje.

Opatření splněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Rada doporučuje MZe a MŽP akceptovat jako rozšíření monitoringu stavu lesa na území ČR:
 - monitoring škod zvěří**,
 - projekt Czech Terra**
 - monitoring stavu biotopů v soustavě NATURA 2000**.
2. Projekt LTER je dobrým doplňkem současných monitoračních programů, ale je zaměřen již do oblasti výzkumu a jeho zařazení mezi rozšiřující monitoringy doporučujeme zvážit s ohledem na finanční náročnost ve vztahu k dostupným finančním prostředkům vyčleněným pro monitoring stavu lesa.
3. Vzhledem k roztržitosti monitoringů zadat studii vedoucí k racionálnějšímu a hospodárnějšímu sběru dat (propojitelnost monitoračních programů).

Opatření splněno částečně.

KA9 - Zlepšení zdravotního stavu a ochrany lesa

9.1 Omezit holoseče přednostně podporou a zaváděním přírodě bližších způsobů hospodaření, a to diferencovaně podle přírodních podmínek a druhu vlastnictví.

9.2 Podle přírodních a porostních podmínek podporovat využívání přirozené obnovy a omezit obnovu umělou.

9.3 Umožnit a podporovat využívání přípravných dřevin zejména na kalamitních holinách a při zalesňování zemědělských půd s cílem připravit podmínky pro úspěšnou obnovu cílové dřevinné skladby.

9.4 Podporovat diverzifikaci prostorové a druhové dřevinné skladby bližší skladbě přirozené jako předpoklad pro eliminaci působení stresových faktorů.

Společná opatření pro 9.1 – 9.4:

Legislativní opatření:

1. Přírodě bližší postupy hospodaření, stejně jako intenzivní pasečné postupy hospodaření, nelze realizovat bez odpovídajícího snížení stavů spárkaté zvěře. Nezbytným prvním krokem k realizaci tohoto opatření je urychlená novelizace vyhlášky č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby výše odlovu byla stanovována výhradně podle míry negativního ovlivňování lesního ekosystému dle metodiky vypracované ÚHÚL. Dále je nezbytná urychlená malá novela zákona o myslivosti, která zajistí fungování nového způsobu mysliveckého plánování v praxi (řeší KA11).

Opatření nesplněno. Zákon o myslivosti se připravuje, ale nezdá se, že by současný návrh zákona splňoval výše uvedené opatření. (Myslivecká lobby je mocná)

2. Úpravou právních předpisů, dosáhnout odstranění exkluzivity modelu lesa věkových tříd, na kterém stojí současná legislativa, což plně neumožňuje využívání diversity pěstebních postupů. Veškeré limity hospodaření v lesích, stanovené v legislativě musí respektovat různé modely obhospodařování lesa. Doplnit do legislativy alternativní pojmy k věku, jako rozhodujícího kritéria pro prostorovou a těžební úpravu lesa (alternativy k věku, obmýtlí, době obnovy, zakmenění apod.)

Opatření nesplněno. Úpravy jsou možné až s novým zákonem o lesích.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Propagovat význam přírodě bližších forem obhospodařování lesů, jako důležitého opatření na omezení stresových faktorů všeho druhu.
2. Popularizace přírodě bližšího hospodaření. Přírodě bližší formy hospodaření zařadit mezi prioritní témata komunikace (řeší také KA15.2).
3. Informační poradna přírodě bližšího hospodaření, vydávat brožury pro vlastníky malolesů.
4. Podporovat soustavu demonstračních objektů přírodě bližšího hospodaření.
5. Rozpracovat v OPRL podklady pro přírodě bližšího hospodaření (ÚHÚL). Zpracovat rámcové směrnice hospodaření pro základní typy přírodě bližšího hospodaření (ÚHÚL).

Opatření splněno částečně. Propagace probíhá, u LČR vydána novelizovaná publikace Trvale udržitelné hospodaření v lesích. ÚHÚL vydává Rádce pro vlastníka lesa do 50 ha. Zbývá zpracovat rámcové směrnice hospodaření.

9.5 Rozvíjet výzkum, prognózy a poradenství v rámci lesní ochranné služby a podporovat tlumení biotických škodlivých činitelů zejména ekologicky šetrnými postupy.

Legislativní opatření:

1. Zvážit účelnost možného zakotvení lesní ochranné služby (LOS) v připravovaném zákoně a ve vyhlášce. Vyřešit postavení LOS v rámci platné legislativy.
2. Pevné zakotvení LOS v novelizaci vyhlášky 236/2000 Sb. (již probíhající opatření), ustavena jako dlouhodobá státní zakázka.

3. Novelizace vyhlášky č. 236/2000 Sb., kterou se změnila vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanovují podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a to zejména v těchto aspektech:

- provést změny ve výčtu kalamitních druhů a v následné povinnosti zpracovávat "Roční hlášení o výskytu škodlivých činitelů" (především vyřadit obaleče modřínového a zařadit lýkožrouta severského, popřípadě další druhy...),
- sladit vyhlášku č. 236/2000 Sb. s ČSN týkající se ochrany lesa (ČSN 48 1000, ČSN 48 1001, ČSN 48 1002, ČSN 48 1003),
- zvážit zda a jak zakotvit další skupiny "sledovaných" druhů, tj. karanténní organismy a invazivní druhy v této vyhlášce, popř. ve vyhlášce 215/2008 Sb.,

Opatření zatím nesplněna. Řešení s tvorbou nového zákona o lesích.

Finanční opatření:

1. Zavést stabilní systém financování LOS z veřejných i soukromých zdrojů.
2. V rámci financování výzkumu podpořit systém navrhování priorit lesnického výzkumu, jak pro vlastníky a uživatele lesů, tak i pro státní správu.

Opatření zatím nesplněna.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Popularizace znalostí o chorobách a škůdcích lesních dřevin a úkolech a možnostech LOS.

Opatření splněno. LOS vydává informace na letáčích jako příloze Lesnické práce.

2. Možná řešení od současného stavu, kdy je MZe vypisována zakázka až po ustavení ze zákona.
 - rozšíření využití již existující sítě diagnostických pracovišť, např. systém Národních referenčních a referenčních laboratoří stanovených podle zákona č. 326/2004 Sb., pro potřeby identifikace karanténních a invazních škodlivých organismů lesních dřevin,
 - zajistit používání jednotných diagnostických protokolů pro karanténní a invazní škodlivé organismy,

Opatření zatím nesplněna.

9.6 Monitorovat výskyt a rozšíření zavlečených škodlivých organismů zejména karanténních a v případě akutního rizika přijmout opatření k zamezení dalšího šíření a vzniku škod.

Legislativní opatření:

Kontrola návaznosti zákona č. 326/2004 Sb. na lesnickou legislativu a lesnickou praxi a praxi SRS.

Opatření průběžně plněno.

Finanční opatření:

Podpora tvorby diagnostických protokolů a monitoringu v rámci výzkumu. Nutná finanční podpora implementace zákona č. 326/2004 Sb. do lesnické praxe.

Opatření částečně splněno. V rámci programu ŽP 2014-2020 existuje dotační titul 2.4.3.2. na likvidaci invazních druhů.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Vytvoření webových stránek s informacemi o invazních škodlivých organismech, jejich rozšíření jak v ČR, tak i celosvětově, zpracování diagnostiky, škodlivosti, ochranných a preventivních opatření, informace v lesnickém a rostlinolékařském tisku.
2. Zpracovat a zavést informační systém o rozšíření těchto škodlivých organismů, využívající informací od více subjektů (Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské praxi a prováděcí vyhlášky. Prováděcí vyhláška č. 236/2000 Sb.)
3. Podpora systému proškolení pracovníku SRS pro diagnostiku škodlivých organismů významných pro lesnictví.
4. Zpracování preventivního krizového plánu pro případ kalamitního výskytu vyjmenovaných organismů.
5. Rozšířit využití již existující sítě diagnostických pracovišť (viz KA9.5).

Opatření nesplněno.

9.7 Zajistit, aby lesy a trvale udržitelné hospodaření v nich hrály aktivní úlohu při udržování a zlepšování kvality a množství vody a při zmírňování následků živelných nebezpečí, jako jsou záplavy, sucha, laviny, sesuvy půdy, jakož i při boji s půdní erozí.

Finanční opatření:

Usilovat o takové úpravy podpor rozvoje venkova (zejména v rámci tzv. Lesnicko-environmentálních opatření), které by kompenzovaly náklady a ušlý zisk vlastníků lesů v hydrologicky citlivých územích za zavádění citlivějších metod hospodaření v závislosti na výsledku monitoringu lesních povodí (monitoring zahrnout do OPRL). Je nezbytné, aby lesní sektor převzal svůj díl finančních prostředků na vodohospodářské plánování, který doposud využívají pouze Podniky Povodí. Program rozvoje venkova by měl financovat revitalizaci lesních povodí.

Opatření nesplněno. PRV zatím na léta 2014-2020 neobsahuje možnost financovat revitalizaci lesních povodí.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. V rámci OPRL vymezit erozně a hydrologicky citlivá lesní území a lesy se zvýšenou vodohospodářskou funkcí.

Opatření splněno částečně.

2. Ustavení mezirezortní skupiny pro harmonizaci politik lesních, vodních a environmentálních.

Opatření nesplněno.

9.8 Vybudovat soudržnost mezi lesnickou a vodohospodářskou politikou a koordinovat trvale udržitelné lesní hospodářství a integrované hospodaření s vodními zdroji.

Legislativní opatření:

1. V zákonech o lesích a o ochraně přírody a krajiny (a souvisejících předpisech) respektovat ustanovení zákona o vodách (254/2001 Sb.) zejména § 27 a § 28, úzce souvisejících s obhospodařováním vodohospodářsky důležitých lesů;
2. Provést revizi stávajících CHOPAV a jejich zřizovacích předpisů a tyto změny zahrnout do OPRL. Pomocí legislativních úprav umožnit snadnější převod orné půdy v CHOPAV na les nebo trvale zatravněné pozemky.
3. V plánech oblasti povodí (§24 novelizovaného vodního zákona) a chystaných plánech pro zvládání povodňových rizik (§25 novelizovaného vodního zákona) zdůraznit význam lesa pro péči o vody a vodní režim (zejména při realizaci vodohospodářských revitalizací a protierozních opatření).

Opatření průběžně plněna.

Finanční opatření:

1. Pro monitoring vodních útvarů a plánování v lesních povodích využít i v lesích prostředky využitelné na přípravu Plánů oblastí povodí a Plánů eliminace povodňových rizik a v rámci monitoringu vodních toků dle Rámcové směrnice o vodách.
2. Prostředky uvolněné v rámci implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik 2007/60/ES mohou být využity i ke zhodnocení lesních povodí a vodních útvarů.
3. Je třeba zajistit prostředky na výkup vhodných vodohospodářsky významných pozemků nebo stimulovat vlastníky těchto pozemků k jejich zalesnění, zejména v rámci revitalizace a protierozní ochrany a obnovy struktury krajiny, za účelem zlepšení jejich vodohospodářské funkce.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Na lesnických vysokých školách a tam, kde se vyučuje obor vodního hospodářství, krajinného inženýrství apod., analyzovat a upravit rozsah a obsah přednášek o lesnických službách, zajišťujících obecně mimoprodukční funkce lesa, do hloubky konkrétní vodohospodářské funkce lesa – z hlediska vodohospodářského s důrazem na vodní bilanci, infiltrační zóny a odtokové režimy malých toků, z hlediska lesnického s důrazem na hospodaření s vodohospodářsky důležitými lesy (zejména ochrana lesních půd, účelová technika a technologie těžby, přibližování a transportu dřeva, zpřístupnění lesních porostů a lesní komunikace v lesích, ochrana lesa, asanace škodlivých jevů a procesů).
2. Jako zvláštní aktuální problém osvěty analyzovat a postavit na objektivní základ vztahy zájmů vodního hospodářství pro lidskou společnost a ochrany přírody a lesního

hospodaření, aby zbytečně nedocházelo ke střetům zájmů s možnými vážnými riziky pro kvalitu života lidí v kulturní a obytné krajině.

3. Lze doporučit ustavení mezirezortní skupiny pro hledání souznění politik lesních, vodních a environmentálních, jež bude zodpovídat za tvorbu metodik monitoringu lesních vodních toků a lesních povodí, které by byly v souladu s Rámcovou směrnicí o vodách 2000/60/ES a Směrnicí Evropského parlamentu a Rady o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik 2007/60/ES. Na základě monitoringu lesních povodí bude možné navrhnout soubory opatření, které umožní systémovou revitalizaci lesních povodí.
4. Při mezirezortním projednávání vodohospodářské politiky se zaměřit na:
 - vymezení záplavových území a území v CHOPAV, která je třeba prioritně zalesnit, a vymezení aktivních inundací zejména na drobných vodních tocích
 - zapracování lesů do Povodňových plánů (§ 71 č. 254/2001 Sb. - zákona o vodách) a do Plánů oblastí povodí (§ 25 č. 254/2001 Sb. - zákona o vodách),
 - analýzu a úpravu podle nových poznatků existujících, vědecky podložených zásad nakládání s vodohospodářsky důležitými lesy a hydrologicky citlivými lesními oblastmi podle jejich dílčích vodohospodářských funkcí ve formě instrukcí pro účelné poradenství, implementaci do provozního plánování vlastníků lesa a pro orgány státní správy,
 - zabezpečení vzniku uceleného návrhu území vhodných pro zalesnění z hlediska naplnění cílů vodní legislativy (Rámcová směrnice o vodách, Povodňová směrnice“),
 - revitalizace,

Opatření plněno částečně.

9.9 Rozvíjet a zavádět inovační nástroje pro zabezpečení služeb spojených s vodou, které lesy poskytují, jako jsou platby za ekosystémové služby nebo jiná opatření.

Finanční opatření:

1. Začlenit kompenzační platby za ekosystémové služby pro majitele lesů v CHOPAV nebo jinak omezených z hlediska ochrany vod a majitele lesů podél lesních vodních toků a mokřadů do PRV, či dalších ekonomických nástrojů.
2. Z PRV je třeba vyčlenit prostředky pro platby vlastníkům, kterých se dotkne změna pravidel hospodaření v lesích v blízkosti vodních toků a mokřadů v CHOPAV.
3. Dále je třeba upravit platby PRV – platby související s rámcovou směrnicí o vodách tak, aby podporovala zalesňování zemědělských pozemků v CHOPAV pro podzemní vody a zranitelných oblastech.

Opatření nesplněna. Kompenzační platby se může podařit prosadit pouze po shodě na tom, za co konkrétně bude tato platba stanovena a hlavně po předchozí mediální masáži obyvatelstva s uváděním významu ekosystémových služeb lesů a příkladů ze zahraničí.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Doporučujeme shromáždit tuzemské i zahraniční výzkumy lesních povodí a vodních toků a rozšířit tyto poznatky mezi širší odbornou veřejnost, lesní správce, i obyvatele zalesněných území. V tomto ohledu je zejména žádoucí zaměřit se na zásady dobré praxe (BMP – Best Management Practices), které kombinují obnovu hydrických funkcí lesních povodí s obnovou biodiverzity a zvýšením resilience a rezistence lesa proti biotickým i abiotickým stresorům.

Opatření nesplněna. Zásady tzv. „dobré praxe“ je třeba nejdříve definovat ve spolupráci odborníků lesního hospodářství, vodního hospodářství a ekologů. Bude to podkladem pro výše navrhovaná opatření a současně pro návrhy různé výše plateb za tyto služby. Základ bude nejspíše podobný návrhům pro platby „za držení lesa“ povýšené o vodohospodářská opatření.

9.10 Při lesním hospodaření zajistit dostatečnou ochranu lesních půd před erozí a degradací.**Legislativní opatření:**

Rozšířit v zákoně obecné ustanovení o ochraně lesní půdy.

Opatření zatím nesplněna. Řešení s tvorbou nového zákona o lesích.

Finanční opatření:

1. Jestliže státem požadovaná protierozní technologická opatření v nakládání s vodohospodářsky důležitými lesy překračují míru únosnosti pro ekonomickou stabilitu lesních majetků, je třeba plné úhrady příslušných aktivit lesnických služeb jako součásti hospodářské činnosti soukromých vlastníků lesa. Jde o veřejný zájem regionálního charakteru a tím o zdroje společenského režijního kapitálu krajů či státu.
2. Dobrovolně použitá protierozní technologická opatření je možné motivovat poskytováním finančních příspěvků.

Opatření nesplněna. Zakotvit do návrhu zákona o lesích.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. V osvětě zdůraznit zásadní význam stavu lesní půdy a zaměřit se na dostatečnou propagaci novinek v technologiích a technikách s dopadem na stav lesních půd a vodního režimu v lesích (těžební a přibližovací technologie, technika staveb lesních cest apod.).
2. Vypracovat Zásady dobré praxe z hlediska ochrany půdy a vody.
3. Je vhodné aktivní zahrnutí problematiky lesního hospodářství do vodohospodářských strategií - Plány oblastí povodí a Plány eliminace povodňových rizik, kde by došlo k identifikaci rizikových povodí a následnému návrhu opatření.

Opatření nesplněna. Zásady „dobré praxe“ musí být zpracovány komplexně, nejen z hlediska ochrany půdy či vody (viz 9.9).

9.11 Revidovat opatření lesotechnických meliorací a hrazení bystřin s cílem zvýšit retenční schopnost lesů a omezit negativní ovlivnění přirozené morfologie vodních toků.

Legislativní opatření:

1. Zrevidovat vyhlášku MZe č. 433/2001 Sb., kterou se stanovují technické požadavky pro stavby pro plnění funkcí lesa s ohledem na potřeby zlepšit hydromorfologický stav vodních toků.
2. Analyzovat znění lesního zákona 289/1995 Sb. a pojetí formulace § 35, které výrazně vybočilo z evropského pojetí této klasické lesnické služby ve veřejném zájmu. Službu úprav a revitalizací lesních vodních toků je nutno definovat jako lesnickou službu ve veřejném zájmu a její činnost vztahovat na bystřiny a jejich povodí jako hydrologické celky – nikoliv podle druhu pozemků, kterými malý tok protéká. „Soukromé úpravy toků“ ponechat zákonu o vodách.
3. Kodifikovat metodiku pro zásady dobré praxe (BMP) „Úprav a revitalizací lesních vodních toků“ a související legislativu.

Opatření nesplněna. Účelně vše řešit s novelou zákona o lesích. Zejména je nutná úprava

§ 35 zákona, kde jsou „meliorace a hrazení bystřin povinností vlastníka lesa“! Ono to sice v praxi tak nefunguje, protože by tato činnost neexistovala, ale tuto absurditu je třeba řešit úpravou. Zásady „dobré praxe“ jsou již výše vícekrát komentovány.

Finanční opatření:

Zajistit financování technických meliorací, revitalizací a hrazení bystřin podporujících retenční schopnost krajiny a ochranu před povodněmi z dotací či jiných veřejných prostředků.

Opatření splněna částečně. Část nákladů na hrazení bystřin jde z rozpočtu LČR.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. V oboru úprav a revitalizací lesních vodních toků je nezbytné pracovat s veřejností, zejména s tou, která životně závisí na efektu těchto lesnických služeb. Je také nutné osvětou působit proti závažným střetům, jež nastávají při jednostranném nahlížení na předměty veřejného zájmu. Jde zejména o efektivitu zajištění bezpečnosti obyvatelstva a majetku, infrastruktury, půdy, kulturního krajinného či přírodního dědictví a přírodních procesů. Důležité je diferencovat, jaké je plánované využití území, ve kterém jsou ty které projekty navrhovány a jaké vlivy má toto využití na navazující území s odlišným využitím.
2. Tvorba metodiky „Integrovaná správa lesních povodí a lesních vodních toků“. Metodika by měla vzniknout jako výsledek práce mezioborového týmu. Multikriteriální hodnocení, analýza zisku a ztrát a hodnocení životního cyklu by měly být třemi metodami pro srovnání a návrh kombinace pilířů ekonomického, ekologického a sociálního.

Opatření zatím nesplněna.

9.12 Upravit výpočet poplatku za odnětí z PUPFL tak, aby zohledňoval celospolečenský význam lesů.

Legislativní opatření:

Rada doporučuje ministerstvům, že je nezbytné posílit ekonomickou ochranu lesů cestou zvýšení poplatku za odnětí PUPFL, zejména ve vztahu k připravované novelizaci ochrany ZPF. Konkrétní řešení ponechává na nich.

Opatření zatím nesplněno.

Finanční opatření:

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

9.13 Vypracovat definici ekologické újmy, stanovit metodiku jejího vyčíslování a promítnout ji do legislativy; jako jeden z podkladů využít zákon o předcházení ekologické újmy a o její nápravě, podepsaný prezidentem republiky dne 5. května 2008. *

Opatření nesplněno. Řešit v souvislosti s novým zákonem o lesích.

9.14 Přehodnotit kategorizaci lesů na základě odborné diskuse tak, aby odpovídala funkčnímu potenciálu i záměru využití lesů, včetně stanovení priorit funkcí. *

Opatření nesplněno. Řešit v souvislosti s novým zákonem o lesích.

KA10 - Snížit dopady starých i současných ekologických zátěží

10.1 Formulovat strategii státu k odstranění starých i současných ekologických zátěží v lesích (včetně finančního zajištění).

Legislativní opatření:

1. Právně definovat ekologické zátěže/ekologickou újmu na lesích např. jako: Ekologická zátěž na lesích je dlouhodobý důsledek lidské činnosti, který může mít nebo již má nepříznivý vliv na funkční soustavu živých a neživých složek lesního ekosystému a na plnění všech jeho funkcí.
2. V případě, že původce činnosti není znám, právně neexistuje, nebo nenese odpovědnost za škodu podle zvláštních právních předpisů, podílí se na jejich odstraňování stát prostřednictvím ministerstev.
3. Legislativně zapracovat omezení činnosti v lesích, jež by vedly ke kontaminaci půd, horninového prostředí, podzemních či povrchových vod nebezpečnými látkami (např. těžba rud loužením, těžba břidlicového plynu). Možnými formami jsou:
 - zapracování do novely zákona o lesích
 - novela zákona o předcházení ekologické újmy
 - nařízení vlády ČR

Opatření nesplněno. Řešit v souvislosti s novým zákonem o lesích a úpravou zákona o ekologické újmě.

Finanční opatření:

1. Legislativní určení závazného programového rámce (např. PRV, OPŽP, krajské podpory) nebo jiného zdroje státního rozpočtu vyčleněného ke zmírnění následků ekologických zátěží. Poplatky za vypouštění škodlivin by měly zůstat zachovány jako významný nástroj regulace a měly by sloužit jako jeden z hlavních zdrojů kompenzace následků vypouštění škodlivin do ovzduší.
2. Formální, objemové, věcné a časové určení finančního rámce určeného pro sanace/kompenzace ekologických zátěží pro vlastníky lesa – formulovat podmínky pro poskytnutí podpory pro sanaci či kompenzaci starých ekologických zátěží, tak aby tato podpora byla využita pro zlepšení stavu plnění funkcí lesa.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Provádět osvětu vůči vlastníkům lesa na téma dopady ekologických zátěží na změny stanovištních podmínek a růstového prostředí lesních porostů a možnosti sanace a kompenzace s ohledem na přijatá legislativní a finanční opatření.
2. Vyhotovení tematické studie o hodnocení dopadů (Impact Assessment Report), jako odborný podklad pro doložení příčin a dopadů ekologických zátěží a souvisejících negativních změn v lesních půdách a zejména kvantifikace těchto změn.
3. Vymezit zóny pro finanční podpory vlastníků lesa resp. oblasti sanace negativních účinků ekologických zátěží (zejména acidifikace) lesní půdy.
4. Zajistit monitoring parametrů dlouhodobých změn půdního prostředí jako podklad pro matematické modelování zejména acidifikace prostředí s využitím dynamických modelů používaných v rámci odborných mechanismů EHK OSN a konvence LRTAP – např. na plochách monitoringu ICP Forests a monitoringu malých lesních povodí.

Opatření nesplněno.

10.2 Revidovat podmínky využívání chemických meliorací (zejména vápnění) a upřednostňovat biologické meliorace (zejména změnu druhové skladby) před chemickými.
Legislativní opatření:

1. V návaznosti na průběžně doplňované výsledky výzkumných projektů pracovat na úpravě legislativy ve vztahu k využití dřevin pro biologickou melioraci. V rámci biologické meliorace umožnit na vhodných stanovištích (podle SLT) pružnější využití dřevin přípravných, pionýrských a introdukovaných s prokázanou biomeliorační funkcí.
2. Vytvořit seznamy dřevin vhodných pro biologickou melioraci na jednotlivých stanovištích.

Opatření nesplněno. Po odkazu v zákoně řešit ve vyhlášce MZe.

Finanční opatření:

1. Řešit systém dotační podpory, aby bylo zajištěno udržení vysázeného podílu MZD minimálně do období prvních probírek. Neomezovat dotační tituly podpory MZD jen na stádium zalesnění, ale i na stádium zajištěné kultury a mlaziny (první výchovné zásahy), aby podíl MZD odpovídal možnostem jeho smysluplného zachování po celou dobu obmýtní. Podmínit dotace na první výchovné zásahy nutností udržení podílu MZD.
2. Rozšířit dotace o podporu biologické meliorace (případně v kombinaci s lokální chemickou) na stanovištích s narušeným půdním prostředím (ekologické zátěže).

Opatření nesplněno. Je dosti problematické řešit legislativně i podporou udržení MZD po do období prvních probírek, natož po celou dobu obmýtní. Je snad logické, že kdo ochrání MZD do stádia zajištěné kultury (což je kontrolovatelné v přijatelném časovém horizontu), že tyto podrží v porostu i později.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Podpořit aktivity vlastníků v používání širšího spektra dřevin pro biologickou melioraci narušených lesních půd.
2. Podpořit poradenskou činnost – pořádání seminářů na téma biologické meliorace včetně budování a údržby sítě demonstračních objektů s možností předvést konkrétní doporučení v praxi.
3. Podporovat výměnu mezinárodních zkušeností o způsobech biologické meliorace a výuku této tematiky na lesnických, zemědělských a environmentálních školách.
4. Podporovat výzkum a zjišťování nových poznatků o biologické melioraci jednotlivých dřevin a pěstebních opatření na různých stanovištích a v kontextu klimatických změn.

Opatření splněno částečně.

10.3 Podpořit přeměnu porostů náhradních dřevin**Legislativní opatření:**

Vyřešit legislativně diferencovaný přístup k přeměnám porostů náhradních dřevin (PND) podle jejich kategorizace a pořadí naléhavosti (úprava vyhlášek č. 83/1996 Sb. a č. 84/1996 Sb.).

Finanční opatření:

1. V rámci nového programového období EU 2014 – 2020 zachovat a rozšířit nástroje na podporu přeměny PND.

Opatření plněno v rámci podpor na poškození lesů imisemi a kraji Ústeckém doslovně podporou obnovy a podsadby náhradních dřevin.

2. Podporovat zajištění finanční spoluúčasti pro přeshraniční a další mezinárodní projekty na přeměny PND.

Opatření nesplněno. Přeshraniční spolupráce (např. OPPS ČR- Svobodný stát Sasko) či jiné mezinárodní projekty nejsou zaměřené na přeměny PND.

3. Podpora řešení problematiky lokalit ovlivněných v minulosti buldozerovou přípravou půdy.

Opatření splněno. Podpora v rámci PRV 8.5.3.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Kromě podpory využívání bio meliorační dřevinné skladby (viz bod 10. 2.) metodicky ošetřit i možnost v určitých podmínkách využít tzv. přechodnou přípravnou dřevinnou skladbu, tj. v daných podmínkách umožňující ekonomicky nejvýhodnější přechod z dosavadního stavu na základní, případně bio meliorační dřevinnou skladbu (v podstatě další generaci PND). Podpořit aktivity vlastníků v získávání prostředků na přeměny PND (školení o možnostech dotací, grantů apod.)
2. Podpořit poradenskou činnost – pořádání seminářů na téma přeměn PND včetně budování a údržby sítě demonstračních objektů s možností předvést konkrétní doporučení v praxi.
3. Podporovat výměnu mezinárodních zkušeností o způsobech přeměn PND a výuku této tematiky na lesnických, zemědělských a environmentálních školách.
4. Podporovat výzkum a zjišťování nových poznatků o přeměnách PND v kontextu klimatických změn

Opatření plněna v rámci podpor na poškození lesů imisemi.

5. Upravit hospodaření se spárkatou zvěří, která je limitujícím faktorem obnovy a přeměn PND v dotčených oblastech dle doporučení KA 11.

Opatření nesplněno.

10.4 Vytvořit legislativní podmínky pro přirozenou regeneraci obtížně zalesnitelných stanovišť v imisních oblastech.

Legislativní opatření:

1. Využívat současné legislativní možnosti v odkladech 1. zalesnění a zajištění kultury.
2. Revidovat kritéria zajištění kultury ve Vyhlášce č. 139/2004 Sb. – ustanovení o možnosti zvýšení maximálního podílu a druhové skladby pomocných dřevin v imisním pásmu „A“ a „B“ (nebo ekvivalent ...).

Opatření zatím nesplněno. Řešit v souvislosti s novým zákonem o lesích.

Finanční opatření:

Podpora regenerace těžko zalesnitelných lokalit podle speciálních projektů (včetně finanční podpory tvorby projektů).

Opatření průběžně plněno. V rámci podpor na poškození lesů imisemi.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Podpořit poradenskou činnost – pořádání seminářů na téma obnova těžko zalesnitelných lokalit včetně výhod a nevýhod použití samovolného vývoje. Budování a údržba sítě demonstračních objektů s možností předvést konkrétní doporučení v praxi.
2. Podporovat výměnu mezinárodních zkušeností o regeneraci těchto stanovišť a výuku této tematiky na lesnických, zemědělských a environmentálních školách.
3. Odborně definovat těžko zalesnitelné lokality.
4. Podporovat výzkum a zjišťování nových poznatků o regeneraci těžko zalesnitelných lokalit – jako podklad pro formulaci doporučení pro praxi a státní správu v této problematice.
5. Úprava hospodaření se spárkatou zvěří – limitující faktor při obnově těžko zalesnitelných lokalit.

Opatření zatím nesplněna.

10.5 Připravit systémové řešení náhrad škod působených imisemi tak, aby na finančním zajištění navržených řešení byli zainteresováni především emitenti; včetně návrhu právní úpravy.

Legislativní opatření:

1. Zpracovat a do oponentního řízení i legislativního procesu předložit novou vyhlášku resp. nařízení vlády ke kompenzaci imisních škod s respektováním vazby na dotčené další zákony (zákon o ochraně ovzduší, apod.)
2. Revidovat vyhlášku o pásmech ohrožení lesů imisemi tak, aby odpovídala aktuálnímu stavu a mohla být podkladem pro rozdělení náhrad imisních škod a uplatnění dalších opatření včetně zvážení využití OPRL pro jejich vymezení.

Opatření nesplněno. Existuje však návrh vyhlášky (VÚLHM – Matějček) dosud neschválený.

Finanční opatření:

1. Vyřešit zapojení platebních institucí
2. Projednání návrhů systému kompenzace s MF v otázkách týkajících se finančních nároků na státní rozpočet a zajištění finanční kompenzace u dosud nežadatelných škod.
3. Prezentace návrhu nového systému pro zemědělský výbor, výbor pro životní prostředí a regionální rozvoj PSP ČR a dále pro senátní komisi pro zemědělství a venkov Senátu ČR.
4. Vypracování podkladového materiálu a důvodové zprávy pro jednání vlády k plnění úkolů usnesení č.22/2004 k „Návrhu komplexního a systémového řešení směřujícího k zastavení degradace lesních půd vlivem imisí“.

5. Nákladová analýza mechanismu dokladování vzniku škody (systému komplexního monitoringu), vyčíslování škody a rozdělování kompenzace škod včetně identifikace nákladů dílčích agend.
6. Zajistit vypracování podkladových právně ekonomických analýz dle doporučení závěrečné zprávy projektu GS LČR a stručné textové verze nového systému pro další jednání.
7. Obnovit jednání meziresortní komise k zavedení nového systému kompenzace imisních škod, uzavření dohody o společném postupu mezi MZe a MŽP a zapojení platebních orgánů SZIF, SFŽP.

Opatření nesplněna.

KA11 - Dosažení vyváženého vztahu mezi lesem a zvěří

11.1. Zvýšit ekologickou stabilitu lesních ekosystémů snížením skutečných nadměrných stavů spárkaté zvěře, s cílem umožnit využívání přírodě bližších forem hospodaření. Snížit poškozování lesních porostů tak, aby náklady na jejich ochranu proti škodám zvěří byly pro vlastníky lesů ekonomicky přijatelné.

Legislativní opatření:

1. Připravit novelu vyhlášky č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích tak, aby výsledkem výpočtu byla skutečná výše škod a zároveň byla stanovena hranice, do které se poškození stromů toleruje.
2. Malou novelu zákona o myslivosti řešící nejdůležitější úpravy, které by přispěly k redukci současných stavů spárkaté zvěře.
3. Dosažení vyváženého stavu mezi lesem a zvěří nelze dle Rady bez novely zákona o myslivosti (449/2001 Sb.) docílit. Změnit je nutno mysliveckou legislativu především v následujících oblastech:
 - posílit práva vlastníků honebních pozemků vůči uživatelům honiteb, rozšířit možnosti odlovu spárkaté zvěře,
 - usnadnit cesty k získání náhrady za způsobené škody zvěří v zemědělských a lesních porostech a vytvořit prostor pro funkčnost a vymahatelnost vyhlášky č. 553/2004 Sb. o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě,
4. Na základě zpracované koncepce (viz organizační opatření) připravit velkou změnu mysliveckého zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti. Na základě dosavadních zkušeností a koncepce zpracovat návrh zákona o myslivosti.

Opatření nesplněna.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Urychleně zpracovat a schválit novou koncepci myslivosti v ČR.

Opatření nesplněno.

11.2. Využít všech zákonných možností daných držitelům honiteb, aby při tvorbě plánů mysliveckého hospodaření důsledně uplatňovali své zájmy ve snižování početních stavů zvěře. K tomu mj. využít informační kampaň, ve které by MZe ve spolupráci s MŽP, s využitím existujících odborných podkladů, vysvětlovalo nutnost upravit početní stavy spárkaté zvěře na únosnou míru.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Rada doporučuje, v souladu s předloženým materiálem MZe, pokračovat v informační kampani, ve které MZe ve spolupráci s MŽP, s využitím existujících odborných podkladů, vysvětluje nutnost upravit početní stavy spárkaté zvěře na únosnou míru. Po ukončení kampaně zpracovat závěrečnou zprávu.
2. Prostřednictvím médií informovat veřejnost o výši přímých i nepřímých škod, které přemnožená spárkatá zvěř způsobuje a o ekonomických i ekologických problémech, které tím vznikají (řešit v rámci KA15.2).

Opatření nesplněno.

11.3. Při zpracování ročních plánů mysliveckého hospodaření v honitbě pro zvěř spárkatou důsledně vycházet z ustanovení § 36, odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti (tzn. vycházet z celkového stavu ekosystému, výsledku porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výše škod způsobených v uplynulém období na lesních porostech). Za tím účelem MZe ve spolupráci s MŽP vydá metodický pokyn s cílem stanovit podrobnosti pro zpracování ročních plánů mysliveckého hospodaření v honitbě, důsledně vycházejících z posouzení celkového stavu ekosystému.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Rada doporučuje Ministerstvu zemědělství po dokončení platnosti „Metodického pokynu orgánům státní správy pro redukci početních stavů spárkaté zvěře na území České republiky“ (31. 3. 2011), vyhodnotit jeho účinnost. Uvedený metodický pokyn, který MZe vydalo dne 4. 7. 2008 pod čj.23485/2008 lze vnímat jako prvek plnění opatření 11. 2., ale nikoli 11.3. Takový pokyn zatím vydán nebyl. Přesto Rada doporučuje ponechat tento bod, ale doplnit o potřebu urychleně připravit a vydat metodický pokyn odpovídající zadání KA 11.3 a to pro překlenovací dobu než bude hotova novela vyhlášky č. 533/2004 Sb.
2. Rada doporučuje Ministerstvu zemědělství co nejrychleji vydat metodický pokyn s cílem stanovit podrobnosti pro zpracování ročních plánů mysliveckého hospodaření v honitbě, důsledně vycházejících ze stavu ekosystémů a to s využitím metodiky ÚHÚL s cílem ověření metodiky pro přípravu vyhlášky.

Opatření nesplněna.

11.4. Využít všech zákonných možností vlastníků honebních pozemků nově uspořádat honitby tam, kde tvar a velikost honiteb nerespektuje přirozené migrační cesty zvěře a brání tak mysliveckému hospodaření se zvěří podle zájmu vlastníků honebních pozemků.

Rada nevidí významný přínos tohoto opatření pro cíl snížení stavů spárkaté zvěře, a proto nenavrhuje žádné opatření.

11.5. S využitím výstupů NIL, odborných podkladů, sledujících vzájemné interakce mezi spárkatou zvěří a lesními ekosystémy a fungující a ověřenou praxí v okolních zemích navrhnout a podrobit odborné diskusi nový systém stanovování výše odlovu, vycházejícího striktně ze zjištěného stavu lesa.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Rada doporučuje MZe ve spolupráci s MŽP ověřit reálnost navrhovaného „systému stanovení výše lovu na základě stavu „ekosystému“ i v odlišných podmínkách spolu se šetřením možných využitelných závislostí na oplocených a neoplocených plochách a zpracovat návrh regionů pro hodnocení vlivu zvěře v ČR.
2. Po případných dílčích úpravách vyplývajících z ověření navrhovaného systému (přitom se nepředpokládají zásadní změny v navržené metodice), přijmout zpracovanou metodiku pro stanovení výše lovu podle vlivu zvěře na lesní ekosystém jako odborný podklad pro úpravu Vyhlášky č. 553/2004 Sb., o podmínkách vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

Opatření nesplněna. Zatím to vypadá, že není příliš šance na změnu.

11.6. V návaznosti na výše uvedené do dvou let změnit vyhlášku č. 553/2004 Sb., o podmínkách vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby výše odlovu byla stanovována výhradně podle míry negativního ovlivňování lesního ekosystému, a to především zabraňováním přirozené obnovy, škodami na výsadbách a loupání porostů spárkatou zvěří.

Legislativní opatření:

1. Rada doporučuje, aby paralelně s ověřováním metodiky (KA11.5) ministerstva připravila paragrafové znění novely vyhlášky č. 553/2004 Sb., o plánování mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby obsahovala tuto metodiku odvození plánu lovu od celkového stavu ekosystému a zvěří působených škod (§36 odst. 2 zákona).
2. Rada doporučuje MZe pro zastavení dalšího rozšiřování jelena siky umožnit prodloužení doby lovu u jelena siky nejméně do poloviny, nejlépe až do konce února.
3. Pro zastavení dalšího rozšiřování jelena siky doporučit a využívat intenzivní metody lovu – společné čekané, intervalový lov, naháňky se slíděním, metodickou a koordinační pomoc příslušného orgánu státní správy atd. Tímto směrem zaměřit i osvětu.
4. Rada doporučuje, aby MZe ve spolupráci s MŽP zajistilo program eradikace jelena siky v oblasti s chovem jelena evropského.
5. U jelena siky, daňka, jelence a muflona umožnit chov jen ve vyhlášených oblastech chovu zvěře. Mimo honiteb (oblastí chovu) s normovanými (NS) prodloužit dobu lovu bez omezení pohlaví a věku zvěře. Při plánování odlovu a jeho realizaci nedopustit navyšování stavů této zvěře.

Opatření nesplněna. Nezbytné řešit v novele zákona o myslivosti a jeho vyhláškách.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Rada doporučuje MZe ve spolupráci s MŽP zpracovat pro lokality, kde vzhledem k potřebě urychlené přestavby rozsáhlých smrkových nebo borových monokultur hrozí zvýšené nebezpečí škod zvěří metodický pokyn, doporučující vlastníkům provést opatření k zlepšení pobytových možností a zvýšení úživnosti pro zvěř jako prostředek pro snížení tlaku zvěře na lesní porosty.

Opatření nesplněno.

KA12 - Podpora zlepšení sociální situace pracovníků v LH

12.1 Organizovat správu a obhospodařování lesního majetku, zejména státního, tak, aby přispívala ke zvýšení zaměstnanosti z místních zdrojů, za účelem posílení výdělkové úrovně a sociálního postavení pracovníků v lesním hospodářství a k rozvoji regionů.

Legislativní opatření:

1. Posoudit možnosti a na základě tohoto posouzení případně navrhnout novelu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění (ZVZ), ve smyslu transpozice ustanovení článku 21 Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, v platném znění.
2. Posoudit možnosti a na základě tohoto posouzení případně navrhnout novelu ZVZ, upravit postup pro zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem jsou služby zařazené do číselníku Common Procurement Vocabulary (CPV) pod kódem 77200000-2 až 77231900-7 (služby související s obhospodařováním a správou lesa), s ohledem na významný vliv přírodních podmínek na předmět veřejné zakázky, specifika nakládání s biologickým materiálem a dynamiku vývoje aktuálních potřeb zadavatele při zajišťování povinností řádného hospodáře, a to vše při dodržení základních požadavků Směrnice EU 2004/18/ES a zásad postupu zadavatele definovaných v § 6 ZVZ.

Opatření nesplněna. Novela zákona by měla respektovat práce v přírodním prostředí, které musí probíhat po celé vegetační období a nelze je zastavit při výběrovém řízení, kdy jsou úkony oddalovány zejména z důvodů oddalování uzavření smluv z důvodů odvolávání dalších subjektů. Obzvláště problematické je to potom při hmyzích kalamitách. Zejména z tohoto důvodu je novela velmi naléhavá.

Finanční opatření:

1. Zachovat investiční pobídky do zpracovatelského průmyslu s MPO a Agenturou pro podporu podnikání a investic Czechinvestem – podpora tvorby nových pracovních míst a podpora školení a rekvalifikace zaměstnanců.
2. Pro podporu zaměstnanosti využít i Evropský sociální fond (ESF), který je klíčovým finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti.

Opatření plněna.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Bez přijetí legislativních opatření (ZVZ) není v současné době možné navrhnout účinná systémová organizační opatření.
2. Zadat právní rozbor ZVZ s cílem zjistit možnosti jeho úpravy ve prospěch zvýšení zaměstnanosti lidí na venkově a jeho lepšího souladu s cíli KA12.
3. Upozorňovat v médiích veřejnost na dopad ZVZ na negativní vývoj sociálně ekonomických charakteristik v LH ČR s cílem tento stav změnit (řešit v souladu s KA15.2).
4. Upozorňovat veřejnost na to, že vedle faktického poklesu zaměstnanosti, nízké úrovně mezd, úrazovosti atd. dochází po roce 1990 k významné dehonestaci kvalifikace u dělnických profesí (až na výjimky u harvestorových technologií) a celkovému poklesu indikátorů kvality života a životní úrovně (řešit v souladu s KA15.2).
5. Vedle zmíněné těžební činnosti je nutno zvýraznit i problém podceňování odbornosti pracovníků v pěstební činnosti, jež se sice neprojevuje bezprostředně, ale vzhledem k naznačeným principům trvalosti, může být významným fenoménem budoucnosti, s obtížným napravováním chyb.

Opatření zatím nesplněna.

12.2 Zpracovat a zavést systém odborného vzdělávání a školení za účelem zvýšení kvalifikace pracovníků, držitelů licencí v působnosti v LH a vlastníků lesů ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj.

Legislativní opatření:

Legislativně a organizačně zabezpečit požadavky na lesnické vzdělání u odpovědných pracovníků SSL na ORP.

Opatření nesplněno. Zákon 312/2002 Sb., zatím požadavky na lesnické vzdělání nevyžaduje.

Finanční opatření:

1. Zvýšit podporu vzdělání (formou dotací, vznikem fondu, nadací...) lesnický potřebných profesí, kde dochází k vyšším nákladům na žáka (např. kočí).
2. Zvýšit podporu vědy, výzkumu a vzdělávání na vysokých školách prostřednictvím i jiných zdrojů. Nestačí jen státní příspěvky a dotace. Využívat intenzivněji grantových řízení, dotací z fondů EU a jiných zdrojů.

Opatření zatím nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Posílit kvalifikovanost žádaných dělnických profesí podporou středních odborných škol ukončujících vzdělání závěrečnou odbornou zkouškou. Zrušit nástavbová studia a nejlepším žákům umožnit vykonání maturitní zkoušky absolvováním střední lesnické školy.

2. Optimalizaci sítě středních lesnických škol ukončujících studium maturitní zkouškou ponechat na trhu práce. Je nutná úzká součinnost zřizovatelů těchto škol (kraje) se zaměstnavateli, úřady práce, MŠMT, MZe, MŽP, MMR.
3. Zvýšit aktivitu MMR na seznamování vlastníků lesů a lesnických subjektů s Politikou územního rozvoje ČR a jejího dopadu na LH. Vytvořit prováděcí dokumenty a finanční nástroje k podpoře působení nebo ovlivňování regionálního rozvoje odvětvím LH. Vytvořit nástroje k efektivnějšímu uplatňování jednotlivých ustanovení zákona č. 248/2000 Sb.; o podpoře regionálního rozvoje ve vazbě na lesnické odvětví.
4. Vytvořit kariérní řády na různých úrovních lesnického provozu, protože jejich absence nemotivuje aktivní zapojení pracovníků do systému celoživotního vzdělávání.
5. Vytvořit podmínky, které budou motivovat zaměstnavatele k tomu, aby uvolňovali své zaměstnance na výuku v odborných školách a umožňovali žákům ve zvýšené míře výkon praxe (souvisí též s finančním opatřením).
6. Zavést systém odborného vzdělávání a zkoušek u jednotlivých lesnických podniků v souladu s jejich kvalifikačním řádem a systemizací funkcí.

Opatření splněna částečně. Pokud jde o školy v rezortu MŠMT a v kompetenci krajů, tak jsou jen velmi omezené možnosti resortu MZe k optimalizaci sítě škol a jejich stupňů. Pokud jde o zkoušky u lesnických podniků, tak Lesy ČR mají zaveden systém zkoušek OLH napojený na systemizaci funkcí.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Důslednou prezentací v médiích vysvětlovat důležitost práce lesníků (řešit v rámci KA15.1).
2. Využít odborných lesnických škol, které jsou tzv. Trvalými vzdělávacími základnami MZe ČR, které mají oprávnění vzdělávat uchazeče, v rámci školského zákona, v získávání plné nebo dílčí odbornosti, případně v rámci systému celoživotního vzdělávání. Toto vzdělávání je plně certifikované.
3. Na lesnických školách, ve státní správě apod. umožňovat další vzdělávání OLH.
4. Proškolení pracovníků v dělnických kategoriích provádět prakticky při předvádění nových technologií, moderních a efektivních pracovních postupů přímo v lesních porostech. Po proškolení a přezkoušení předat certifikát dokládající kvalitu absolvovaného kurzu, ke kterému se bude přihlížet např. při výběrových řízeních na zadávané práce.

Opatření splněna částečně. U některých navrhovaných opatření není zřejmé, vůči komu jsou směřována (proškolení při předvádění nových technologií, přezkušování, certifikát apod.).

12.3 Podpořit zavádění nových, zejména informačních a komunikačních technologií, které umožní lidem zvýšit kvalifikaci a najít nové pracovní příležitosti.

Finanční opatření:

1. Vytvořit nástroje podpory za účelem soustavného zvyšování kvalifikace pracovníků v návaznosti na zavádění nových ICT.
2. Nabídnout ICT vybavení a pomůcky lesnických škol v dalším období pro školení OSVČ i dalším firmám a pracovníkům SSL atd.

Opatření nesplněna. Je dosti problémové, aby škola své vybavení a pomůcky poskytovala dalším firmám a proto školy nemají zájem. Jediná možnost by bylo asi školení na těchto školách zaměstnanci, které by si školy nasmlouvaly na smlouvy o dílo. Dle vyjádření středních škol mají tyto hlavně učit vlastní žactvo škol a nemají časový prostor pro další výuku.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zajistit prostory pro systematické vzdělávání pracovníků zejména využíváním existujících odborných, zejména školských vzdělávacích kapacit a ty v tomto směru podporovat.
2. Plynule modernizovat stálou trvalou síť pro zvyšování kvalifikace pracovníků v LH prostřednictvím ICT na vybraných školských pracovištích, případně u jiných lesnických organizací vlastnících licenci ke vzdělávání.
3. V rámci Trvalé vzdělávací základny MZe na lesnických školách, vybavených moderní ICT, provádět školení pro OSVČ, aby uměly jednoduchým způsobem ICT používat (např. práce s on-line web aplikacemi, zvládnout problematiku elektronického podpisu, GIS a GPS technologie).

Opatření zatím nesplněna. Na školách přímo řízených MZe by se prostor mohl spíše nalézt.

12.4 Podporovat kvalifikaci a sociální chování firem certifikací, definovat a požadovat nezbytnou kvalifikaci pracovníků.

Legislativní opatření:

Navrhnout novelu zákona o ZVZ tak, aby umožňoval požadavky zadavatele na smysluplnou kvalifikaci případných dodavatelů (držitele certifikátů) při prokazování technických kvalifikačních předpokladů v rámci případné novely ZVZ, (viz. bod KA12.1).

Opatření nesplněno. Jedná se o velmi smysluplný návrh, protože pokud zadavatel dosud dává požadavky na kvalifikaci firem do výběrového řízení, tak s tím u UOOZ neuspěje.

Finanční opatření:

Podpořit daňové zvýhodnění subjektů podporující zvyšování kvalifikace svých zaměstnanců.

Opatření nesplněno. Zde může být problematické zformulování požadavku na zvyšování kvalifikace tak, aby to vyhovělo požadavkům MF pro případné daňové zvýhodnění.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Problematiku sociálního chování firem a kvalifikace jejich pracovníků řešit například prostřednictvím certifikačních systémů. Najít cestu jak zvýhodnit držitele těchto osvědčení. Zdůrazňovat sociální zvýhodnění dlouhodobě nezaměstnaných.

2. Ti pracovníci, kteří nemají žádnou kvalifikaci nebo pouze tu, kterou získali životní zkušeností, by měli získat základní osvědčení pro jednotlivé činnosti, avšak v rámci rovných příležitostí, neprováděnou auditorskou firmou, ale např. získáním osvědčení po absolutoriu kurzu na odborných pracovištích, lesnických školách využitím Trvale vzdělávací základny MZe apod. a tím omezit odtok financí mimo lesnický rezort.

Opatření splněno částečně. Sociální chování firem je předmětem certifikace v rámci zpracovatelského řetězce např. u certifikačního systému PEFC. Zvýhodnění držitelů kvalifikačního osvědčení lze řešit v novele zákona o zadávání veřejných zakázek. Není jasné, co se přesně rozumí sociálním zvýhodněním dlouhodobě nezaměstnaných. Je mezi nimi i značné procento těch, kteří jsou nezaměstnatelní (obyčejně proto, že nemají o jakoukoliv práci zájem).

KA13 - Zvýšit přínos lesů a lesnictví (lesnického zboží, služeb) pro rozvoj venkova

13.1. Podporovat zakládání a rozvoj mikropodniků na venkově, včetně vytvoření informačního a poradenského systému

Finanční opatření:

Při jednáních o dotačních pravidlech nového programovacího období EU 2014 – 20 projednat a zavést podporu mikropodniků a malých podniků v lesním hospodářství a přímo navazujícím zpracování dřeva.

Opatření zatím nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Do postupů vyhodnocení tzv. Dřevěné knihy zařadit i zhodnocení počtu podnikajících subjektů (fyzických osob, OSVČ, organizací obchodního typu) v kategoriích mikropodnik a malý podnik do 50 zaměstnanců porovnáním období před zavedením tzv. Dřevěné knihy a roku 2011.
2. Na středních i vysokých školách lesnického a dřevařského směru podpořit, případně zdůraznit ve výukovém plánu přípravu absolventů na znalosti související se zakládáním malých podniků a mikropodniků.
3. Aktivní podpora MZe směřující k zakládání malých podniků (do 50 zaměstnanců) a mikropodniků (do 9 zaměstnanců) – metodické příručky, vzorové zakládací smlouvy, formuláře, kontaktní místa atd.

Opatření částečně splněno. Bod 2 plněn – ve výuce škol je zahrnuta příprava absolventů na podnikání do předmětu ekonomika. Ostatní body nesplněny.

13.2 Zlepšit přístup místních firem k lesnickým zakázkám, zejména ve státních lesích.

Opatření nebyla sice stanovena, ale zvýhodňování místních firem by sice bylo žádoucí, ale to opět naráží na zákon o zadávání veřejných zakázek (ale bohužel i směrnic EU).

13.3. Umožnit dostupnost dřevní hmoty pro místní podniky a občany především ve vazbě na státní vlastnictví lesů, při respektování tržních principů a limitů ochrany přírody.

Na doporučení představitele MZe Rada rozhodla, že se expertní skupina nemá zabývat podopatřeními 13.2 a 13.3.

Při respektování zásad v Dřevěné knize a respektování tržních principů Rada nevidí možnost změny v dostupnosti dřevní hmoty ze státních lesů pro občany a malé dřevozpracující podniky. **Jediná možnost dostupnosti dřevní hmoty pro místní podniky ze státních lesů pro kohokoliv je účast na aukcích dříví LČR nastojato nebo potom na Dřevařské burze. Jednotliví občané na toto dříví nedosáhnou (kromě samovýrob).**

13.4 Zlepšit informovanost o programu Leader s cílem zapojit na venkově více lesnických subjektů do místních akčních skupin, do tvorby místních rozvojových strategií apod.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Ze strany státních institucí a veřejných korporací (zejména krajů) výrazně zvýšit činnost směřující ke srozumitelnému informování obyvatelstva o možnostech využívání nástroje LEADER.
2. Doporučit MZe iniciaci analýzy naplňování usnesení vlády ČR k NLP u jmenovaných resortů (vyjma MZe) a krajů.
3. Prostřednictvím nevládních profesních organizací v LH oslovit vlastníky lesa, lesnické firmy a živnostníky v regionu ve věci – počínaje regionálními operačními programy regionu soudržnosti až po mezisektorovou strategii pro území dané MAS, s důrazem i na programovací období PRV 2014-2020.
4. Zvýšit informovanost o fungování a působení MAS a programu LEADER+ prostřednictvím článků v odborném tisku (např. Lesnická práce, Moderní obec aj.) a prostřednictvím poradců, akreditovaných při MZe, celostátní Síť pro venkov a krajských Agentur pro zemědělství a venkov.

Opatření nesplněno.

13.5 Zachovat právo vstupu do lesů a princip obecného užívání lesů na vlastní nebezpečí uživatele při posílení vlastnických práv.

Legislativní opatření:

1. V zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích doplnit k §19: každý je oprávněn sbírat pro vlastní potřebu lesní plody a s povolením vlastníka i na zemi ležící klest.
2. Expertní skupina nenavrhuje vzhledem k historicky zažitému volnému vstupu do lesů s možností volného sběru plodin změnu v této části § 19 zákona o lesích, při posuzování sběru nad obecný termín „vlastní spotřeba“ důsledně využívat možnosti dané stávajícími předpisy.
3. Řešit na úrovni právních expertů institut užívání lesů (včetně pohybu po komunikacích vedoucích lesem či kolem lesa) na vlastní nebezpečí tak, aby vlastníci lesů nebyli vystavováni nebezpečí žalob s trestně právní odpovědností, o náhradu škody poškozením zdraví, či vzniku hmotných škod ze strany návštěvníků lesa.

Opatření zatím nesplněna. Právo vstupu do lesů je zachováno, ale body 1-3 zatím neřešeny. Řešení až s novelou zákona o lesích.

13.6 Vypracovat rámcové podmínky pro posílení rekreačního využívání lesa, zejména lesní cestní síť a vytvářet příležitosti pro poskytování tohoto druhu služeb.

Legislativní opatření:

1. Legislativně ošetřit zodpovědnost za úrazy na veškerých značených trasách přes les a vedle lesa, nejen vlastníka lesa, ale i realizátora. Odpovědnost za užívání tras by měla zůstat jednoznačně na návštěvníkovi lesa.
2. Legislativně podmínit realizaci (budování nových) nebo existenci stávajících rekreačních účelových komunikací (cyklostezek, hipostezek atd.) smluvně ošetřeným souhlasem vlastníka lesa (do vyhl. 433/2001 Sb.). Legislativně ošetřit právní oporu vybírání vstupného na speciální stezky se speciální návštěvnickou infrastrukturou v oblastech s vysokou návštěvností (schody, žebříky, visuté lávky, povalové chodníky...).

Opatření nesplněna. Řešení s návrhem nového zákona o lesích.

Finanční opatření:

Efektivnější nástroje pro podporu LH v rámci PRV a dotačních titulů obecně, zejména pak dotačních titulů EU pro období 2014–2020 s vazbou na výše uvedený metodický pokyn pro technické parametry stezek.

Opatření nesplněno. PRV přímo uvádí v 5.1.4 (19) že řešit občanskou vybavenost nebude z důvodů omezených prostředků.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Podporovat výzkum rekreace a rekreačních funkcí lesa.
2. Metodický pokyn (doporučení) – týkající se cyklostezek, hipostezek, singltracků (veškerých značených tras přes les a vedle lesa) s technickými parametry těchto stezek.
3. Intenzivnější zapojení vlastníků lesů do MAS.
4. Informační brožury (www portál) pro vlastníky i pro veřejnost (uživatele) a základní školy pro potřeby osvěty a občanské výchovy.
5. Širší využívání možností naučných stezek.
6. Informační tabule o vlastních lesů.
7. Podpora rozvoje lesních vzdělávacích zařízení pro veřejnost.
8. Zlepšení image lesníka směrem k dobrému hospodáři, který svou činností tvoří okolní krajinu a vytváří podmínky pro rekreační aktivity.

9. Akceptování multifunkčního LH profesními organizacemi, vnitřní osvěta v rámci svých členů. Intenzivnější zapracování problematiky do koncepčních dokumentů krajů, územně plánovací dokumentace (ÚPD) a koncepcí regionálního rozvoje.
10. Rozšíření rekreační infrastruktury systematicky v návaznosti na rekreační potenciál území.
11. Zpoplatnění účelových rekreačních zařízení (komunikací) – např. singltreky (úzké účelové stezky budované podle specifické metodiky za účelem terénní cyklistiky) a hipostezky.
12. Rozvoj nových technologických řešení budování LDS, funkčnost, nižší potřeba údržby, estetika (originalita), nižší finanční náročnost, šetrnost k ŽP.
13. Vymezení rekreačních lesů na základě jejich funkčních schopností – potenciálně jeden ze základních podkladů pro návaznost na celkový rekreační potenciál regionu a jeho rozvoj a přidělování finanční podpory.

Opatření splněna částečně. Navrhovaná organizační opatření jsou natolik rozsáhlá a některá s dlouhodobým časovým horizontem, že je obtížné je hodnotit. Plní se zejména rozvoj rekreační infrastruktury a informační tabule (viz Program LČR 2020, ale i mnoha městských lesů). Podporují se lesní vzdělávací zařízení pro mládež (např. Chaloupky apod.), které však bohužel bývají často pod vlivem ekologů a podávají o LH zkreslené informace. Důležitým prvkem je Lesní pedagogika pro mládež, do které je zapojeno mnoho vlastníků i mnoho institucí. PEFC má i výukový program Objevme les.

Není metodický pokyn pro budování různých stezek, jejich parametrů, řešení jejich financování a zpoplatnění.

13.7 Podporovat rekreační využívání lesů diferencovaně podle velikosti, druhu vlastnictví a kategorie lesa.

Finanční opatření:

1. Ponechat dle možností dotační titul z podopatření II. 2.4.2 PRV i pro další programové období EU v letech 2014- 2020.

Opatření nesplněno. Dotace rekreačního využívání lesů není nadále v PRV 2014-2020.

2. Zvýšit bodovou preferenci v podmínkách dotačního titulu za projekt realizovaný ve vybraných kategoriích lesa (příměstské, se zvýšenou rekreační funkcí, lázeňské) na úkor bodového zvýhodnění podle požadované míry podpory.
3. Podpořit dále zvýšením bodové preference lesy městské, obecní, lesní družstva obcí, soukromých vlastníků a sdružení drobných vlastníků lesů.
4. V případě zavedení finanční renty (finančního odvodu) pro státní podniky uvést možnost odečtu nákladů vynaložených na podporu rekreačního využívání lesů. Využití odečtu by vylučovalo možnost žádosti o dotaci. V případě zavedení finanční renty (finančního odvodu) pro státní podniky výnosy této renty využít především na podporu péče o lesy bez ohledu na druh vlastnictví (např. formou podpůrných fondů).

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

Změny v bodovém hodnocení pro výše uvedené podopatření PRV uvádět ve všech materiálech k dané podpoře, na webových stránkách, školeních i dalšími všemi zavedenými postupy, s cílem dosáhnout informovanosti potenciálních žadatelů ze sektoru nestátních lesů, tím zvýšit využívání tohoto podopatření pro zvýšení rekreačního potenciálu lesů v ČR, zejména v příměstských oblastech. Vyšší intenzitou informovanosti o podopatřeních PRV v materiálech k dané podpoře (na webových stránkách, školeních i dalšími všemi zavedenými postupy) dosáhnout vyššího uvědomění a informovanosti potenciálních žadatelů ze sektoru nestátních lesů.

Opatření nesplněno.

13.8 Vymezit negativní činnosti, které poškozují lesy a zavést účinná protiopatření.

Legislativní opatření:

1. V případě vzniku lesodohledacího úřadu (řeší KA 16.1) – lesy a institucionální vztah státu, řešit výkon funkce lesních stráží v oblastech s vysokým podílem nestátních lesů v součinnosti s tímto úřadem.

Opatření nesplněno. Řešit v souvislosti s novým zákonem o lesích. Opatření přitom důležité. SSL neprovádí vůbec venkovní funkci „lesodohledacího úřadu“. Zčásti proto, že není kvalifikovaná, zčásti pro administrativní vytížení.

2. Navrhnout změnu legislativy (novelizovat trestní zákoník) tak, aby nepovolené vjezdy motorek a čtyřkolek, které brání komplexnímu využívání území a poškozují lesní pozemky, byly kvalifikovány jako trestný čin (inspirovat se právní úpravou na Slovensku).

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Motivovat OLH, který je placený státem, aby vykonával (v rámci zákonných podmínek) i lesní stráž v dotčeném území. Apelovat na policii ČR, aby přistupovala se vstřícností k potřebám lesní stráže.
2. Řešit orientaci policie např. traumatologickým plánem.

Opatření nesplněno. Navíc by bylo zajímavé zjistit, jak a zda vůbec funguje traumatologický plán ve vazbě na záchrannou zdravotní službu.

KA14 - Zlepšit slabé postavení LH v rámci veřejné správy

14.1- Vytvořit systém celoživotního lesnického vzdělávání pro pracovníky orgánů státní správy, jejichž působnost se dotýká lesů a lesního hospodářství.

Legislativní opatření:

Upravit či změnit některá nepružná ustanovení lesního zákona a tím snížit stále narůstající byrokratizaci a vytvořit prostor orgánům státní správy pro poradenskou a osvětovou činnost.

Opatření nesplněno. Řešit v novém zákoně o lesích.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Kromě školení zvláštní odborné způsobilosti je nezbytné provádět školení zaměřená na poznatky z aplikace právních předpisů a dále školení zaměřená na změny právních předpisů, pokud k nim dochází.
2. Pro pracovníky SSL zavést povinná pravidelná školení (pololetně, min. 1x ročně) zaměřená na praktické hospodaření a aplikace HÚL.

Opatření nesplněno. Pouze porady třeba i s jedním konkrétním tématem (sucho-kůrovec).

14.2 Revidovat kvalifikační předpoklady zaměstnanců orgánů státní správy, jejichž působnost se dotýká lesů a lesního hospodářství na všech stupních.

Legislativní opatření:

Zakotvit požadavky na kvalifikační předpoklady pro všechny osoby vykonávající státní správu lesů v lesním zákoně (lesnické vzdělání) a požadovat vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti ve smyslu zákona č. 512/2002 Sb., o úřednících (zde možnost uznání kvalifikace v případě absolvování magisterského studijního programu v oboru právo – pouze na úrovni ústředních orgánů).

Návrh vzdělání pro jednotlivé funkční zařazení

	středoškolské s maturitou - lesnické zaměření	Vyšší odborné - lesnické zaměření ¹⁾	Vysokoškolské - lesnické zaměření/	Vysokoškolské - právnické zaměření ²⁾
ORP	požadované	vhodné	vhodné	x
Kraj	x	vhodné	požadované	požadované
MZe	x	x	požadované	požadované

- 1) vhodné v případě, že vyšší odborné vzdělání zaměřené lesnicky navazuje na středoškolské lesnické
- 2) samotné vysokoškolské vzdělání právnického zaměření nestačí, v kombinaci s lesnickým vzděláním

Opatření nesplněno. Řešit nejen v zákoně o lesích, ale i v zákoně 512/2002Sb.

Finanční opatření:

Legislativní opatření předpokládá zvýšení nákladů na chod SSL.

Opatření nesplněno.

14.3 Činnost orgánů státní správy, jejichž působnost se dotýká lesů a lesního hospodářství, orientovat více do oblasti poradenské a osvětové.

Finanční opatření:

Bez uvolnění finančních prostředků se nepodaří zvýšit úroveň úředníků ORP natolik, aby byli schopni poskytovat poradenskou a osvětovou činnost. Bez omezení fluktuace úředníků na ORP nedojde k vybudování kvalitního byrokratického systému, schopného poradenství poskytovat.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Poradenská činnost vykonávat především na ORP. Její výkon je přímo odvislý od toho, jak se podaří zakotvit základní předpoklady pro výkon státní správy lesů (lesnické vzdělání) a dále jak kvalitní bude systém celoživotního vzdělávání.
2. Osvětová činnost vyžaduje určitou úroveň a prostředky, které ORP nemají. Tuto činnost by tedy mělo vykonávat především Ministerstvo zemědělství, jako ústřední orgán státní správy lesů. ORP pak mohou být „šířiteli“ osvěty připravené orgány vyššího stupně. Kromě uvedených institucí je třeba využívat k propagační činnosti též VÚLHM Jíloviště Strnady v.v.i. (děje se tak již nyní například na úseku ochrany lesa), ÚHÚL jako organizační složku státu a dále by bylo vhodné pro osvětovou činnost využít i podnik Lesy ČR, s. p.

Opatření nesplněno pokud jde o státní správu, převážně z důvodů nedostatečné kvalifikace. VÚLHM, ÚHÚL osvětu šíří. Rovněž LČR v rámci pověřených OLH na smíšených revírech tuto osvětu poskytují.

KA15 - Zlepšit informovanost veřejnosti o skutečném stavu lesů a potřebách LH

15. 1. Zpracovat analýzu současného stavu v interní a externí komunikaci sektoru lesního hospodářství.

Finanční opatření:

1. Analýzu financovat z prostředků MZe, NLP, nebo z jiného vhodného zdroje.
2. Z prostředků MZe podporovat realizaci pravidelných průzkumů veřejného mínění.
 - periodicita průzkumů: 1x za 5 let,
 - obsah průzkumů: základní struktura obsahu je dána šetřeními z let 2001-7. Při realizaci dalších průzkumů doporučuji dodržet přibližně stejnou strukturu zjišťovaných dat.

Opatření nesplněno.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Navrhnout zadání pro analýzu externí a interní komunikace a zadat její realizaci:
 - zadávací dokumentace pro Analýzu vnímání externí komunikace – analýza systému interní komunikace,
 - publikovat závěry analýzy,

- na základě závěrů analýzy vydat doporučení o způsobech (pravidlech) vedení interní a externí komunikace, které povedou ke zlepšení informovanosti veřejnosti o stavu a funkcích lesů a ke zvýšení prestiže oboru,

2. Řídit se doporučenými pravidly komunikace.

Opatření nesplněno.

15. 2. Podpořit osvětu a komunikaci k prioritním tématům NLP

Finanční opatření:

Financovat z prostředků vyčleněných na NLP.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Vytvořit plán komunikace NLP a modelový scénář komunikace pro jednotlivé KA.
2. Vybrat prioritní klíčové akce, které by bylo vhodné v rámci NLP II komunikovat s cílem ovlivnit (změnit) názory veřejnosti, které jsou v některých případech v současné době výrazně odlišné od doporučení přijatých Radou.

Opatření nesplněno.

15. 3. Využít potenciálu orgánů státní správy, státních lesů a zájmových sdružení v komunikaci s veřejností při prezentaci lesního hospodářství, zejména v oblasti poskytovaných služeb a funkcí lesa.

Finanční opatření:

1. Podporovat z krajských rozpočtů tvorbu různých propagačních materiálů prezentující místní lesy a péči lesníků o ně.
2. Z prostředků MZe pravidelně podporovat tvorbu propagačních materiálů prezentující lesy celé ČR a poskytovat je k distribuci jednotlivým profesním / nevládním lesnickým organizacím.

Opatření nesplněno. Část materiálů vydávají Lesy ČR např. film a publikace „V lese“ (2015), „Lesy České republiky – pracujeme pro Vás“ (2015) či „Lesy v České republice“ (2009). Z prostředků Lesů ČR. Nejedná se však o přímou distribuci nevládním organizacím.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. V oblasti pracovně-právních vztahů podporovat pracovníky různých institucí při komunikaci s veřejností, upravovat náplně práce, vytvářet pracovní pozice pro komunikaci s veřejností i na regionální úrovni.
2. Vytvořit příručky pro prezentaci jednotlivých částí lesního hospodářství.
3. Pořádat pravidelně kursy komunikace a osobní prezentace.
4. Vytvořit komplexní PR projekt českého lesnictví.

Opatření nesplněno.

15. 4. Usilovat o vytvoření dostatečného prostoru v médiích pro objektivní informování veřejnosti o polyfunkčním významu lesů.

Legislativní opatření:

Není reálné v této oblasti cokoli legislativně prosazovat, naopak je nutná dlouhodobá systematická a pragmatická spolupráce s médii a budování image lesnictví jako k přírodě přátelského a ke společnosti informačně otevřeného oboru.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Vysvětlovat lesníkům, proč je důležitá proaktivní a vstřícná komunikace s novináři.
2. Naučit lesníky psát tiskové zprávy a pravidelně je posílat do médií.
3. Široce využívat a podporovat nejrozličnější lesnické internetové portály jako významný zdroj informací pro veřejnost.
4. Nabídnout v rámci vysílacího schématu jednotlivých televizí vlastní populárně naučné pořady o lesích (jako např. velmi úspěšný seriál Kus dřeva ze stromu, který byl 4x reprízován).
5. Psát články o atraktivních lesnických tématech do společenských časopisů a regionálních deníků.
6. Vytvořit manuál lesníka pro komunikaci s médii.
7. Vytvářet, udržovat, aktualizovat veřejně přístupně a uživatelsky příjemné databáze informací o lesích.

Opatření plněno částečně (bod 3 a 7).

15. 5. Začlenit do systému lesnického vzdělávání zlepšení osobních komunikačních schopností.**Finanční opatření:**

1. Upravit opatření v rámci Programu rozvoje venkova ve prospěch vzdělávání v oblasti komunikace a PR.
2. Podporovat vzdělávání dospělých v rámci dotačních titulů ministerstva zemědělství a zvážit zřízení koordinačního centra pro celoživotní vzdělávání v lesnictví. **
3. Finančně podporovat vzdělávací kurzy na zlepšení osobních komunikačních dovedností.

Opatření nesplněno. Není vedeno v podporách PRV.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Systematicky vysvětlovat lesníkům, proč je v dnešní době komunikace s veřejností tak důležitá.
2. Zaměřit pozornost na venkovní prezentace příkladů vzorového obhospodařování lesů pro pracovníky SSL/M.
3. Pravidelně organizovat vzdělávací kurzy (i pokračovací, nebo pro pokročilé) na různá témata v oblasti komunikace, inspirace např. pro lesnické fakulty.

4. Na lesnických školách rozšířit výuku komunikace (osobní komunikační dovednosti) v lesním hospodářství a environmentální výchově.
5. Podporovat zlepšování osobních komunikačních dovedností v rámci celoživotního vzdělávání dospělých.

Opatření nesplněno.

15. 6. Rozvíjet lesní pedagogiku.

Legislativní opatření:

1. Ve spolupráci s MŠMT vytvořit pedagogické standardy lesní pedagogiky a začlenit ji do vzdělávacího systému ČR, tj. do environmentální výchovy, a získat tak pro lesnictví více prostoru v rámci environmentálního vzdělávání.
2. Lesní pedagogy vybavit certifikovaným pedagogickým vzděláním (pedagogickým minimem – vychází ze standardů MŠMT).

Opatření plněno částečně. Lesní pedagogiku provádí mnoho lesnických institucí a podniků. Lesní pedagogika rozvíjena spíše mimo školy. Převážně bez certifikace.

Finanční opatření:

1. Změnit opatření v rámci PRV tak, aby bylo možné podporovat projekty organizací zabývajících se vzděláváním na téma polyfunkčního působení lesů, startovní (pilotní) PR projekty lesnických organizací a organizací zabývajících se problematikou lesa – opatření I. 3.1, I. 3. 4. a II. 2. 4. 2.
2. Usilovat o změnu grantové politiky MŠMT.

Opatření nesplněna.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Podporovat platformu lesnických institucí, která organizačně a metodicky zajistí rozvoj lesní pedagogiky v ČR.
2. Prezentovat učitelům základních škol lesní pedagogiku v oblasti dosahování vzdělávacích cílů v rámci environmentální výchovy.
3. Pro úspěšné rozvíjení lesní pedagogiky je nutné získávat spojení: učitele na školách, úředníky na úřadech – ve státní správě a samosprávě, politiky, cílové skupiny veřejnosti.
4. Zaměřit komunikaci v LH i na osoby s rozhodovacími pravomocemi.
5. Zařadit lesní pedagogiku do pracovní náplně lesníků – lesních pedagogů – usilovat o profesionalizaci.
6. Připravit se na situaci, kdy bude poptávka větší než nabídka.
7. Na lesnických školách rozšířit výuku komunikace s využitím lesní pedagogiky.

8. Naplňovat mezinárodně uznávanou filosofii účasti žáků na alespoň jedné aktivitě lesní pedagogiky v průběhu povinné školní docházky.
9. Lesní pedagogika by měla dosáhnout širšího společenského konsensu a rozšířit svůj „koaliční“ potenciál. Pro úspěšné dosahování jakýchkoliv společenských cílů je dnes nutné uzavírat „koalice“ s těmi, kdo mají podobné zájmy nebo společný prospěch.

Opatření splněna částečně. Lesní pedagogiku koordinuje MZe a je do ní zapojeno mnoho vlastníků i institucí.

KA16 - Řešit institucionální vztah státu k lesům a lesnímu hospodářství

16.1 Vyjasnit a sjednotit působení státu v péči o krajinu a ve vztahu k lesům, vyjasnit kompetence MZe a MŽP.

Legislativní opatření:

1. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohledací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů včetně institutu „správy „malolesů“ zajišťovaného terénními zaměstnanci SSL, případně novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohledací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů. Předpokládané dopady řešení na státní rozpočet posoudit samostatnou ekonomickou studií.
2. Novelou zákona č. 289/1995 Sb., vyhlášky č. 511/2002 Sb. o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků (nahrazena od 1. 10. 2012 vyhláškou č. 304/2012 Sb. - *poznámka editora*) vyhlášky č. 512/2002 Sb. o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků zvýšit požadavky na zaměstnance SSL – lesnické vzdělání a příslušné praktické zkušenosti v rozsahu podmínek pro udělení licence OLH. U krajských úřadů musí alespoň jeden pracovník splňovat podmínky pro udělení licence na zpracování LHP (řeší také KA14.2).
3. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích zvýšit účinnost státní správy lesů důsledným prováděním dozorové činnosti v rozsahu zákonem stanovených působností na jednotlivých stupních
4. Definovat v zákoně č. 17/1992 Sb. o životním prostředí pojmy „ohrožení“ a „poškození“ životního prostředí za využití aplikace zákona č. 282/1991 Sb. o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa.
5. Novelou zákona č. 282/1991 Sb. stanovit požadavky na zaměstnance ČIŽP v ochraně lesa - vzdělání a praxe v rozsahu podmínek pro udělení licence OLH.
6. Obsahově sjednotit instituty „dozor vykonávaný ministerstvem“ a „vrchní dozor“ ve složkových zákonech prostřednictvím novel těchto zákonů.
7. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích upravit provádění vlastních šetření VSD v ŽP:

8. Novelou zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny rozšířit kompetence VSD v ŽP na oblast ochrany přírody.

Opatření nesplněna. Řešit s novelou zákonů o lesích, zákoně o České inspekci životního prostředí a zákoně o ochraně přírody.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zlepšit metodické vedení nižších stupňů státní správy lesů ze strany MZe i krajských úřadů pořádáním porad k aplikaci právních předpisů, obnovením tvorby metodických pokynů, tvorbou pracovních skupin k řešení aktuálních problémů za účasti všech stupňů státní správy lesů (řeší také KA 14)
2. Jednoznačně vymezit postavení a úlohu ČIŽP v soustavě dozorových orgánů v životním prostředí a na úseku ochrany lesů (vyloučení souběhu obecné a specializované státní správy).
3. Inspekční činnost zaměřovat na závažné případy s významným dopadem na životní prostředí (společenská nebezpečnost, rozsah ohrožení či poškození, apod.)
4. Aplikovat zpracovanou jednotnou metodiku inspekční činnosti i sankčních opatření pro výkon státní správy ČIŽP.
5. Při zachování existence VSD v ŽP nadále zdůrazňovat základní smysl jeho činnosti, tj. zjišťování zásadních problémů LH ve vazbě na institucionální fungování státu a vyžadování jejich systémového řešení kompetentními orgány státu.

Opatření nesplněna.

16.2 Zpřesnit práva a povinnosti OLH, zejména v případech, kdy náklady na jeho činnost hradí stát.

Legislativní opatření:

1. Ponechat § 37 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb. ve stávajícím znění.
2. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích stanovit povinnosti OLH. Odborný lesní hospodář, jehož činnost hradí stát podle § 37 odst. 7 lesního zákona, je při výkonu své činnosti povinen:
 - sledovat stav lesa, upozorňovat vlastníka lesa na výskyt škodlivých činitelů, na škody jimi způsobené, včetně škod zvěří a navrhopat nezbytná opatření,
 - upozorňovat vlastníka lesa na nutnost provedení těžby nahodilé, vyznačovat zjištěnou kůrovcovou hmotu a doporučit způsob její asanace, navrhopat kontrolní a obranná opatření k zamezení šíření škodlivých organismů,
 - sledovat, zda jsou v zákonné lhůtě zalesněny vytěžené plochy, navrhopat vlastníku lesa vhodný způsob obnovy lesa a doporučovat vhodný reprodukční materiál,
 - udělovat vlastníkovu lesa souhlas s těžbou v lesích do 30 m³ ročně případně do 3 m³/ha za rok a vyjadřovat se k návrhu, (§ 33 odst. 3),

- vyjadřovat se k návrhu těžby oznamované orgánu státní správy lesů (§ 33 odst. 3),
 - na základě žádosti vlastníka lesa vyznačovat těžby myšlné,
 - doporučovat vlastníku lesa provedení výchovných zásahů a na základě žádosti vlastníka lesa zabezpečit instruktáž pro vlastníka lesa k provedení prořezávek a těžby předmyšlné,
 - na žádost vlastníka lesa s ním spolupracovat při vedení lesní hospodářské evidence (povinnost vedení LHE zůstává na vlastníkově), evidence kalamitních škůdců a bilance holin,
 - vést evidenci o plnění svých povinností; tuto evidenci na vyžádání předložit orgánu státní správy lesů,
 - zachovávat hospodářská tajemství, o kterých se dozvěděl při výkonu své činnosti,
 - upozorňovat vlastníka lesa na hrozící porušení lesního zákona a prováděcích předpisů,
 - oznamovat orgánu státní správy lesů ukončení výkonu činnosti odborného lesního hospodáře, a to 30 dnů předem, pokud je mu tato skutečnost známa, jinak neprodleně, jakmile se o této skutečnosti dozví,
 - po ukončení činnosti OLH je tento povinen vrátit orgánu státní správy lesů veškeré podkladové materiály k činnosti OLH, které mu byly tímto orgánem předány,
 - vydávat potřebná potvrzení pro získání příslušné finanční podpory,
3. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. stanovit práva OLH. OLH, jehož činnost je hrazena státem, je při své činnosti oprávněn:
- jezdit a stát v lese s motorovými vozidly v obvodu své působnosti,
 - ve stanoveném termínu a stanovené výši obdržet náhradu od OSSL za svoji činnost.
4. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích upřesnit postup při pověřování funkcí OLH:
- z hlediska kvality činnosti OLH je žádoucí dlouhodobost a stabilita v osobě OLH,
 - ponechat § 37 odst. 6 zákona č. 289/1995 Sb. ve stávajícím znění,
 - obvod působnosti OLH musí respektovat katastrální hranice a doba pověření se stanoví zpravidla na dobu platnosti LHO,
 - právnická osoba, která v určeném území vykonává právo hospodařit ve státních lesích, nemusí mít k činnosti OLH vykonávané na základě § 37 odst. 6 zákona o lesích licenci OLH,
5. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích konkretizovat kontrolní pravomoc orgánů SSL u činnosti OLH hrazeného státem.

6. Novelou vyhlášky č. 219/1998 Sb. o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát na základě předchozí ekonomické expertízy řešit úhradu nákladů za činnost OLH tak, aby:
 - stanovila jeden univerzální způsob výpočtu nákladů na činnost OLH hrazeného státem,
 - nadále umožňovala každoroční úpravu výše úhrad,
7. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích pozměnit zvláštní podmínky pro udělení licence OLH. Pro udělení licence OLH se odborným lesnickým vzděláním rozumí vysokoškolské bakalářské nebo magisterské vzdělání lesnického směru (obor lesnictví nebo lesní inženýrství) nebo absolutorium vyšší odborné školy lesnického směru nebo úplné středoškolské vzdělání lesnického směru. Odborná lesnická praxe žadatele musí být alespoň tři roky, jde-li o absolventa magisterského studia vysoké školy, a alespoň pět let, jde-li o absolventa bakalářského studia vysoké školy, absolventa vyšší odborné školy nebo absolventa střední školy.
8. V případě neplnění povinností OLH může OSSL pověření OLH zrušit a pověřit jinou osobu. Účastníky správního řízení v případě nutnosti změny OLH jsou dosavadní a navrhovaný OLH.

Opatření zatím nesplněna. Řešit novelou zákona o lesích.

Finanční opatření:

Při založení sdružení vlastníků lesů ke společnému hospodaření bude stát finančně přispívat na výkon funkce OLH osobou navrženou tímto sdružením - změna poskytovatele příspěvků na sdružování vlastníků lesů z krajů na stát, úprava podmínek získání finančního příspěvku (řeší také KA 5).

Opatření plněno částečně. Stát přispívá na sdružování, ale ne konkrétně na činnost OLH. To si musí řešit samo sdružení z tohoto příspěvku státu.

16.3 Posoudit obsah, využití a efektivitu LHO.

Legislativní opatření:

1. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích a novelou vyhlášky č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování zefektivnit tvorbu a využití LHO:
 - řešit plánování hospodářských opatření v LHO,
 - zjednodušit postup zařizovacích prací LHO,
 - obmýtit a obnovní dobu, rámcové směrnice hospodaření převzít z OPRL pro příslušnou PLO,
 - v textové části upravit závěrečné tabulky souhrnných údajů LHO (základní údaje podle kategorií a věkových stupňů, porostní plocha podle dřevin a věkových stupňů, základní údaje podle dřevin, atd.,

- sjednotit způsob tvorby zařizovacích obvodů SSL za účelem vytvoření ucelených obvodů o určité minimální výměře lesa (v závislosti na katastrální rozloze a lesnatosti cca 500 – 1 000 ha lesa) respektujících hranice katastrálních území a přihlížejících ke stávajícím obvodům působnosti OLH hrazených státem,
 - zachovat strukturu LHO s výjimkou samostatných vlastnických separátů LHO (hospodářská kniha, lesnická mapa, plochová tabulka) a umožnit poskytnutí těchto údajů pro příslušný lesní majetek v tištěné podobě orgánem SSL na vyžádání vlastníkem lesa,
2. Novelou zákona č. 289/1995 Sb. přenést kompetence k zadávání a přebírání LHO na MZe, které určí pověřenou osobu k zabezpečení těchto činností (ÚHÚL).

Opatření zatím nesplněna. Řešit novelou zákona o lesích.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Metodicky sjednotit postup zadávání, zpracování a přebírání LHO.
2. Zpřístupnit a více využívat údajů platných OPRL jak při zpracování LHO, tak při vlastním výkonu OLH.

Opatření zatím nesplněna. Při zpracovávání LHO se však data OPRL využívají.

16.4 Ve spolupráci s vlastníky lesů řešit postavení a dostupnost děl hospodářské úpravy lesů.

Legislativní opatření:

Zachovat stávající stav v poskytování LHP podle Pravidel MZe pro přebírání a poskytování údajů schválených LHP a LHO.

Opatření splněno

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

K předcházení případným problémům s poskytováním LHP ze strany SSL jiným (třetím) subjektům doporučit vlastníků lesa aktivní jednání v rámci schvalování LHP, a v závěrečném protokolu vyjádřit vůli vlastníka nezveřejňovat obsah LHP.

Opatření splněno.

16.5 Zkvalitnit systém celoživotního vzdělávání osob a subjektů působících v lesním hospodářství.

Organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství:

1. Zajistit lepší informovanost o všech aktivitách směřujících k vytvoření příslušných vhodných a podpůrných nástrojů systému vzdělávání, zejména zveřejňovat schválené vzdělávací programy nejen na internetových stránkách ministerstva, ale i v odborných časopisech, médiích, propagačních letácích apod.
2. V rámci systému vzdělávání jednotlivých středních a vysokých škol doporučovat oblasti dalšího vzdělávání, např. nové technologie, poznatky výzkumu, možnosti dotací atd.

3. Doporučit organizacím působícím v lesním hospodářství zavedení vlastních vnitřních kvalifikačních zkoušek pro různé úrovně řízení.
4. Koordinovat proces celoživotního vzdělávání v rámci odvětví lesního hospodářství (LH), pro tuto koordinaci využít pověření některé ze stávajících lesnických organizací, např. UHÚL nebo VÚLHM (řeší také KA12).
5. Do procesu celoživotního vzdělávání zapojit i příslušné zaměstnavatelské svazy, prezentující vzdělávací potřeby za jednotlivé zaměstnavatele.
6. Každoročně vyhodnocovat úroveň spolupráce s jednotlivými vzdělávacími subjekty.
7. Pro analýzu potřeb vzdělávání využívat celou škálu způsobů zjišťování (např. diagnózu podniku formou rámcového posudku z pohledu výkonnosti a efektivity, benchmarking, posouzení působení „konkurenčních“ firem, průzkum klimatu organizace, porady a diskuse, dotazníky a ankety, testy a zkoušky).

Opatření zatím nesplněna.

KA17 – Lesy ve vlastnictví státu

Úkoly KA17 byly v průběhu implementace projednávány vládou ČR. Rada se na konkrétních opatřeních neshodla a ukončila projednávání tohoto bodu.

B) Sumarizace výsledků podílů řešení či neřešení jednotlivých opatření NLP II

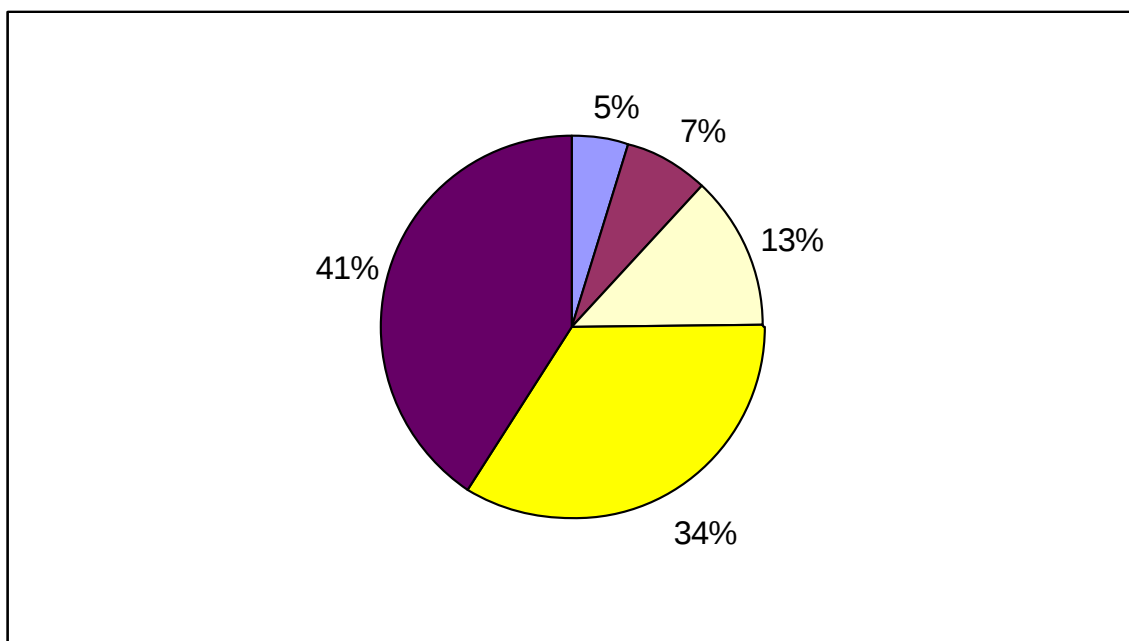
Z 250 vyhodnocených opatření či souboru opatření vyplynulo, že jsou plněna následovně:

Opatření splněná –	13	5%
Opatření průběžně plněná -	17	7%
Opatření splněná částečně -	33	13%

	63	25%
 Opatření zatím nesplněná	 85	 34%
Opatření nesplněná	102	41%

	187	75%

Rozdíl v zatím nesplněných vůči nesplněným je v tom, že nesplněná nejsou řešena vůbec, zatímco nesplněná jsou podmíněna např. otevřením zákona apod.

C) Definování opatření jednotlivých klíčových akcí, ve kterých je žádoucí vzhledem k jejich důležitosti, vztažené k dosaženému vývoji stavu lesa a lesního hospodářství a výsledkům NIL II, pokračovat i nadále, aby bylo dosaženo předpokládaného žádoucího výsledku.

1) Vyhodnocení dle klíčových akcí:

Z každé z jednotlivých klíčových akcí bylo vybráno to opatření, které se jeví jako nejpodstatnější pro pokračování až do dosažení předpokládaného žádoucího výsledku.

KA 1

1.3 - bod 3:

Legislativně vyřešit nárok vlastníků lesa na kompenzace za ekosystémové služby přímou platbou na plochu lesa obhospodařovaného způsobem, který splňuje veřejností požadované mimoprodukční funkce lesa. (Komentář u KA 1)

KA 2

2.1 – leg.:

V zákoně o lesích a příslušných vyhláškách zakotvit nástroje hospodářské úpravy lesa k výběrnému způsobu hospodaření a přechodu k němu.

KA 3

3.1-3.2 souvisejí:

3.1. Vytvořit podmínky a předpoklady (informační, legislativní, motivační) k rozšíření příjmů vlastníků lesů, např. tržním uplatněním určitých rekreačních a environmentálních služeb a zboží včetně vybudování účinného marketingu.

3.2 Navrhnout a projednat způsob zajištění úhrad služeb pro ty vlastníky lesů, kteří hospodaří způsobem prospívajícím kvalitě vody (odměňovat vlastníky lesa za jejich výkony pro udržení kvality podzemních vod), a to ze zdrojů mimo rámec státního rozpočtu.

KA 4

4.4 :

V návaznosti na energetickou koncepci státu zpracovat systém podpory a propagace produkce biomasy dřevin a jejího využití, včetně podpory zakládání porostů rychlerostoucích dřevin pro energetické využití na nelesní půdě.

KA 5

5.1 finanční bod 2:

Funkci OLH u „Sdružení vlastníků“ řešit jeho pověřením státní správou lesů a tím nadále zajistit jeho úhradu.

KA 6

6.1.:

Pěstovat prostorově a druhově rozrůzněné porosty s co největším využitím přírodních procesů, pestré dřevinné skladby, přirozené obnovy a variability pěstebních postupů.

KA 7

7.5.:

Podporovat stanovištně přirozené druhy, které jsou hlavními nositeli biologické rozmanitosti v lesích.

KA 8

8. 1. legislativa bod 1:

Rada doporučuje aby po provedení druhé NIL II bylo upuštěno od periodického způsobu jejího provádění a byla zavedena kontinuální NIL.

(Prakticky uskutečněno, ale zabezpečit legislativně s novelou zákona o lesích)

KA 9

9.8.:

Vybudovat soudržnost mezi lesnickou a vodohospodářskou politikou a koordinovat trvale udržitelné lesní hospodářství a integrované hospodaření s vodními zdroji.(Meziresortní komise pro souznění politik lesy-voda)

KA 10

10. 5. legislativa bod 1:

Zpracovat a do oponentního řízení i legislativního procesu předložit novou vyhlášku resp. nařízení vlády ke kompenzaci imisních škod s respektováním vazby na dotčené další zákony (zákon o ochraně ovzduší, apod.) (Návrh zpracován – zatím nepředložena)

KA 11

11. 6 legislativní bod 1:

Rada doporučuje, aby paralelně s ověřováním metodiky (KA11.5) ministerstva připravila paragrafové znění novely vyhlášky č. 553/2004 Sb., o plánování mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby obsahovala tuto metodiku odvození plánu lovu od celkového stavu ekosystému a zvěří působených škod (§36 odst. 2 zákona).

KA 12

12.1:

Posoudit možnosti a na základě tohoto posouzení případně navrhnout novelu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění (ZVZ), ve smyslu transpozice ustanovení článku 21 Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, v platném znění.

KA 13

13. 6 legislativa bod 1.:

Legislativně ošetřit zodpovědnost za úrazy na veškerých značených trasách přes les a vedle lesa, nejen vlastníka lesa, ale i realizátora. Odpovědnost za užívání tras by měla zůstat jednoznačně na návštěvníkovi lesa.

KA 14

14. 2 legislativa bod 1.:

Zakotvit požadavky na kvalifikační předpoklady pro všechny osoby vykonávající státní správu lesů v lesním zákoně (lesnické vzdělání) a požadovat vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti ve smyslu zákona č. 512/2002 Sb., o úřednících (zde možnost uznání kvalifikace v případě absolvování magisterského studijního programu v oboru právo – pouze na úrovni ústředních orgánů).

Návrh vzdělání pro jednotlivé funkční zařazení

	středoškolské s maturitou - lesnické zaměření	Vyšší odborné - lesnické zaměření ¹⁾	Vysokoškolské - lesnické zaměření/	Vysokoškolské - právnické zaměření ²⁾
ORP	požadované	vhodné	vhodné	x
Kraj	x	vhodné	požadované	požadované
MZe	x	x	požadované	požadované

KA 15

15.3:

Využít potenciálu orgánů státní správy, státních lesů a zájmových sdružení v komunikaci s veřejností při prezentaci lesního hospodářství, zejména v oblasti poskytovaných služeb a funkcí lesa.

KA 16

16. 1. legislativa bod 1-2:

1) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohledací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů včetně institutu „správy „malolesů“ zajišťovaného terénními zaměstnanci SSL, případně novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohledací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů. Předpokládané dopady řešení na státní rozpočet posoudit samostatnou ekonomickou studií.

2) Novelou zákona č. 289/1995 Sb., vyhlášky č. 511/2002 Sb. o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků (nahrazena od 1. 10. 2012 vyhláškou č. 304/2012 Sb. - *poznámka editora*) vyhlášky č. 512/2002 Sb. o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků zvýšit požadavky na zaměstnance SSL – lesnické vzdělání a příslušné praktické zkušenosti v rozsahu podmínek pro udělení licence OLH. U krajských úřadů musí alespoň jeden pracovník splňovat podmínky pro udělení licence na zpracování LHP.

2) Vyhodnocení opatření dle nejdůležitější časové priority řešení:

KA 1

1.3 - bod 3:

Legislativně vyřešit nárok vlastníků lesa na kompenzace za ekosystémové služby přímou platbou na plochu lesa obhospodařovaného způsobem, který splňuje veřejností požadované mimoprodukční funkce lesa. (Komentář u KA 1)

KA 2

2.1 – legislativa:

V zákoně o lesích a příslušných vyhláškách zakotvit nástroje hospodářské úpravy lesa k výběrnému způsobu hospodaření a přechodu k němu.

KA 6

6.1:

Pěstovat prostorově a druhově rozrůzněné porosty s co největším využitím přírodních procesů, pestré dřevinné skladby, přirozené obnovy a variability pěstebních postupů.

KA 9

9.8:

Vybudovat soudržnost mezi lesnickou a vodohospodářskou politikou a koordinovat trvale udržitelné lesní hospodářství a integrované hospodaření s vodními zdroji. (Meziresortní komise pro souznění politik lesy-voda)

KA 14

14. 2 legislativa bod 1.:

Zakotvit požadavky na kvalifikační předpoklady pro všechny osoby vykonávající státní správu lesů v lesním zákoně (lesnické vzdělání) a požadovat vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti ve smyslu zákona č. 512/2002 Sb., o úřednících (zde možnost uznání kvalifikace v případě absolvování magisterského studijního programu v oboru právo – pouze na úrovni ústředních orgánů).

Návrh vzdělání pro jednotlivé funkční zařazení

	středoškolské s maturitou - lesnické zaměření	Vyšší odborné - lesnické zaměření ¹⁾	Vysokoškolské - lesnické zaměření/	Vysokoškolské - právnické zaměření ²⁾
ORP	požadované	vhodné	vhodné	x
Kraj	x	vhodné	požadované	požadované
MZe	x	x	požadované	požadované

KA 16

16. 1. legislativa bod 1-2:

1) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohlédací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů včetně institutu „správy „malolesů“ zajišťovaného terénními zaměstnanci SSL, případně novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohlédací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů. Předpokládané dopady řešení na státní rozpočet posoudit samostatnou ekonomickou studií.

2) Novelou zákona č. 289/1995 Sb., vyhlášky č. 511/2002 Sb. o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků (nahrazena od 1. 10. 2012 vyhláškou č. 304/2012 Sb. - *poznámka editora*) vyhlášky č. 512/2002 Sb. o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků zvýšit požadavky na zaměstnance SSL – lesnické vzdělání a příslušné praktické zkušenosti v rozsahu podmínek pro udělení licence OLH. U krajských úřadů musí alespoň jeden pracovník splňovat podmínky pro udělení licence na zpracování LHP.

D) Definování opatření, která budou-li řešena, je možno řešit jen novelou zákonů:

1. zákona o lesích (případně jeho podzákoných norem):

Ad 1.1 bod 1 legislativa:

Doplnit zákon č.289/1995 o lesích výčtem minimálních požadavků, které musí být splněny v lesích bez rozdílu vlastnictví:

- hospodařit tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému poškozování lesa,
- hospodařit způsobem nepoškozujícím lesy jiných vlastníků,
- obnovovat porosty stanovištně vhodnými dřevinami,
- dodržovat zákonná omezení úmyslných mytních těžeb (maximální výše, velikost seče, snížení zakmenění)

Tento bod však vložit do zákona až tehdy, kdy bude zavedena plošná platba za ekosystémové služby na 1 ha a výše uvedeným se vymezí tzv. zákonné minimum, za které se náhrada vlastníkům neposkytuje.

Ad 1.1 bod 2 legislativa:

a) Vypustit v poslední větě § 24, odst. 2 : „a lesy ve vlastnictví obcí“.

b) Vypustit současné znění § 25, odst. 3 a nahradit ho textem: „Pro vlastníky lesů, kteří mají zájem využít osnovu pro hospodaření v lese a protokolem ji převezmou, se stává závaznou celková výše těžeb, která je nepřekročitelná“.

Těžbu bez převzaté osnovy řeší již současný §33, odst. 3.

Ad 1.3 bod 2 a 3 legislativa:

Legislativně upravit zákonný nárok vlastníků lesa na náhradu zvýšených nákladů a újmy za omezení, které jsou v současné době částečně dotovány nebo kompenzace zcela chybí (např. výsadba MZD, vyhotovení LHP, meliorace a hrazení bystřin aj.)

Legislativně vyřešit nárok vlastníků lesa na kompenzace za ekosystémové služby přímou platbou na plochu lesa obhospodařovaného způsobem, který splňuje veřejnosti požadované mimoprodukční funkce lesa.

Ad 1.9 legislativa:

V zájmu trvalé a bezpečné produkce umožnit úpravou legislativy, především doby obmýtí, rychlejší přeměnu smrkových monokultur na nevhodných stanovištích na smíšené porosty.

Ad 2.1 legislativa:

V zákoně o lesích a příslušných vyhláškách zakotvit nástroje hospodářské úpravy lesa k výběrnému způsobu hospodaření a přechodu k němu.

Ad 2.2 legislativa:

Definovat pojem „demonstrační objekt“.

Legislativně zakotvit možnost zřizování a financování a dlouhodobého sledování demonstračních objektů nejen v lesích ve vlastnictví státu, ale i u dalších vlastníků za finanční podpory státu – zřízení příslušného dotačního titulu s konkrétními podmínkami.

Doporučit možnost zařazení demonstračních objektů do kategorie lesů zvláštního určení podle platné legislativy.

Ad 4.1 bod 2:

V rámci technické novely zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, zařadit sběr na zemi ležícího suchého klestu mezi činnosti v lese obecně zakázané, k nimž je nutný souhlas vlastníka. Upravit odst. 1 §19 vypuštěním na konci první věty slov: „a suchou na zemi ležící klest“. Upravit § 20 odst. 1 vložím nového bodu e) „sbírat na zemi ležící klest“ a posunout další písmena. Upravit § 20 odst. 4 první větu následovně: „ Vlastník lesa může povolit výjimku ze zákazů uvedených v odstavci 1 písm. a) až l).“

Druhá alternativa je v bodě Ad 13.5.

Ad 6.1 legislativa body 1-4:

- a) Zachovat legislativní zakotvení a systém podpory výsadby MZD. V odůvodněných případech výběr dřevin rozšířit o dřeviny přípravné, pionýrské, okrajové a případně i introdukované.
- b) Vytvořit rovnocenné podmínky pro vývoj, rozvoj a uplatnění alternativních metod hospodářské úpravy lesů, vhodných pro bohatě strukturované lesy (podrovní hospodářství až po výběrný les).
- c) Dopracování legislativních rámců pro výběry v lese pasečného typu a výběrné způsoby hospodaření
- d) Prodloužit zákonné lhůty k zalesnění a zajištění obnovy porostů tak, aby umožňovaly lépe využívat přirozenou obnovu lesa

Ad 6.3 legislativa body 1-4:

- a) Za určitých specifických podmínek (zejména na kalamitních plochách a při zalesňování zemědělských půd) akceptovat využití přípravných a pionýrských dřevin při obnově s cílem připravit podmínky pro úspěšnou obnovu cílové dřevinné skladby.
- b) Změna vyhlášky č.83/96 Sb. - zařazení modřínu opadavého a douglasky tisolisté mezi meliorační a zpevňující dřeviny ve 2-4. LVS u DG a ve 2-6. LVS u MD.
- c) Odstranit omezení pro využívání přípravných dřevin při obnově lesa na kalamitních plochách a při zalesňování zemědělských půd.

Ad 6.3 organizační bod 1:

Úpravou vyhlášky č. 139/2004 Sb. zmírnit dosavadní způsob regulace introdukovaných dřevin v hospodářských lesích za účelem zmírnění negativních dopadů klimatické změny na lesy

Ad 6.6 legislativa:

Prodloužit zákonnou lhůtu zalesnění holiny a lhůtu k zajištění kultury (nárůstu) v souladu s opatřením 9. 3, tj.: legislativně prodloužit zákonné lhůty na 3+ 7 let (výjimky možné v rámci LHP) a upravit § 31 odst. 6 zákona č. 289/1995 Sb. takto: „Holina na lesních pozemcích musí

být zalesněna do tří let a lesní porosty na ní zajištěny do deseti let od jejího vzniku; v odůvodněných případech může orgán státní správy lesů při schvalování plánu nebo při zpracování osnovy nebo na žádost vlastníka lesa stanovit lhůtu jinou, a to rozhodnutím ve správním řízení.“

Ad 6.8 legislativa:

Řešit problematiku nadměrného poškozování lesních porostů zvěří.

Ad 6.12 legislativa:

Upravit omezující ustanovení zákona o lesích tak, aby nízký a střední les nebyl v rozporu s platnou legislativou (hranice obnovy, velikost a šířka seče).

Vytvořit do vyhlášky č. 83/1996 Sb. cílové hospodářské soubory lesa nízkého a středního se základními hospodářskými doporučeními.

Ad 7.1 legislativa:

Ponechat stávající stav zákona a doplnit stávající seznam MZD o dosud chybějící dřeviny přirozené dřevinné skladby. V tomto duchu upravit přílohy k Vyhlášce č. 83/1996 Sb.

Ad 7.2 legislativa:

a) Do § 8 odst. 2a) zákona 289/1995 Sb., o lesích, doplnit kategorii ZCHÚ národní přírodní památka. (možná nadbytečné, ale odstraňuje nejednoznačný výklad zákona)

b) Do § 8 odst. 12) vyhlášky MZe č.84/1996 o lesním hospodářském plánování doplnit kategorii ZCHÚ národní přírodní památka a přírodní památka v případě, že je u nich les předmětem ochrany.

c) V prováděcí vyhlášce k zákonu o lesích (nyní 83/1996 Sb.) revidovat seznam využitelných MZD a zpracovat do něj přípravné dřeviny a dřeviny přirozené dřevinné skladby (PDS).

d) Umožnit použití přípravných dřevin při obnově porostů.

e) Změnu kategorie lesa do lesů zvláštního určení umožnit i z podnětu orgánů státní správy ochrany přírody

f) V souladu s výše uvedenými požadavky upravit předpisy pro úhradu újm.

Ad 7.8 legislativa:

Novela zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, uloží povinnost udržet vnesený podíl MZD do zajištění porostu, a dále hodnotit po věkových třídách (decenních).

Ad 7.9 legislativa:

Řešit legislativní problémy bezpečnostních rizik při ponechávání tlejícího dřeva a starých stromů v lesních porostech, aby bylo podpořeno zvýšení podílu tlejícího dřeva.

Ad 7.10 legislativa:

Upravit a změnit legislativu tak, aby byly splněny následující principy:

Z odnímání LTZ budou vyloučeny všechny lesy se zvýšeným významem pro ochranu přírody s výjimkou situace, že odnímání biomasy je v souladu s cíli ochrany přírody na daném území.

- lesy na území národních parků, národních přírodních rezervací,
- 1. zón CHKO,
- přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky, u nichž je předmětem ochrany les,
- lesy edaficky extrémních stanovišť – ochranné lesy kategorie 21a v případech kdy jsou druhovým složením již blízké PDS. V ostatních případech je nelze taxativně považovat za lesy s převažujícím významem pro OP,
- v odůvodněných případech ostatní lesy s výskytem populací ohrožených druhů organismů,
- lesy kategorie 32f

Ad 7.11 legislativa, body1-3:

a) Do zákona doplnit, že podnět k zařazení lesa do kategorie lesů zvláštního určení může dát i orgán ochrany přírody (§ 8 odst. 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů).

b) Konkretizovat kritéria pro zařazování do kategorie lesů zvláštního určení potřebné pro zachování biologické různorodosti.

c) Doplnit NPP (par. 8, odstavec 1) písmeno a) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích

Ad 8.1 legislativa:

Rada doporučuje, aby po provedení druhé NIL II bylo upuštěno od periodického způsobu jejího provádění a byla zavedena kontinuální NIL (legislativně zakotvit).

Ad 9.4 legislativa bod 2:

Úpravou právních předpisů, dosáhnout odstranění exkluzivity modelu lesa věkových tříd, na kterém stojí současná legislativa, což plně neumožňuje využívání diverzity pěstebních postupů. Veškeré limity hospodaření v lesích, stanovené v legislativě musí respektovat různé modely obhospodařování lesa. Doplnit do legislativy alternativní pojmy k věku, jako rozhodujícího kritéria pro prostorovou a těžební úpravu lesa (alternativy k věku, obmýtlí, době obnovní, zakmenění apod.)

Ad 9.5 legislativa, body1-3:

Zvážit účelnost možného zakotvení lesní ochranné služby (LOS) v připravovaném zákoně a ve vyhlášce. Vyřešit postavení LOS v rámci platné legislativy.

Pevné zakotvení LOS v novelizaci vyhlášky 236/2000 Sb. (již probíhající opatření), ustavena jako dlouhodobá státní zakázka.

Novelizace vyhlášky č. 236/2000 Sb., kterou se změnila vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanovují podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a to zejména v těchto aspektech:

- provést změny ve výčtu kalamitních druhů a v následné povinnosti zpracovávat "Roční hlášení o výskytu škodlivých činitelů" (především vyřadit obaleče modřínového a zařadit lýkožrouta severského, popřípadě další druhy...),
- sladit vyhlášku č. 236/2000 Sb. s ČSN týkající se ochrany lesa (ČSN 48 1000, ČSN 48 1001, ČSN 48 1002, ČSN 48 1003),
- zvážit zda a jak zakotvit další skupiny "sledovaných" druhů, tj. karanténní organismy a invazivní druhy v této vyhlášce, popř. ve vyhlášce 215/2008 Sb.,

Ad 9.10 legislativa:

Rozšířit v zákoně obecné ustanovení o ochraně lesní půdy.

Ad 9. 10. finance:

Jestliže státem požadovaná protierozní technologická opatření v nakládání s vodohospodářsky důležitými lesy překračují míru únosnosti pro ekonomickou stabilitu lesních majetků, je třeba plné úhrady příslušných aktivit lesnických služeb jako součásti hospodářské činnosti soukromých vlastníků lesa. Jde o veřejný zájem regionálního charakteru a tím o zdroje společenského režijního kapitálu krajů či státu.

Dobrovolně použitá protierozní technologická opatření je možné motivovat poskytováním finančních příspěvků.

Ad 9.11 legislativa, body 1-3:

a) Zrevidovat vyhlášku MZe č. 433/2001 Sb., kterou se stanoví technické požadavky pro stavby pro plnění funkcí lesa s ohledem na potřeby zlepšit hydromorfologický stav vodních toků.

b) Analyzovat znění lesního zákona 289/1995 Sb. a pojetí formulace § 35, které výrazně vybočilo z evropského pojetí této klasické lesnické služby ve veřejném zájmu. Službu úprav a revitalizací lesních vodních toků je nutno definovat jako lesnickou službu ve veřejném zájmu a její činnost vztahovat na bystřiny a jejich povodí jako hydrologické celky – nikoliv podle druhu pozemků, kterými malý tok protéká. „Soukromé úpravy toků“ ponechat zákonu o vodách.

c) Kodifikovat metodiku pro zásady dobré praxe (BMP) „Úprav a revitalizací lesních vodních toků“ a související legislativu.

Ad 9.13 legislativa:

Vypracovat definici ekologické újmy, stanovit metodiku jejího vyčíslování a promítnout ji do legislativy; jako jeden z podkladů využít zákon o předcházení ekologické újmy a o její nápravě, podepsaný prezidentem republiky dne 5. května 2008.

Ad 9.14 legislativa:

Přehodnotit kategorizaci lesů na základě odborné diskuse tak, aby odpovídala funkčnímu potenciálu i záměru využití lesů, včetně stanovení priorit funkcí.

Ad 10.1 legislativa bod 1-3:

a) Právně definovat ekologické zátěže/ekologickou újmu na lesích např. jako: Ekologická zátěž na lesích je dlouhodobý důsledek lidské činnosti, který může mít nebo již má nepříznivý vliv na funkční soustavu živých a neživých složek lesního ekosystému a na plnění všech jeho funkcí.

b) V případě, že původce činnosti není znám, právně neexistuje, nebo nenese odpovědnost za škodu podle zvláštních právních předpisů, podílí se na jejich odstraňování stát prostřednictvím ministerstev.

c) Legislativně zpracovat omezení činnosti v lesích, jež by vedly ke kontaminaci půd, horninového prostředí, podzemních či povrchových vod nebezpečnými látkami (např. těžba rud loužením, těžba břidlicového plynu).

Ad 10.4 legislativa, bod 2:

Revidovat kritéria zajištěné kultury ve Vyhlášce č. 139/2004 Sb. – ustanovení o možnosti zvýšení maximálního podílu a druhové skladby pomocných dřevin v imisním pásmu „A“ a „B“.

Ad 13.5 legislativa bod 1, 3:

a) V zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích upravit odst. 1 §19: „Každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí a sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a s povolením vlastníka i na zemi ležící klest“. Je to varianta k Ad 4.1. viz výše.

b) Řešit na úrovni právních expertů institut užívání lesů (včetně pohybu po komunikacích vedoucích lesem či kolem lesa) na vlastní nebezpečí tak, aby vlastníci lesů nebyli vystavováni nebezpečí žalob s trestně právní odpovědností, o náhradu škody poškozením zdraví, či vzniku hmotných škod ze strany návštěvníků lesa.

Ad 13.6 legislativa bod 3-4:

a) Legislativně ošetřit zodpovědnost za úrazy na veškerých značených trasách přes les a vedle lesa, nejen vlastníka lesa, ale i realizátora. Odpovědnost za užívání tras by měla zůstat jednoznačně na návštěvníkovi lesa.

b) Legislativně podmínit realizaci (budování nových) nebo existenci stávajících rekreačních účelových komunikací (cyklostezek, hipostezek atd.) smluvně ošetřeným souhlasem vlastníka

lesa (do vyhl. 433/2001 Sb.). Legislativně ošetřit právní oporu vybírání vstupného na speciální stezky se speciální návštěvnickou infrastrukturou v oblastech s vysokou návštěvností (schody, žebříky, visuté lávky, povalové chodníky...).

Ad 13.8 legislativa bod 1:

V případě vzniku lesodohledacího úřadu (řeší KA 16.1) – lesy a institucionální vztah státu, řešit výkon funkce lesních stráží v oblastech s vysokým podílem nestátních lesů v součinnosti s tímto úřadem.

Ad 14.1 legislativa:

Upravit či změnit některá nepružná ustanovení lesního zákona a tím snížit stále narůstající byrokratizaci a vytvořit prostor orgánům státní správy pro poradenskou a osvětovou činnost.

Ad 14.2 legislativa:

Zakotvit požadavky na kvalifikační předpoklady pro všechny osoby vykonávající státní správu lesů v lesním zákoně (lesnické vzdělání) a požadovat vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti ve smyslu zákona č. 512/2002 Sb., o úřednících (zde možnost uznání kvalifikace v případě absolvování magisterského studijního programu v oboru právo – pouze na úrovni ústředních orgánů).

Návrh vzdělání pro jednotlivé funkční zařazení

	středoškolské s maturitou - lesnické zaměření	Vyšší odborné - lesnické zaměření ¹⁾	Vysokoškolské - lesnické zaměření/	Vysokoškolské - právnické zaměření ²⁾
ORP	požadované	vhodné	vhodné	x
Kraj	x	vhodné	požadované	požadované
MZe	x	x	požadované	požadované

- 3) vhodné v případě, že vyšší odborné vzdělání zaměřené lesnicky navazuje na středoškolské lesnické
- 4) samotné vysokoškolské vzdělání právnického zaměření nestačí, v kombinaci s lesnickým vzděláním

Ad 16.1 legislativa, bod 1-3:

a) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohledací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů včetně institutu „správy „malolesů“ zajišťovaného terénními zaměstnanci SSL, případně novelou zákona č. 289/1995 Sb. vyjmout státní správu lesů z obecného systému státní správy a vytvořit speciální státní správu – „lesodohledací úřady“ v přímé působnosti ústředního orgánu státní správy lesů. Předpokládané dopady řešení na státní rozpočet posoudit samostatnou ekonomickou studií.

b) Novelou zákona č. 289/1995 Sb., vyhlášky č. 511/2002 Sb. o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků (nahrazena od 1. 10. 2012 vyhláškou č. 304/2012 Sb. - *poznámka editora*) vyhlášky č. 512/2002 Sb. o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků zvýšit požadavky na zaměstnance SSL – lesnické vzdělání a příslušné praktické zkušenosti v rozsahu podmínek pro udělení licence OLH. U krajských úřadů musí alespoň jeden pracovník splňovat podmínky pro udělení licence na zpracování LHP (řeší také KA14.2).

c) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích zvýšit účinnost státní správy lesů důsledným prováděním dozorové činnosti v rozsahu zákonem stanovených působností na jednotlivých stupních

d) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích upravit provádění vlastních šetření VSD v ŽP.

Ad 16.2 legislativa:

a) Ponechat § 37 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb. ve stávajícím znění.

b) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích stanovit povinnosti OLH. Odborný lesní hospodář, jehož činnost hradí stát podle § 37 odst. 7 lesního zákona, je při výkonu své činnosti povinen:

- sledovat stav lesa, upozorňovat vlastníka lesa na výskyt škodlivých činitelů, na škody jimi způsobené, včetně škod zvěří a navrhopat nezbytná opatření,
- upozorňovat vlastníka lesa na nutnost provedení těžby nahodilé, vyznačovat zjištěnou kůrovcovou hmotu a doporučit způsob její asanace, navrhopat kontrolní a obranná opatření k zamezení šíření škodlivých organismů,
- sledovat, zda jsou v zákonné lhůtě zalesněny vytěžené plochy, navrhopat vlastníku lesa vhodný způsob obnovy lesa a doporučovat vhodný reprodukční materiál,
- udělovat vlastníkovu lesa souhlas s těžbou v lesích do 30 m³ ročně případně do 3 m³/ha za rok a vyjadřovat se k návrhu, (§ 33 odst. 3),
- vyjadřovat se k návrhu těžby oznamované orgánu státní správy lesů (§ 33 odst. 3),
- na základě žádosti vlastníka lesa vyznačovat těžby mýtní úmyslné,
- doporučovat vlastníku lesa provedení výchovných zásahů a na základě žádosti vlastníka lesa zabezpečit instruktáž pro vlastníka lesa k provedení prořezávek a těžby předmýtní úmyslné,
- na žádost vlastníka lesa s ním spolupracovat při vedení lesní hospodářské evidence (povinnost vedení LHE zůstává na vlastníkovu), evidence kalamitních škůdců a bilance holin,
- vést evidenci o plnění svých povinností; tuto evidenci na vyžádání předložit orgánu státní správy lesů,
- zachovávat hospodářská tajemství, o kterých se dozvěděl při výkonu své činnosti,

- upozorňovat vlastníka lesa na hrozící porušení lesního zákona a prováděcích předpisů,
- oznamovat orgánu státní správy lesů ukončení výkonu činnosti odborného lesního hospodáře, a to 30 dnů předem, pokud je mu tato skutečnost známa, jinak neprodleně, jakmile se o této skutečnosti dozví,
- po ukončení činnosti OLH je tento povinen vrátit orgánu státní správy lesů veškeré podkladové materiály k činnosti OLH, které mu byly tímto orgánem předány,
- vydávat potřebná potvrzení pro získání příslušné finanční podpory,

c) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. stanovit práva OLH. OLH, jehož činnost je hrazena státem, je při své činnosti oprávněn:

- jezdit a stát v lese s motorovými vozidly v obvodu své působnosti,
- ve stanoveném termínu a stanovené výši obdržet náhradu od OSSL za svoji činnost.

d) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích upřesnit postup při pověřování funkcí OLH:

- z hlediska kvality činnosti OLH je žádoucí dlouhodobost a stabilita v osobě OLH,
- ponechat § 37 odst. 6 zákona č. 289/1995 Sb. ve stávajícím znění,
- obvod působnosti OLH musí respektovat katastrální hranice a doba pověření se stanoví zpravidla na dobu platnosti LHO,
- právnická osoba, která v určeném území vykonává právo hospodařit ve státních lesích, nemusí mít k činnosti OLH vykonávané na základě § 37 odst. 6 zákona o lesích licenci OLH,

e) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích konkretizovat kontrolní pravomoc orgánů SSL u činnosti OLH hrazeného státem.

f) Novelou vyhlášky č. 219/1998 Sb. o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát na základě předchozí ekonomické expertízy řešit úhradu nákladů za činnost OLH tak, aby:

- stanovila jeden univerzální způsob výpočtu nákladů na činnost OLH hrazeného státem,
- nadále umožňovala každoroční úpravu výše úhrad,

g) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích pozměnit zvláštní podmínky pro udělení licence OLH. Pro udělení licence OLH se odborným lesnickým vzděláním rozumí vysokoškolské bakalářské nebo magisterské vzdělání lesnického směru (obor lesnictví nebo lesní inženýrství) nebo absolutorium vyšší odborné školy lesnického směru nebo úplné středoškolské vzdělání lesnického směru. Odborná lesnická praxe žadatele musí být alespoň tři roky, jde-li o absolventa magisterského studia vysoké školy, a alespoň pět let, jde-li o absolventa

bakalářského studia vysoké školy, absolventa vyšší odborné školy nebo absolventa střední školy.

h) V případě neplnění povinností OLH může OSSL pověření OLH zrušit a pověřit jinou osobu. Účastníky správního řízení v případě nutnosti změny OLH jsou dosavadní a navrhovaný OLH.

Ad 16.3 legislativa:

a) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. o lesích a novelou vyhlášky č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování zefektivnit tvorbu a využití LHO:

- řešit plánování hospodářských opatření v LHO,
- zjednodušit postup zařizovacích prací LHO,
- obmýtlí a obnovní dobu, rámcové směrnice hospodaření převztít z OPRL pro příslušnou PLO,
- v textové části upravit závěrečné tabulky souhrnných údajů LHO (základní údaje podle kategorií a věkových stupňů, porostní plocha podle dřevin a věkových stupňů, základní údaje podle dřevin, atd.,
- sjednotit způsob tvorby zařizovacích obvodů SSL za účelem vytvoření ucelených obvodů o určité minimální výměře lesa (v závislosti na katastrální rozloze a lesnatosti cca 500 – 1 000 ha lesa) respektujících hranice katastrálních území a přihlížejících ke stávajícím obvodům působnosti OLH hrazených státem,
- zachovat strukturu LHO s výjimkou samostatných vlastnických separátů LHO (hospodářská kniha, lesnická mapa, plochová tabulka) a umožnit poskytnutí těchto údajů pro příslušný lesní majetek v tištěné podobě orgánem SSL na vyžádání vlastníkem lesa,

b) Novelou zákona č. 289/1995 Sb. přenést kompetence k zadávání a přebírání LHO na MZe, které určí pověřenou osobu k zabezpečení těchto činností (ÚHÚL)

2. Zákonů ostatních:

A) Zákoný o daních:

Ad 1.4 bod 2

Prosadit do textu **do novely zákona o dani z nemovitostí (457/2011 Sb.)** v § 2, písm. b) vypuštění slov „na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení“ a tím vyloučit všechny lesní pozemky z předmětu daně z nemovitostí.

Ad 1.8 bod 7

Novelou zákona o dani z nemovitostí (457/2011 Sb.) osvobodit směny lesních pozemků od daně z převodu nemovitostí.

Ad 1.10 bod 4

Novelou zákona o dani z nemovitostí (457/2011 Sb.) zbavit převod pozemků v případech v tomto bodě vymezených od daně z převodu nemovitostí.

Ad 2.4 legislativa

Iniciovat **do novely zákona o daních** zlepšení možnosti daňových úlev při podpoře vědy, výzkumu a inovací do legislativy.

Ad 4.1 finanční opatření 2

Navrhnout **do daňových zákonů** a zdůvodnit zavedení spotřební daně na fosilní paliva.

B) Zákon o myslivosti (449/2001 Sb.):

Ad 6.1 legislativa bod 5 a 6.8

Novelou zákona o myslivosti zajistit omezení nepříznivého vlivu zvěře na přirozenou obnovu lesa dosažením a dlouhodobým udržením únosných stavů zvěře, aby postupně vznikla přirozená obnova širokého spektra dřevin a vyvíjela se v závislosti na stavu porostního prostředí, aniž by bylo nutno použít prostředky celoplošné ochrany lesa.

Ad 7.8 legislativa bod 2-3:

V novele zákona o myslivosti a jeho vyhláškách vyřešit:

a) Urychlenou novelizaci vyhlášky č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby výše odlovu byla stanovována především podle míry negativního ovlivňování lesního ekosystému dle metodiky vypracované UHÚL (řeší KA11).

b) Urychlenou malou novelou zákona o myslivosti zajistit fungování nového způsobu mysliveckého plánování v praxi (podle návrhu KA11). Držitel honitby musí získat pravomoc zajistit alespoň dočasnou redukci stavů spárkaté zvěře.

Ad 9.4 legislativa bod 1:

V novele zákona o myslivosti a jeho vyhláškách vyřešit:

Přírodě bližší postupy hospodaření, stejně jako intenzivní pasečné postupy hospodaření, nelze realizovat bez odpovídajícího snížení stavů spárkaté zvěře. Nezbytným prvním krokem k realizaci tohoto opatření je urychlená novelizace vyhlášky č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby výše odlovu byla stanovována výhradně podle míry negativního ovlivňování lesního ekosystému dle metodiky vypracované UHÚL. Dále je nezbytná urychlená malá novela zákona o myslivosti, která zajistí fungování nového způsobu mysliveckého plánování v praxi.

Ad 11.6 legislativa:

a) Rada doporučuje, aby paralelně s ověřováním metodiky (KA11.5) ministerstva připravila paragrafové znění novely vyhlášky č. 553/2004 Sb., o plánování mysliveckého hospodaření v honitbě tak, aby obsahovala tuto metodiku odvození plánu lovu od celkového stavu ekosystému a zvěří působených škod (§36 odst. 2 zákona).

b) Rada doporučuje MZe pro zastavení dalšího rozšiřování jelena siky umožnit prodloužení doby lovu u jelena siky nejméně do poloviny, nejlépe až do konce února.

c) Pro zastavení dalšího rozšiřování jelena siky doporučit a využívat intenzivní metody lovu – společné čekané, intervalový lov, naháňky se slíděním, metodickou a koordinační pomoc příslušného orgánu státní správy atd. Tímto směrem zaměřit i osvětu.

d) Rada doporučuje, aby MZe ve spolupráci s MŽP zajistilo program eradikace jelena siky v oblasti s chovem jelena evropského.

e) U jelena siky, daňka, jelence a muflona umožnit chov jen ve vyhlášených oblastech chovu zvěře. Mimo honiteb (oblastí chovu) s normovanými (NS) prodloužit dobu lovu bez omezení pohlaví a věku zvěře. Při plánování odlovu a jeho realizaci nedopustit navyšování stavů této zvěře.

C) Energetické zákony:

Ad 1.3 bod 7

Doplněním energetických zákonů umožnit vlastníkům lesa získat náhradu újmy za omezení ve využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa v ochranných pásmech stávajících produktovodů a liniových staveb.

Ad 4.1 bod 3

Zapojení výroby tepla z biomasy do podpor energií z obnovitelných zdrojů energie novelou **zákona č. 180/2005 Sb. o podpoře výroby energií z obnovitelných zdrojů energie (OZE)**.

D) Zákon o ochraně přírody (114/1992 Sb.):

Ad 1.3 bod 4

Zákon č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny doplnit o nárok vlastníka na kompenzaci administrativních nákladů za zařazení jeho pozemků do ZCHÚ a území soustavy Natura 2.000 formou přímé platby.

E) Zákon o vodách (254/2001 Sb.):

Ad 1.3 bod 6

Úpravou zákona o vodách zajistit nárok vlastníka lesa na část příjmů z prodeje pitné příp. i užitkové vody, vyprodukované na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

F) Zákon o předcházení ekologické újmě:

Ad 10.1 legislativa bod 1-3:

Právně definovat ekologické zátěže/ekologickou újmu na lesích např. jako: Ekologická zátěž na lesích je dlouhodobý důsledek lidské činnosti, který může mít nebo již má nepříznivý vliv na funkční soustavu živých a neživých složek lesního ekosystému a na plnění všech jeho funkcí.

G) Zákon o zadávání veřejných zakázek (137/2006 Sb.):

Ad 12.1 legislativa bod 1-2:

a) Posoudit možnosti a na základě tohoto posouzení případně **navrhnout novelu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách**, v platném znění (ZVZ), ve smyslu transpozice ustanovení článku 21 Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, v platném znění.

b) Posoudit možnosti a na základě tohoto posouzení případně navrhnout novelu ZVZ, upravit postup pro zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem jsou služby zařazené do číselníku Common Procurement Vocabulary (CPV) pod kódem 77200000-2 až 77231900-7 (služby související s obhospodařováním a správou lesa), s ohledem na významný vliv přírodních podmínek na předmět veřejné zakázky, specifika nakládání s biologickým materiálem a dynamiku vývoje aktuálních potřeb zadavatele při zajišťování povinností řádného hospodáře, a to vše při dodržení základních požadavků Směrnice EU 2004/18/ES a zásad postupu zadavatele definovaných v § 6 ZVZ.

Ad 12.4 legislativa:

Navrhnout novelu zákona o ZVZ tak, aby umožňoval požadavky zadavatele na smysluplnou kvalifikaci případných dodavatelů (držitele certifikátů) při prokazování technických kvalifikačních předpokladů v rámci případné novely ZVZ.

H) Zákon MV (312/2002 Sb.)

Legislativně a organizačně zabezpečit požadavky na lesnické vzdělání u odpovědných pracovníků SSL na ORP.

I) Trestní zákoník (339/20012)

Navrhnout změnu legislativy (novelizovat trestní zákoník) tak, aby nepovolené vjezdy motorek a čtyřkolek, které brání komplexnímu využívání území a poškozují lesní pozemky, byly kvalifikovány jako trestný čin (inspirovat se právní úpravou na Slovensku).

J) Zákon o životním prostředí a České inspekci životního prostředí

a) Definovat v zákoně č. **17/1992 Sb.** o životním prostředí pojmy „ohrožení“ a „poškození“ životního prostředí za využití aplikace zákona č. 282/1991 Sb. o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa.

b) Novelou zákona č. **282/1991 Sb.** stanovit požadavky na zaměstnance ČIŽP v ochraně lesa - vzdělání a praxe v rozsahu podmínek pro udělení licence OLH.

E. Předpokládané možné využití prostředků z budoucí finanční renty státu z lesů

Vzhledem k tomu, že finanční renta státu bude generována ze státních lesů, a odváděna státu prostřednictvím zakladatele, tak by měla být nadále využívána opět ve prospěch lesního hospodářství, zejména na realizaci těch opatření, na které dosud nebyl dostatek finančních prostředků nebo s kterými nebylo doposud uvažováno.

Budoucí finanční rentu státu ze státních lesů využít zejména na tato výše uvedená finanční opatření:

- 1.1. – body 2 a 4
- 1.2. – body 2, 3 a 5
- 1.3. – bod 2, 3
- 2.5. – bod finance 2
- 4.1. – bod finance
- 4.2 – bod finance
- 6.1. – bod finance 1, 2
- 6.3. – finance
- 6.5. – finance
- 7.5. – finance bod 2,3
- 12.2.- finance bod 1
- 16.2. - finance

F. Závěr

Bohužel po provedeném vyhodnocení plnění opatření NLP II z něho vyplývá to, co bylo řečeno již při vyhodnocování NLP I. Méně bývá obvykle více. Svědčí o tom i výše provedený rozbor úspěšnosti dosavadního řešení takového množství opatření, kdy potom 75 % těchto opatření není plněno či splněno.

Opatření k řešení v jednotlivých klíčových akcích bylo tak obrovské množství a šla často do takových podrobností, že při jejich řešení bude třeba vynaložit velké úsilí úředníků, mají-li být tato opatření někdy splněna. Objektivně lze konstatovat, že dle současného časového stavu jejich řešení nebude mnoho z nich vůbec řešeno.

Navíc toto množství opatření by si žádalo i velké množství finančních prostředků, ať při vlastním řešení nebo svým dlouhodobým dopadem, a takové množství prostředků nebude mít lesní hospodářství k dispozici. V některých případech sice existují podobná dotační opatření, ale jejich podmínky využití neodpovídají přímo definici požadovaného opatření.

Naopak některá opatření byla stanovena v době jejich tvorby bez ohledu na již existující stav lesů. Nezohledňovala výsledky NIL II, ani Zprávu o stavu LH. Prostě někdo vidí LH černěji, než ve skutečnosti je.

V několika opatřeních je uváděn pojem „zásady správné lesnické praxe“ či „Zásady dobré praxe“, „BMP“ (best management praktice) či pouze „ekosystémové služby“ a to zejména v souvislosti se zavedením platby na hektar právě za ekosystémový přístup či za strpění nadměrné administrativní zátěže vlastníka zákonem a přispívání k plnění mimoprodukčních funkcí lesů.

Takovýto termín by bylo nutné ujednotit na úrovni resortu dříve, než se začne platba případně jiná opatření, navrhopat, protože by to mělo být také mediálně prezentováno, aby bylo naprosto zřejmé, za co by byla tato platba (že to není „jen držení lesa“). I když zemědělci mají platbu na hektar nejen pouze za držení (vlastnění), ale i dokonce za nájem pole – a bez služeb obyvatelstvu!

Pro další řešení byla vybrána jen ta časově nejdůležitější opatření, která byla k řešení doporučena. Nejednalo by se o žádné NLP III, ale o probrání návrhu opatření na ministerské úrovni, určení kdo je bude konkrétně zadáním řešit, ale vždy s tím kdo zadá a kdo zajistí financování. Bez tohoto konkrétního stanovení nemá smyslu o řešení nějakých opatření dále hovořit. Samozřejmě bude-li finančních prostředků více, tak se může přistoupit i k řešení dalších priorit uvedených v části dle jednotlivých klíčových akcí.

Ještě je třeba se zmínit o navržených opatřeních legislativních. Není nezbytné každou jednotlivou záležitost dle návrhů opatření řešit zákonem, tak jak bylo v opatřeních navrženo, ale často by stačila vyhláška či přímá direktiva ministerstva. Obecně lze ale říct, že měříme-li objem státní moci počtem zákonů, vyhlášek a jiných direktiv a regulací, tak je tento stav v ČR přímo otřesný. Stále zde převládá ten rakousko-uherský direktivní model.

Opačná situace je však v řešení opatření, která vyžadují ve prospěch lesního hospodářství upravit zákony ostatní. Zde je naopak třeba sledovat otevírání či novely těchto zákonů a příslušná opatření NLP se v této době snažit ve prospěch LH uplatnit. Jedná se zejména o úkol pro ministerské pracovníky.

G. Technická zpráva

Při vyhodnocování jednotlivých opatření či souborů opatření bylo uváděno jejich plnění následovně: splněna, opatření průběžně plněna, opatření splněna částečně, opatření nesplněná (z toho zatím nesplněná – ta, jejichž plnění je podmíněno třeba novým zákonem

apod. a nesplněná tam, kde se k plnění nepřistoupilo vůbec nebo opatření není řešeno dle jeho definování).

Je samozřejmé, že každé určení obsahuje hodnocení jeho autora, není-li přímo z přijatých opatření zřejmé. Nemůže proto sestávat jen z „pravdivých vět“, ale z vět relevantních, kdy relevance má vždy nějaké kořeny autora. Problém je zejména u násobných bodů opatření, kdy bylo často použito – opatření splněno částečně.

Při vyhodnocování jednotlivých opatření nejsou v textu uváděny skupiny opatření (legislativa, finanční, organizační) pokud tyto neměly stanoveny žádná konkrétní opatření (tato jsou v Závěrech proškrtnuta), protože by narůstalo jen množství textu.

U finančních opatření bylo často problematické konstatovat, zda formulace podmínek dotace, ať už z jakéhokoliv zdroje, se rovná přesně požadovanému opatření finančnímu.

Pokud jde o finanční zdroje, tak se vycházelo z dotací LH z krajů, PRV (2014-20) a OP ŽP (2014-2020).

K dispozici byly závěry NIL II a Zpráva o stavu lesního hospodářství ČR za rok 2014. Bylo použito i informací od osob z LH (zejména Lesů ČR) a Lesnické akademie v Trutnově.